

NATO ZİRVESİ SONUÇLANDI YAŞAM DA MÜCADELE DE SÜRÜYOR

DEVİRİMCİLER EN PUSLU HAVADA DAHI
OLGULARI DOĞRU OKUYABİLMELİDİR

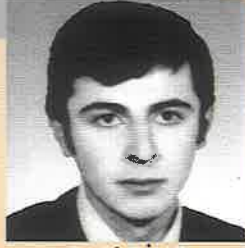
ANILARI MÜCADELEMİZE ÖNDER OLACAK!..

Mine BADEMÇİ
(22 Eylül 1980)

Gürsel ÇAVUŞLU
(23 Eylül 1980)

Ergül DİNÇ
(23 Eylül 1980)

Feridun AYDINLI
(25 Eylül 1980)

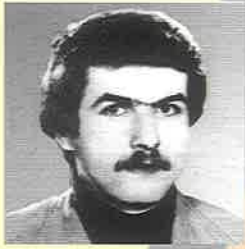
Mehmet KURU
(25 Eylül 1980)

Zeynel Abidin CEYLA
(26 Eylül 1980)

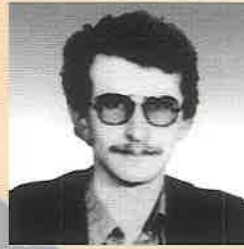
Metin ERYAŞAR
(27 Eylül 1980)

İhsan Abdi ÖNAL
(6 Ekim 1980)

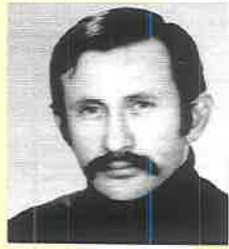
Abdurrahman ÇETİN
(10 Ekim 1980)

Alaattin BÖLÜKBAŞ
(20 Ekim 1980)

Ahmet YÜKSEL
(27 Ekim 1980)

Sadı EKİZ
(30 Ekim 1980)

Özbil ARAS
(31 Ekim 1980)

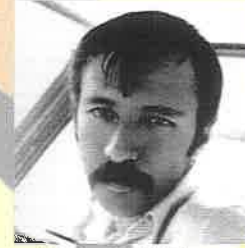
Harun GÖKKAYA
(31 Ekim 1980)

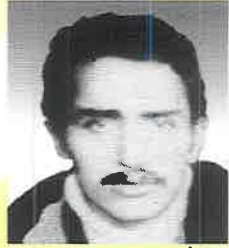
Şener YAZAR
(31 Ekim 1980)

Mustafa ÖZENÇ
(20 Ağustos 1981)

Metin SERTBULUT
(25 Ağustos 1981)

Hıdır ERDEMİR
(4 Ekim 1981)

Mustafa SEVİL
(10 Ekim 1981)

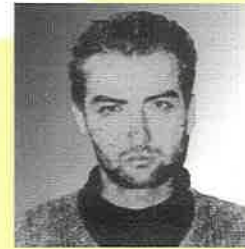
Alaattin DEMİRCİ
(Ekim 1981)

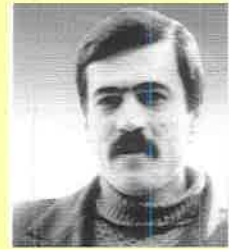
Vahap ATILGAN
(10 Ekim 1982)

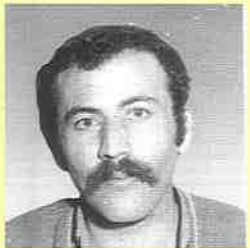
Zafer MÜCTEBAOĞLU
(15 Ekim 1982)

Turgay ERBAY
(22 Ekim 1982)

İlyas HAS
(7 Ekim 1984)

Hıdır ASLAN
(25 Ekim 1984)

Kenan ÖZCAN
(20 Ekim 1985)

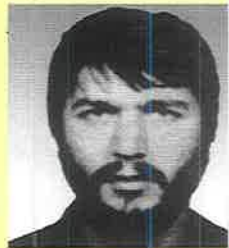
Aydın EROL
(23 Ekim 1987)

İnkılap DAL
(22 Ağustos 1989)

Zeki DÜMEN
(3 Eylül 1989)

Recep DEMİR
(7 Eylül 1989)

1980 Sonrası **DEVİRİMCİ YOL** Ağustos - Eylül - Ekim Şehitleri..

DEVRİMCİ HAREKET'TEN

Kapitalizm, anti-insan yanıyla ve doğayı tahrip eden, zehirleyen ve bir yokluğa doğru sürükleyen niteliğiyle varlığını sürdürürken; insanın özgürleşmesinden yana kesimler, parçalı, dağınık ve eşitsiz gelişme halini koruyor.

Bir yanımız, Paraguay'da alevler içinde kavrulurken, bir yanımız Sakarya'da planlanmış tren cinayetine kurban giderken, diğer yanımız; Irak'ta, Filistin'de, Küba ve Kore'de... dimdik ayakta durdu.

Sınıflar mücadelesi, F Tiplerinde tecrit noktasında yaşanırken; Avrupa'da, Rusya'da, Amerika veya Asya'da sermaye güçleri eş zamanlı ve aynı tarzdaki saldırılarını (mezarda emeklilik, sendikasılaştırma, özelleştirme vb.) sürdürüyor.

Devrimci Hareket, gerek öznel nedenleri, gerekse solun içinden geçmekte olduğu sürecin ihtiyaçları sebebiyle; konu tercihini yine büyük oranda "devrimcilerin ilgisi çerçevesinde" tutmuştur. Bu sayımızda, yeni bölümler/pencereler açtık. YA BARBARLIK YA SOSYALİZM; günlük yaşamın herhangi bir kesitinde dahi sosyalizmin farkını ve gerekliliğini görebilmeye hizmet eden bir köşe olacaktır.

DOĞRU YERDEN ÖĞRENELİM köşesi ise, adından da anlaşılacağı gibi, öğrenme kaynakları konusunda yaşanan kaosu aşmaya yardımcı olacaktır. Önümüzdeki sayıdan itibaren ÜRETEN BİZİZ YÖNETEN DE BİZ OLACAĞIZ köşesi de yer alacaktır. Okurlarımız, diğer köşelerde olduğu gibi bu köşeye de katkı koyabilirler. Özellikle kamu çalışanı, işçi, sendikacı, vb. okurlarımızdan bu köşeyi zenginleştirmelerini bekliyoruz.

Tabii kibu "köşeler"den amacımız çeşitlilik oluşturmak değil, Devrimci Hareket'in yolgöstericiliğini güçlendirmek; bakabilme ve görebilme kabiliyetini artırmaktır.

Karşı devrimin medyayı bir silah gibi kullandığı, dezenformasyonun ortalığı "toz-duman"a boğduğu bir ortamda, inanıyoruz ki bu pencereler, "akıl çelmeleyici araçlar"a karşı bir panzehir etkisi yapacaktır.

Önder yoldaşla ilgili hukuk mücadelemiz devam ediyor. Son olarak basın açıklaması biçiminde suç duyurusunda bulunduk; ama, O'nun yaşatılmasını da, hesabının sorulmasını da tabii ki salt basın açıklamasının sonuçlarına terk etmeyeceğiz.

Çernobil'i sık sık anma ihtiyacı duyan medya, son olarak Beyaz Rusya'da üç kuyruklu kedilerin türediğinden söz etti. Biz, Çernobil'e, farklı bir açıdan da bakılabileceğini anlatmaya çalışıyoruz.

Derginin kimi bölümlerinde devrimci dost yapıları yönelik, yöntem açısından bazı eleştirilerde bulunduk. "Didişme"yi hiçbir zaman tercih etmediğimiz biliniyor. Kaldı ki biz zaten dostlarımızı "didişilecek kesimler" olarak da görmüyoruz. Ancak, 1 Mayıs, Nato, vb. süreçler de yaşananlara değinmemek, herşeyin yolunda gittiği izlenimi vermek bize doğru gelmiyor. Sol olarak, ne yazık ki "değişimi sevmiyoruz". Örneğin bir örgütsel ayrılık sonrasında kuşanılan dil; tarafları, yukarı değil, aşağı çekiyor. Halklara, devrime öncülük iddiasında olan bir devrimci yapı veya düne kadar onun içinde yer alan "ayrılmış" kesimler, "ayrılma" sonrasında kopardıkları fırtınada çoğu kez sahip oldukları "ağırlık"tan uzaklaşır duruma düşmektedir.

Bizlerden bu konuda taraf olmamız isteniyorsa; biz zaten dünden bugüne uzanan ve "ayrılanların" da bugüne kadar içinde olduğu yapıya dostluğumuzla tarafız. Yeni ortaya çıkan yapıya (yapılara) gelince; onlarla ilişkimiz, süreç içinde zaten biçimlenir. Ama, bilinmesini istiyoruz ki, tarz olarak yıpratma kampanyalarının seçilmesi halinde, bu tarz ve sahipleri ile aramızda her zaman mesafe olacaktır.

Sevgiyle kalın...

OKURLARIMIZIN DİKKATİNE!..

İzmir'de dergimizin EGE TEMSİLCİLİĞİ açıldı.

Adres: Bilen iş hanı. Kat:7 Daire:709 Konak / İZMİR

İrtibat İçin: Ali Burç 0536 226 23 29

İÇİNDEKİLER

NATO Dosyası

2-9

Terör Nedir; Terörist kimdir?

10-13

Kürt Halkı

14-19

Emperyalizmin Kıymeti

20-22

Doğru Yerden Öğrenelim

23-26

DH Haber

27

Soru-Yanıt

28-34

Ya Barbarlık Ya Sosyalizm

35-41

Devrimci Gençlik

42-48

Fiili Tüzük

49-52

Okur Mektubu

53-54

Bahadır Deniz

55-56

Emperyalizme ve Oligarşiye Karşı

DEVRİMCİ HAREKET

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü

Fehmi Kılıç

Adres: İstiklal Cad. İmam Adnan

Sok. No:9/5 Beyoğlu - İstanbul

Tel: 0212 249 38 75

Faks: 0212 249 38 74

Web: www.devrimcihareket.net

E-mail: devrimcih@yahoo.com

Hesap No: Akbank Taksim Şubesi

0060572-5

Euro Hesap No: Akbank Taksim

Şubesi 0028274-9

Avrupa İrtibat:

Almanya

Tel & Faks: 0049 30 72 01 37 57

Avusturya

Tel: 0043 650 960 27 92

Belçika

Tel: 0032 473 80 65 66

Fransa

Tel: 0033 618 93 94 34

Hollanda

Tel: 0031 624 47 76 76

İsviçre

Tel: 0041 79 670 02 68

Baskı Yeri: Berdan Matbaacılık

EMPERYALİZMİN NİTELİĞİ KAVRANAMADAN NATO'NUN ROLÜ DE SOĞUK SAVAŞ OLGUSU DA KAVRANAMAZ

Bugün artık, hemen her konuyu açıklarken, Soğuk Savaş döneminin ve dolayısıyla ona ait yön-tem ve araçların geride kaldığından söz edildiğine tanık oluyoruz. Bu bağlam, medyanın en sıradan organında da, sol adına hareket eden çeşitli kesimlerde de kullanılmaktadır. Kısacası Soğuk Savaş'ın bitişini, her kesim, durduğu yerden değerlendiriyor.

90'lı yıllarda bir tasfiye hareketi olarak ortaya çıkan, süreç içinde ÖDP'lileşen ve sonra da ayrışarak çeşitli ÖDP'lerin doğuşuna sebep olan eğilim, hemen her argümanını Soğuk Savaş döneminin aşılmasına bağlamıştır. Örneğin, 3 Kasım 2002 seçimlerinden hemen sonra **Oğuzhan Müftüoğlu**; ÖDP'nin internet sitesine yayınladığı değerlendirmede, yaşanan başarısızlığı ve seçimin ortaya koyduğu hemen her sonucu Soğuk Savaş ile gerekçele-meye çalışmıştı. Ve bizler bu konuda kısa bir uyarıda bulunmuştuk: "*Aynı şekilde, her şey gibi, seçimleri de 'Soğuk Savaş' olgusuyla ilişkilendirmek ve çözümlenlerin, soğuk savaş partileri olduğunu söylemek de isabetli olmaktan uzak, geçiştirme bir yorumdur; bu yorumla, CHP 'yeni', ANAP ise 'Soğuk Savaş partisi' kabul edilmiş olacağı için, en azından dikkatsizce yapılmış bir değerlendirmedir.*" (D.H. yayınları, 3 Kasım Seçimlerinin Ardından, s:25)

Bugün artık, devrimci değerler sulandırılırken dahi bu, bir şekilde, Soğuk Savaş'ın bitişiyile ilişkilendiriliyor. **Soğuk Savaş, devrimcileri gerçekten bu denli biçimlendirmiş midir? Yani Soğuk Savaş bitince, ayağımızın altındaki toprak mı kaydı? Tabii ki hayır. Ve devrimciler, bir kez daha, farkını ortaya koyma sorumluluğu ile karşı karşıyadır.** Devrimciler, diğer konularda olduğu gibi, Soğuk Savaş

konusunda da egemen ideolojinin kapsama alanının dışına çıkmadan, bağımsız/alternatif bir düşünce üretmezler. Bugün pek çok kişi ve çevrede rastlanan üretim kısırlığının ve karşıtına öykünme halinin kaynağında, aynı neden vardır.

Soğuk Savaş, yaygın biçimde ifade edildiği gibi, salt içinde yer alan ülkeler arasında bir denge unsuru muydu; yoksa, tüm dünya coğrafyasında, pek çok dengeyi aynı anda koşullayan bir olgu muydu? Bu tarihsel evre dikkatle incelendiğinde görülecektir ki, NATO bölgesi dışında, ABD'nin Afrika politikalarından, "Arka Bahçe" konumundaki Küba dahil Latin Amerika'ya ve hatta Asya'ya kadar uzanan pek çok alanda rolünü hissettiren bir dengedir söz konusu olan. Yani, bir dönemi tanımlasa da Soğuk Savaş, salt NATO ve Varşova Paktı ülkelerinin yer aldığı Orta Avrupa'yı kapsayan bir olgu değildi. Ve dolayısıyla NATO'nun görev ve ilgi alanı, üye ülkeleri "Sovyet tehdidinden korumak"tan çok daha boyutluymuştu.

I. Dünya Savaşı'nı takip eden

süreç, II. Dünya Savaşı ve sonrasında dek biriktirdiği dinamiklerle, ilişki ve çelişmelerle, emperyalist sistemi NATO gibi bir askeri örgütlenmeye ihtiyaç duyar hale getirmiştir. **Rusya'da muzaffer proletaryanın ürünü Sovyetler Birliği ile beraber, dünyanın üçte birinin Sosyalist kampta tanımlanır olması, etki gücünü giderek arttırmış, pek çok ülkede halkların bu kampla bütünleşme çabalarını hızlandırmış, devrim ateşinin eş zamanlı olarak yükselmesini beraberinde getirmiştir.** Cezayir'de boy gösteren, Vietnam'da süren, bir biçimiyle Kore'de devam eden, hatta Avrupa'nın bir bölümünü de içine alarak genişlemesi mümkün olan mücadele; faşizm sebebiyle Almanya, İtalya, vb. coğrafyalarda karşılık bulabilirdi. Nitekim İtalya'da Mussolini sonrasında köylerin önemli bir kısmının komünistlerin etkisi altında olduğu bilinmektedir. Aynı şekilde İspanya ve Portekiz'de halk, sosyalist tercihte bulunma yönünde güçlü bir eğilim taşıyordu. İşte, NATO'nun kurulmasındaki amaç, bu halklara gözdağı vermektir. Bu da, Avrupa'daki birkaç ülkeyi "Sovyet tehdidi"nden koruma amacından, çok daha büyük bir kapsamı tanımlamaktadır. Bu kapsam içerisinde Sovyetler, tabii ki önemli bir hareket noktasıydı. Çünkü, dünyanın neresinde olursa olsun, halkların özgürleşme mücadelesinin Sovyetlerle bütünleşmesi engellenmek isteniyordu; **işte NATO bunun için vardı**; bugün hala, bu nedenle varlık gösteriyor ve bu nedenle, emperyalizm var olduğu sürece NATO'lara ihtiyaç duyar.

Sovyetler'in dağıldığı, Varşova Paktı'nın askeri bir olgu olarak ortadan kalktığı ve Soğuk Savaş olarak tanımlanan dengenin yerini yeni bir döneme bıraktığı doğrudur. Ancak bu "yeni"lik,

emperyalist tahakküm ve yayılma noktasında, sömürü ve azami kar hedefinde bir değişimi beraberinde getirmemiş; aksine, emperyalizmi daha cüretkar adımlar için cesaretlendirmiştir. Ancak, tüm "alternatifsizlik" iddialarına rağmen, egemen güçler, halkların potansiyel gücünü bilmekte ve ihtiyacı elden bırakmamaktadır. Bu nedenle, ABD'nin (emperyalizmin) dünya halklarının özgürlük mücadelesini engellemek için NATO'ya (veya benzeri araçlara) ihtiyacı kalmadığını söylemek; emperyalizmi de NATO'yu da anlamamaktır.

Sovyetlerin dağılması, bir anlamda NATO'nun görünürdeki gerekçesini ortadan kaldırmış, onu kamuflajsız bırakmıştır. Bugün yapılmakta olan değişiklikler de NATO'nun emperyalist güç odakları ile ilişkisini değil, yeni teknoloji açısından biçimini düzenlemektedir.

**SAVAŞ, POLİTİKANIN ASKERİ
ARAÇLARLA
SÜRDÜRÜLMESİDİR;
TEKNOLOJİK DEĞİŞİM,
ANCAK BİÇİM VE
TAKTİKLERİ ETKİLEYEBİLİR;
AMA, ÖZ AYNI KALIR**

NATO'ya dair son yıllarda yapılan tartışma ve düzenlemelerin özü, bu askeri yapılanmanın, hizmet ettiği amaca uygunluğunu arttırmaktır. Bilindiği gibi askeri araçlar, bilimsel-teknolojik gelişmelere büyük oranda bağlıdır. Ve sonuçta askeri teknolojiler, savaşın biçimini etkiler. Engels, piyade savaşı taktiğinden topun kullanıldığı savaş taktiklerinin geliştirilmesine geçişi, geniş bir makale olarak inceler. Buna göre, teknolojinin geliştirdiği araçlar; savaş taktiklerini, savaş yöntemlerini değiştirir. Biçim ve strateji üzerinde etkili olur. Örneğin bugün, ABD'nin (genelde emperyalizmin) ulaştığı ileri teknoloji, çok farklı düzeylerde noktasal vuruşlar yapabilmeyi, önemli sayılabilecek büyük miktardaki güçleri birkaç saat gibi kısa bir zamanda dünyanın herhangi bir yerine konuşlandırabilmeyi ve

Bugün artık, devrimci değerler sulandırılırken dahi bu, bir şekilde, Soğuk Savaş'ın bitişiyle ilişkilendiriliyor. Soğuk Savaş, devrimcileri gerçekten bu denli biçimlendirmiş midir? Yani Soğuk Savaş bitince, ayağımızın altındaki toprak mı kaydı? Tabii ki hayır. Ve devrimciler, bir kez daha, farkını ortaya koyma sorumluluğu ile karşı karşıyadır.

müdahale edebilmeyi olanaklı kılıyor. Teknolojinin bu tür imkanlar sunuyor olması sebebiyle, artık dünyanın dört bir yanına, irili ufaklı ve güvenliği sağlanamayabilecek üsler kurmak yerine, güvenli bulunan yerlerde kalıcı ve hareket kabiliyeti yüksek üsler oluşturmak, daha uygun düşüyor. Bir ara bunun için Kuzey Irak düşünülmüş ise de daha sonra tercihin Türkiye'ye kaydığı görüldü. ABD, ihtiyaca göre Irak coğrafyasında şu veya bu biçimde bir takım üsler bugün de yarın da kurabilir. Ama, kastettiğimiz tercih, dünyanın istenen bölgesine müdahale etmeye imkan tanıyan esneklikte, yeni teknolojiye uygun, uzun vadeli ve çok amaçlı yapılanmadır. ABD'nin, dünyanın neresinde olursa olsun, kendisi için en ufak bir tehdit oluşturabilecek yer ve dinamiklere müdahale etme politikası, böyle bir aracı ihtiyaç haline getiriyor. Bu, emperyalizmin politikaları içerisinde NATO'nun ne rolünü ne de önemini zayıflatıyor.

**ABD'NİN TÜRKİYE'YE İLGİSİ
VE MERKEZ ÜS TERCİHİ**

ABD'nin Türkiye'ye dair

"merkez üs" hesapları yeni değildir. Mart 2003'te yayınladığımız GÜNCEL DEFTER:1'de "Irak'a yönelik saldırı hangi plan dahilinde yürütülürse yürütülsün; ABD, hiçbir zaman Türkiye'ye yerleşme olasılığından vazgeçmeyi düşünmeyecek ve bunda, birden çok amaçla ısrar edecektir." demiştik. Irak işgalini önceleyen süreçte ABD, bir çeşit fiili işgal görüntüsüyle ülkemize girmiş ve Irak hedefini çokça aşan, tüm bölgeye ve hatta Kafkaslara dek uzanan hesapları olduğunu bir anlamda göstermiştir. 1 Mart Tezkeresi ve sonrasında kimi hesaplar, değiştirilmiş veya ertelenmiş ise de ABD'nin Türkiye'ye ilgisi devam etmiştir.

NATO Zirvesi öncesinde, Mısır'da yapılması planlanan İKÖ toplantısının, Bush'un özel çabasıyla Türkiye'ye alındığı ve Türkiye'ye Genel Sekreterlik verildiği bilinmektedir. Aynı şekilde Türkiye, "demokratik ortak" adıyla G-8 zirvesine de çağırılmıştır. Bunlar da NATO zirvesinin Türkiye'de yapılması da, ABD'nin bölgeye yönelik hesaplarında Türkiye'ye biçtiği rolden bağımsız değildir.

Dergimizin önceki sayısında da BOP'a ve emperyalizmin bölgeye dair hesaplarının arka planına değinmiştik. Kısaca anımsatmak gerekirse; **birincisi**, dünyanın kullanılabilir petrolünün %80'i Hazar Havzası ve Ortadoğu'dadır. 21. Yüzyılın ikinci çeyreğinde, petrol ve doğalgaz açısından %100'e yakın oranda bu bölgeye bağımlı olunacağı düşünülürse, Ortadoğu'nun neden bir başlangıç olduğu ortaya çıkıyor. **İkincisi**, dünyanın ticaret yolunun en önemli kavşak noktası Akdeniz ve Kızıldeniz havzası, bu bölgede ABD'nin (emperyalizmin) tam ve kesin egemenlikteki ısrarının nedenini oluşturuyor. Bu bağlamda sorunu müslüman ülkeler üzerinden açıklamak doğru değildir. Birincisi, coğrafya olarak zaten Büyük veya (Geniş) Ortadoğu, Atlantik'ten Büyük Okyanus'a kadar uzanan; Balkanlar, Sırbistan, Kafkaslar, vb'ni de içeren bir tanımdır. Hatta biz, adı BOP da

olsa, söz konusu hesap ve projelerin Ortadoğu değil, dünya coğrafyası üzerine tasarlandığını düşünüyor, "müslüman ülkelerin demokratikleştirilmesi" söylemini ise daha çok meşruiyet arayışı olarak görüyoruz. **Medeniyetler Çatışması** teziyle Bush yöntemine ilham veren **Samuel P. Huntington**, başlangıçta kimi sol kişi ve yapıların da ilgisini çekmiş ise de bugün artık bu teze/iddiaya itibar edildiğini sanmıyoruz.

Emperyalizmin, dünya ölçeğindeki söz konusu projelerinin hareket noktası Ortadoğu olacaksa, bunun ortasında Türkiye'nin bulunmaması, olası değildir. Türkiye ile ABD arasında ilk askeri anlaşma 1954 yılında yapılmış ve CIA ajanı **Graham Fuller** tarafından "*daha sonra yapılan sayısız ekonomik ve savunma işbirliğine dair anlaşmaların atası*" olarak tanımlanmış ise de gerçekte; 1950'ler öncesinde de görüşmeler olmuş, kimi hala gizli tutulan anlaşmalarla Türkiye, daha sonra giderek boyutlanacak olan bir bağımlılık ilişkisi içine sokulmuştur.

Daha önce de vurguladığımız gibi "ılımlı islami model" anlamında Türkiye'ye ihtiyaç var ise de bölgede ona biçilen rol, çok daha kapsamlıdır. Hem Kafkaslara, hem Ortadoğu'ya, hem de Akdeniz'in tümüne yakın olması, Türkiye'yi bulunmaz bir müttefik haline getiriyor. Ve bugün artık emperyalizmin Türkiye'nin bütün topraklarına ihtiyacı vardır. ABD'nin Ortadoğu'daki hemen tüm müdahalelerde İncirlik Üssü'nü kullandığı bilinmektedir. Ve bugün artık, Türkiye'nin her yerinin bir İncirlik olması isteniyor.

II. Dünya Savaşı'ndan sonra Almanya'da Frankfurt çevresinde yoğun olarak konuşlandırılmış olan Amerikan askeri varlığı, bugün artık Avrupa'nın neredeyse tamamının NATO ülkesi olduğu bu koşullarda, ihtiyaç olmaktan çıkmış, en azından yer ve biçim değişikliği gerekli hale gelmiştir. Bunun artık daha sıcak ve cepheye daha yakın; ama, güvenli bir yere kaydırılması gündeme gelmiş durumda. Söz konusu güvenilirlik, salt coğrafi koşulları değil; siyasal şekil-

lenmeyi, kamuoyu tepkisini ve askeri örgütlenme dahil devlet yapısını da

kapsamaktadır.

50 yılı aşkın NATO üyeliği sürecinde, Türkiye'yi tanımak da biçimlendirmek de mümkün oldu. Gerek Türkiye'nin "Adriyatik'ten Çin Seddi'ne uzanan Türk Dünyası" hesapları paralelinde, gerekse NATO ihtiyaçları doğrultusunda atılan adımlar, güçlü bir altyapının oluşumunu beraberinde getirdi. Örneğin, dış müdahalelere kapalı akaryakıt sistemi, bu olanaklardan sadece birisidir. Aynı şekilde, Sovyetler'e yakınlığı ve uzun bir sınır ilişkisine sahip olması sebebiyle Karadeniz dahil çeşitli yerlerde, kimi nükleer saldırılardan bile etkilenmeyecek çok önemli tesisler geliştirilmiştir. NATO'nun denetiminde olan ve yıllardır hangi amaçlarla nasıl kullandığı tam olarak bilinmeyen **Amasra denizaltı üssü** gibi imkanlar; bugünkü koşullarda Türkiye'de kalıcı ve kapsamlı biçimde yerleşmek isteyen ABD'ye önemli bir altyapı sunmaktadır. Türkiye'nin, Kafkaslar'da attığı adımlar, girdiği istihbarat ilişkileri, "kendi silahını kendin yap" kampanyasıyla oluşturduğu birikim; diğer nedenlerle beraber onu, ABD ve emperyalizm için en güvenli limanlardan biri haline getirmiştir. Sorun tek başına, işbirliğine eğilimli olmak değildir. Örneğin ABD'nin Almanya'daki

askerlerinin bir kısmını topraklarında konuşlandırmak için Romanya ve Bulgaristan kendileri talepte bulunmuştur. Ama ABD için, yıllardır kendi kontrolü altında biçimlenmiş bir ülke, çok daha güvenlidir. Ayrıca, söz konusu ülkelerde ihtiyaç duyulan türde bir alt yapının oluşturulması çok daha maliyetlidir. Tüm bu sebepler, Türkiye'nin merkez üs olarak tercih edilmesini beraberinde getirmiştir. Görünen o ki süreç bu doğrultuda gelişmeye devam ederse, bugün zaten tartışılır durumdaki egemenlik kavramı bile tümüyle ortadan kalkacaktır.

NATO ZİRVESİ; SANILDIĞININ AKSİNE, ÇELİŞMELERİN AŞILMASINI AMAÇLAYAN BİR TARTIŞMA ZEMİNİ DEĞİL, BİR GÖZDAĞI VE DEKLERASYON ARACIDIR

IMF'den Dünya Bankası'na, DTÖ'den NATO'ya kadar çeşitli zeminlerde dışavuran, emperyalistler arası ilişki ve çelişmeler; gerçekte, söz konusu organların dışına taşan çok daha geniş ve hareketli bir zemin üzerinde varlık göstermektedir. Etkili ve yetkili isimlerden çokça duyulmamış (deşifre olmamış) isimlere kadar çeşitli şahsiyetler, resmi veya gayriresmi ziyaretler adı altında ülkeler arasında o kadar çok dolaşılıyor, o kadar çok buluşma, tartışma ve pazarlık yaşanıyor ki, "zirve"lere sadece "bilinenin deklare edilmesi" kalıyor.

Tabii ki kamuoyuna işler, sözünü ettiğimiz açıklıkta yansımıyor. Hatta, **jestler** de **atışma** ve **tehditler** de çoğu kez örtük kalması istenen bir gerçekliği kamufle etme işlevini taşıyor. Örneğin Türkiye, bölgede ABD'nin sözünden çıkmaz ve İsrail'le aynı kulvarda varlık gösterir, çeşitli anlaşma ve ihalelerle bu ilişkiyi güçlendirirken, basında (özellikle AKP'nin borazanlığını yapan basında) Filistin'deki katliamlar sebebiyle İsrail'e tavır koyulmuş intibayı yaratılmaya çalışılır. Türkiye'den ayrılmadan önce İsrail'e karşı yüksek

volümle açıklama yapan Erdoğan'ın, Amerika'ya iner inmez vaktinin önemli bir kısmını Yahudi lobilerine ayırması, işlerin nasıl yürüdüğüne dair küçük bir örnektir.

AB ile ABD arasındaki ilişki ve çelişmelerin nasıl kavranması gerektiğine dair daha önce de çeşitli biçimlerde değinmiştik. Irak coğrafyasında da NATO zemininde de tabii ki çelişmeler vardır. Ama bunlar, tekeli medyanın "*Bush konuşma yaparken özellikle Cami'yi arkasına alan bir perspektif seçti; falanca tarafında da Boğaz Köprüsü görünüyordu*" biçimindeki soytarılıklarıyla anlatılacak veya anlaşılacak olgular değildir.

NATO Zirvesi gibi "isimli" toplantılar dışında, Bilderberg gibi basına çokça yansımaya buluşmalar da vardır. Örneğin **Bilderberg grubu**, yıllık gizli toplantılar yapar. Eisenhower'dan bu yana her ABD Başkanı bu gruba mensuptur. Tony Blair de, İngiliz hükümetinin diğer üst düzey yetkilileri, Lionel Jospin (Fransa eski Başkanı), Jacques Santer (DB eski Başkanı), Romano Prodi (Avrupa Komisyonu Başkanı), Wim Duisenberg (Avrupa Merkez Bankası eski Başkanı), James Wolfensohn (DB Başkanı), Javier Solana (Avrupa Konseyi Genel Sekreteri), George Soros da üyedir. Bu toplantılarda kapalı kapılar ardında, NATO'dan AB'ye, Türkiye'deki "terör" tehdidinden Orta Asya kaynaklarına kadar hemen her şey tartışılır. İşte bu ve benzeri ön görüşmeler sebebiyle NATO Zirvesi gibi oturumlara taraflar, neticeyi baştan bilerek gelir. İddia edildiği gibi orada önemli tartışmalar olmaz. Emperyalist tekeller, aralarındaki çelişmelere rağmen bir arada olmanın, çıkarlarını gözeterek yola devam etmenin yöntemlerini geliştirmiş ve bu ilişkiyi, büyük oranda şovla geçen bir zirveye sıkıştırılmayacak kadar tecrübe kazanmıştır.

Gerçekte, AB olarak tanımlanan ülkelerin emperyalist tekellerinin Ortadoğu'ya ilişkin hedefleri/beklentileri, ABD'nin taleplerinden çok farklı değildir. Fakat tüm

ortaklaşmalarına rağmen tekeller arasında, çıkarları itibarıyla bir çelişme, her zaman varlığını korur. Özellikle BOP'la tanımlanan bölge sözkonusu olduğunda, bu bölgeyi/coğrafyayı kontrol edebilen tekel grupları, büyük bir **rekabet üstünlüğü** elde edebilecektir. Yani farklılıkların özünü, bu olanakların paylaşılma biçimi ve oranı belirliyor. Örneğin, söz konusu bölgedeki tam egemenliğin, ABD yerine başka bir şemsiye altında sürdürülmesi tarzında bir eğilim, son dönemlerde daha çok tartışılır oldu. Aslında böyle bir eğilim de, AB ülkelerinin bölgeye yönelik hesapları da yeni değildir.

Daha önce de sıkça ifade ettiğimiz gibi Almanya, Fransa gibi ülkelerin Irak'a veya bölgeye yönelik yaklaşımı, öz itibarıyla ABD'den farklı değildir. Bu alandaki yaklaşma veya mesafelerin, iddia edildiği gibi, yöntemdeki antidemokratiklikle hiçbir ilgisi yoktur. Tercih edilen duruş, bütünüyle tekeller arası ilişki ve çelişmelerce belirlenmektedir. Kaldı ki ABD'nin bölgeye yönelik ilgisi, işgal öncesinden de bilinmektedir. Örneğin Sovyetler'in dağılmasıyla birlikte özellikle Almanya, Avrupa içleri ve hatta Rusya'ya varacak şekilde, doğuya doğru yaygın bir ticari ağ oluşturdu. Bu, ABD'ye rağmen geliştirilmiş bir ağıdır. Fransa ise, İran'dan başlayan bir biçimde Ortadoğu'da farklı ittifaklar oluşturdu. İşte bugüne kadar görece bağımsız şekilde süren her ülkenin kendi ilişkilerini yarattığı süreç; ABD'nin sınırsız, denetimsiz bir şekilde Irak'a müdahalesi ve açıkça hedeflerini ortaya koymasından sonra, farklı türden adımları ihtiyaç haline getirdi. Almanya ve Fransa'nın tekil tavır alışları yerine NATO kisvesi altında müdahalelerde bulunmak, kimi tereddüt ve çelişmelere rağmen tercih edilen bir yöntem oldu. BOP dahil her adım, tarafların çıkarlarını gözettiği oranda desteklenebilecekti. Örneğin AB ülkeleri, BOP'a değil, BOP'un kapsamına Kuzey Afrika'nın dahil edilmesine itiraz ederken; oranın kendi arka bahçesi olduğunu hatırlatıyordu.

Yani **sorun denetimde değil, denetimin kimde olacağındadır.**

NATO Zirvesi tamamlandı. Bir anlamda, son sözler söylendi. Niyetler, en yüksek perdeden ifade edildi. Zirve'nin sıcak çatışma alanına yakın olması, niyetteki ciddiyet ve kararlılığın altını çizme amaçlıydı. Çelişmeli duruşa rağmen, **bölge üzerinde tam ve kesin egemenliğin sağlanması**, emperyalist tekellerin tümü açısından çok önemliydi ve gerçekte zirvedeki hiçbir sonuç, bu amaçtan uzaklaşmak anlamına gelmiyordu. Yani bölgede, emperyalizm için bir tehdit oluşturabilecek her türlü yapının dağıtılması konusunda bir itiraz ve sorun yoktu. Anlaşmazlık, inisiyatif olgusunda değil; inisiyatifin kimde olacağı noktasındaydı. Onları ilgilendiren ne yetki devri, ne Kürt Sorunu, ne insan hakları, ne de Saddam'ın geleceğinin ne olacağıydı; Ortadoğu bütünüyle bir pastaydı ve gerçekten "kayıp" bu pastanın paylaşımı temelinde yürüyordu.

ABD'nin Ortadoğu'da çeşitli ilişkilere egemenlik beklentilerine ve hak iddialarına sahip ülkeleri devre dışı bırakıp, "ben yaptım; oldu" tavrı içerisine girmesi; Rusya, Almanya, Fransa vb. ülkelerin karşı duruş refleksini harekete geçirmiştir. ABD'nin bu itirazları dikkate alması, Irak'daki direnişin boyutlanmasıyla doğru orantılı olmuştur. Direnişin ABD'yi Ortadoğu'dan bütünüyle tecrit edecek doğrultudaki gelişme eğilimi, onu geri adım atmak zorunda bıraktı; hem Irak politikasında, hem BOP'ta irade ve imkan paylaşımını kabul eder noktaya geldi. Almanya ve Fransa'nın muhalefeti ise, hem kendi iç kamuoylarını ikna etmeye yönelikti, hem de pastadan pay kapmayı amaçlıyordu.

ABD, diğer emperyalist ülkeler üzerindeki ağırlığı ve hatta süreçteki belirleyiciliği devam ediyor da olsa; tek başına her şeyi kararlaştırabilecek bir konumda değil. İşte taraflar Zirve'ye bu gerçekliğin bilincinde olarak geldi. Neler alabile-

ceğini bilerek oturdu ve beklenen çerçevede bir sonuçla masadan ayrıldı. Zirve'de sanki pazarlık yapılıyor imajı verildi ise de gerçekte bu iş, zirve işi değildir ve yukarıda da belirttiğimiz gibi zirve; son sözlerin söylendiği, gözdağı yönü ağır basan ve büyük oranda dışa dönük olan bir oturumdur. Orada taraflar, birbirine karşı düşünce belirtiyor gibi görüldüyse de gerçekte "tribünler"e oynamıştır.

Hatırlanacak olursa, Zirve öncesinde Türkiye'ye ABD'nin Savunma Bakanlığı'ndan, Dışişleri'nden alt düzeyde memurlar geliyor; ama, parlamentoyla, siyasi iktidarla, Genel kurmayla görüşüyor ve Türkiye'den beklentiler konusunda talepleri sıralıyordu. Bu, aslında her şeyin farklı zeminlerde çoktan tartışılıp sonuca bağlandığının göstergesiydi.

Diğer emperyalist projeler gibi BOP, egemen iradeler arasında tartışılmış olsa da **halkların önemli bir dinamik olduğunu** yok saymış, onlara rağmen şekillenmiştir. Ve gerçekte asıl zayıf noktası budur. Kaldı ki Ortadoğu'da ABD karşıtlığı, en yaygın tepkilerden biridir. Bölgede; Irak, Mısır, Suriye, Libya, Sudan, Yemen vb. ülkelerde Arap milliyetçiliği temelinde son 30-40 yıla yayılan bir tavır alış söz konusudur. Ayrıca bu ülkelerde, halkları bir cendere altında tutan siyasi iktidarların pek çoğunun ABD'nin en sadık müttefikleri olduğu da biliniyor. Bu bağlamda halklar, ABD'nin bölge için "hayırlı" hiçbir adım atmaya-çağının-büyük oranda- bilincinde. Bu durum, siyasal iktidarlara (mevcut egemen güçlere) karşı duyulan tepkinin, ABD'ye karşı tepkiyle ortaklaşmasını beraberinde getiriyor. Örneğin Filistin konusunda ABD'nin, tüm dünya halklarının gözü önünde çevirdiği dolaplar, İsrail şahsında başvurduğu çifte standart, teşhirini hızlandırıyor. Irak'a "kitle imha silahı" bahaneleriyle giren ABD; 1948'de Filistinlilerin içme suyuna tifo mikrobu karıştıran ve daha sonra da varlığının hiçbir döneminde kimyasal silahı elden bırakmayan,

BM'nin kendisi ile ilgili aldığı hiçbir kararı tanımayan İsrail'e sunduğu destekle; özelde kendisinin, genelde emperyalizmin sahte yüzünü tüm halklar nezdinde deşifre eden bir işlevde görmektedir.

GLOBAL SİYASET, ORTADOĞU ZEMİNİNE İNİNCE; SAYI VE ÇEŞİTLİLİK AÇISINDAN YOĞUN BİR DİRENÇLE KARŞILAŞIYOR

Gerek devletler, gerekse halklar nezdinde Ortadoğu'da ABD'ye karşı biriken tepki ve çelişmeler, bölgeye dair siyasetin uygulanmasını güçleştiriyor. Söz konusu direnç, salt güçlü bir askeri tehditle kırılmayacak denli köklüdür. Bu nedenle ABD, bir taraftan askeri imkanlarını koşullara göre modernize ederken, diğer taraftan Gürcistan'da Şevardnadze'ye karşı yaptığı gibi, içsel dinamiklerin üzerine oturduğu dengeleri bozarak, oluşturduğu "besleme" muhalefetle sonuca gitmeyi tercih edecektir. Bunun için, çıkar vaadiyle harekete geçirilen bir grup, yapay ve geçici de olsa muhalefet grafiğini yükseltir ve emperyalizmin yaygın ideolojik bombardımanı eşliğinde sonuca gider. Tabii bu, her zaman kansız/silahsız olmayacak ve kimi nokta operasyonlarını, askeri müdahaleleri gerektirecektir. Zaten her yere müdahale edebilecek 30-40 bin kişilik çevik kuvvet hesaplarının ardında bu siyaset tarzı yatıyor.

Aslında ABD, uzun süredir "Sivil Toplum Kuruluşu" adı altında, satılmış/işbirlikçi yapılar oluşturmaya özel bir önem veriyor. Bunlar, yer ve zamana göre farklı biçimde işlevlendirilmiş de olsa, özü hep aynı kalmıştır. Romanya'da Çavuşesku'yu devirmek için yazılıp sahneye konan senaryo da farklı değildi. Hatırlanacak olursa "100 binler çavuşesku'ya karşı miting yaptı" diye tüm dünyaya bildirildi; gerçekte ise yürüyenler ancak 20 bin kişiydi; onların da büyük bir kısmı tren ve otobüslerle Avrupa'dan taşınmıştı. Bir kentin tümüyle, Çavuşesku taraftarlarınca bombalandığı biçiminde haberler yayılmış, binlerce kişinin

öldüğünden söz edilmiş; daha sonra bunların doğru olmadığı anlaşılmış ise de ABD amacına ulaşmıştı. Romanya'da uygulanan, sadece bir modeldir; yoksa, ABD'de "oyunlar" hiçbir zaman tükenmez. Özellikle medya olanaklarını kullanarak "ısmarlama kitle hareketleri" oluşturmak, en az 30-40 yıldır uygulanan bir tarzdır. İşte bu türden örgütlenmeler, araç ve imkanlar belli bir olgunluğa ulaşmış olacak ki ABD, bu kadar yüksek perdeden ve bu kadar pervasız bir şekilde, hem de Irak'ta uğradığı askeri yenilgiye rağmen tehditler savurup, benzer projelerde ısrarlı davranıyor. Gerçekte emperyalist politikaların karşısına dikilip, onları uygulanamaz hale getirecek olan direnç; işbirliği ile malül olan "orta oyunlar" değil, halkların kendi öz gücüne güvenerek, doğru bir önderlik altında geliştirdiği/geliştireceği karşı duruşlardır. Egemenler arası çelişmeler her zaman şu veya bu atraksiyonla, pazarlıklarla, örtüşürülen çıkarlarla aşılabılır; örneğin ABD Türkiye'ye, salt Kürt kartını elinde tutarak bile söz geçirebilme avantajına sahip. **Ama, söz konusu olan, yanlış bir önderlikle akamete uğratılmamış bir halk iradesi ise; onu hiçbir manevra eğip-bükmeye yetmez.**

NATO Zirvesi tamamlandı. Bir anlamda, son sözler söylendi. Niyetler, en yüksek perdeden ifade edildi. Zirve'nin sıcak çatışma alanına yakın olması, niyetteki ciddiyet ve kararlığın altını çizme amaçlıydı. Çelişmeli duruşa rağmen, bölge üzerinde tam ve kesin egemenliğin sağlanması, emperyalist tekellerin tümü açısından çok önemliydi.

NATO DURDURULABİLİR; AMA, BÖYLE DEĞİL

Siyaset, propaganda ve ajitasyonu içererek yapıldığı ve etkili olabilmek amacıyla edebiyata da yer verildiği için; sloganlar, her zaman yakın zamanlı bir kazanımı ifade etmez ve dolaylı anlatım yoluna da başvurur. Bunlar, mümkün ve anlaşılır ölçülerdir.

Bir siyasal yapının, herhangi bir tarihsel kesitte şu veya bu olaya karşı geliştirdiği tutum, onun ideolojik-politik hattından bağımsız değildir/olmamalıdır. Türkiye'de çeşitli dönemlerde, bir yapının ideolojik-politik hattı ile sokaktaki duruşu arasında bir çelişmeye(açıya) rastladığımız oldu, bugün de olmaktadır. Bu görüntüler, söz konusu yapının kendi tutarsızlığı olarak görülmelidir; yani bu noktada teorinin/genel doğruların bir suçu yoktur. Bir yapı, yazılı programını uygulamakta ne denli zorlanırsa, o sözünü ettiğimiz "ibre sapması"nın gerçekleşme olasılığı da o denli artar.

Sıkça rastlanan durumlardır; silahlı mücadeleyi temel almayan ve devrim stratejisinde "ajitasyon, propaganda ve bilinçlendirme" çalışmalarına ağırlıklı biçimde yer veren bir yapı, sanki silahı temel ahyormuş gibi bir dil kullanır. Hatta bu çarpıklık bazen, alan tercihi de yansıtır. Örneğin varoşlarda çalışmayı popülizm saydığı, bunu yapanları küçük-burjuva devrimcisi ilan ettiği ve hatta bol bol fabrika edebiyatı yaptığı halde, varoşlardan ayrılmayan yapıların olduğu bilinmektedir. Aynı yapılarda, gerçekliği aşan, abartılı söylem ve vaatlere rastlamak, bu bağlamda şaşırtıcı olmamaktadır. **Özden çok biçime, "şov"a önem verilmesi** de bununla açıklanabilir.

Küçükburjuva sınıf karakterinin en bariz özellikleri arasında yer alan yukarıda saydığımız tutumlara, kendini proleter kimlikle tanımlayan yapılarda rastlanması, öncelikle

onların sorunudur.

HER AMACA ONA UYGUN ARAÇLARLA ULAŞILIR

NATO'nun durdurulması, Zirve'nin yaptırılmaması, öncelikle bir güç sorunudur. Ancak, güç de bir yanıyla görelidir bir tanımdır. Bir gücün sonuç alabilmesi için, onu doğru yerde, doğru zaman ve biçimde kullanılabilen bir iradeye ihtiyaç vardır. Zirve'yi önceleyen süreç hatırlanacak olursa, Bush'un Ankara'ya ineceği gün olan 26 Haziran tarihine kadar, etkili/caydırıcı sayılabilecek hiçbir şey yapılmadı. **Herkes bilir ki basın açıklamalarıyla, afişlerle yetinerek NATO durdurulamaz.** Oluşan birlik, tabii ki gerekliydi. Fakat, yapısındaki çeşitlilik, aynı zamanda onun hareket kabiliyetini, hatta amaçtaki menzilini sınırlıyordu. Bunun bilincinde olan ve farklı eylemler geliştirebilme potansiyeline sahip yapılar, platform dışında bir araya gelip, olgunun gerekliliklerine uygun araç ve yöntemlerle rol almalıydı. Bizlerin bu konudaki çabası, yaptığımız davetler, anlaşılabilir biçimde, önce ertelendi, sonra geçiştirilerek reddedildi.

Biz devrimciyiz, bu ülkede yaşıyoruz ve gerçekliğimizin farkındayız. Devrimciler olarak gücümüzün de zayıflıklarımızın da bilincindeyiz. Bu ülke topraklarının dışından, "yetmiş devrimciler" ithal edip onlarla devrim yapmak gibi bir şansımızın olmadığını biliyoruz. Bu nedenle, duygusallıktan arındırılmış biçimde gerçekçi olmak gerekiyor.

"İstanbul Nato'ya Kapılarını Kapatıyor" afişi yapan TKP'nin, İstanbul'un kapılarını kapatmaya gerçekte ne denli niyetli olduğunu, biz de Bush da bir başkası da biliyordu. Ve zaten beklentimiz bunlara dair değildi. Hatta, onların ve ÖDP gibi yapıların tutarsızlığını veya NATO karşısındaki niyetini görememeyi, başlı başına bir sorun olarak algı-

yoruz. Bu bağlamda sözümüz devrimci yapılaradır. **27'sindeki mitinge endekslenmek, o mitingin Kadıköy'e alınmasını önleyememek ve sonuçta, Okmeydanı'ndaki protesto içerikli gösterilerle yetinmek; Türkiye solunun bir eksikliği olarak değerlendirilmelidir.** Belki, başka yöntem ve araçlar denenseydi de NATO yine durdurulamayabilecekti; ama bunu denemeden kabullenmiş olduk. Bu sonuç, elbette ki yapılan gösterilere gölge düşürmüyor, önemini de zayıflatmıyor. **Amacımız, hepimizin eksikliği olarak tarihe geçecek olan bir olguya dikkat çekmektir. Salt Kadıköy'e baktığımızda,** güzel ve etkili bir miting görüyoruz; ama, perspektifi genişlettiğimizde; zirvenin yapılacağı Avrupa yakasının dışına çıkılıp, Anadolu yakasında (zirvecilerin daha az etkilenecekleri bir coğrafyada) yapılan, bu bağlamda da etkisiz kalan bir miting görebiliriz. O gün, o nedenle yapıldığı gizlenmeden, miting sebebiyle vapur seferlerinin iptali bile, karşı tarafın cüretini gösteriyor. Ve ne yazık ki bu cüretin kaynağı, Miting Tertip Komitesi'nin geri adıma eğilimli görüntüsüydü.

Hatırlanacak olursa, Vatan Caddesi için miting başvurusu yapıldığında, 200 bin kişinin geleceği söylenmiş ve izin verilmezse, aynı gün yine 200 bin kişi ile Aksaray'da Metro çıkışında basın açıklaması yapılacağı uyarısında bulunulmuş, bir anlamda güç gösterisi yapılmıştı. Valiliğin bu "güç gösterisini" ciddiye almaması ve hatta Tertip Komitesi'nin çağrılarak tehdit edilmesi sonrasında Kadıköy'de karar kılınması, karşı tarafı o gün için de sonrası için de cüretkar kılmıştır.

Daha önce de değinmiştik. **1 Mayıs arifesindeki "efelenmeler" sahteydi;** bu nedenle DİSK Başkanı Çelebi'yi veya KESK Başkanı Evren'i devrimci kılmıyordu. **Süreç, her gün**

ve hızla bir saflaşmayı zorluyor. TMMOB adına Soğancı, Çapa'daki patlamayı kınamak için elini çabuk tuttu. Miting'in Kadıköy'e alınmasında da TMMOB rol aldı. Fakat TMMOB'yi ne mitingde ne gösterilerde gören olmadı. Örneğin, DEHAP'ın NATO'ya karşı olduğunu zannedip, onu alanlarda arayanlar şaşırması olabilir; ama biz aksine, onu alanda görseydik şaşıracaktık. Eğer hala birileri kendini kandırıp, "Kosova'ya, Yugoslavya'ya müdahale eden NATO, Türkiye'deki Kürt Sorununa da müdahale etmelidir" dendiğini göz ardı etmeye devam ederse; hiç şüphesi olmasın ki uzak olmayan bir tarihte, çok daha çarpıcı ve acı verici örneklerle karşılaşacak ve belki o zaman (daha ağır faturalarla) öğrenecektir.

Aynı şekilde, salt Okmeydanı'na bakıldığında; gösteri yapan, direnen, dövüşen bir kitle görünür. Ama açığı büyüttüğümüzde, yapılabilecek başka şeylerin olduğunu görürüz. Bu tür dönemlerde, emperyalistler de yerli egemenler de belirli sınırlar içinde kalması halinde gösterilere razıdır. Nitekim valiliğin, gösterilerin demokratik bulunduğunu söyleyip, bunun için yer gösterdiği, basına yansımıştır.

Okmeydanı'nda yaşanan bir örnek, düşündürücü olduğu kadar öğreticidir. Akşamüzeri Taksim'de de saldırı olduğu haberinin gelmesi üzerine, Okmeydanı'nda devrimciler yeniden barikat kurmuş, beklemeye başlamış, fakat polisin gelmemesi üzerine bir süre sonra dağılmıştır. Bu, bir yanıyla da, "bu kadarına razıyız, yeter ki Zirve'ye dokunmayın" ölçüsünün benimsendiğini gösteriyor.

Zirve bitti; herkes eski konumuna çekildi; yaşam da mücadele de sürüyor. Amacımız, Okmeydanı'ndaki direnişe veya yapılan diğer eylemlere gölge düşürmek veya yok saymak değil; ancak abartı bazen işimizi eksiksiz yaptığımız kanaatini besliyor. Bu nedenle; kameranın açısını biraz daha geniş tutarak çektiğimiz fotoğrafı paylaşmak istedik.

KATİL NATO İSTANBUL'DAN DEFOL!

Dünya halklarına kan kusturan, emperyalistlerin savaş aracı NATO haftalardır ülkemizde terör estirmekte. Afganistan'ı, Filistin'i ve Irak'ı kan gölüne çeviren işgalci ve işkenceci NATO'nun elebaşları Bush'lar, Blair'ler ve diğer katiller 2 gün ülkemizde toplanarak, başta Ortadoğu olmak üzere, işgal, işkence ve katliamlarını nasıl yaygınlaştıracaklarını tartıştılar. Onlar, Afganistan'da, Filistin'de, Irak'ta akıttıkları kana doymadılar. Başka halklarında kanını içmek istiyorlar. Onlar, Ebu Garib'lerde, Guantanamo'da sergiledikleri vahşeti, alçaklığı şimdide başka yerlerde yapmanın hesabındalar.

Ezilenlerin düşmanı, işgalci ve işkencecilerin ülkemize gelişleri vesilesiyle, NATO'cu Türk devleti ülkemizde terör estirmekte. Ülkemiz, NATO savaş uçaklarıyla, özel timleriyle, ABD ajanlarıyla işgal edilmiş durumda. NATO zirvesi dolayısıyla İstanbul'da olağanüstü hal uygulanmakta. 200 cadde trafiğe kapatılmış, metro ve vapur seferleri durdurulmuş durumda. 25 bin resmi polis, binlerce asker, özel tim ve Amerikan ajanıyla işgalciler korunmaya çalışılmakta. Halklarımız üzerinde haftalardır terör estirilerek sindirilmeye çalışılmakta.

İstanbul'da gerçekleştirilen NATO zirvesine karşı 27 haziran Pazar günü 50 binin üzerinde katılımı İstanbul Kadıköy'de protesto gösterisi düzenlendi. Devletin yoğun güvenlik önlemleri almasına rağmen katılımın kitlesel olması NATO zirvesine karşı verilen anlamlı bir yanıt olmuştur. Eylem bitişinden sonra yoğun gözaltılar yaşanmıştır.

Aylar öncesinden başlayan, katil Bush'un Ankara'ya gelişleriyle yükselen ve zirve dolayısıyla doruk noktasına varan NATO ve Bush'u protesto gösterilerine saldıran polis, onlarca antifaşisti yaraladı, yüzlercesini gözaltına aldı. Türk devleti, efendilerine hizmet etmek için çırpınırken, ülkenin dört bir yanında geliştirilen eylemlere azgınca saldırmakta.

Halkların katili NATO'nun, onun uşağı Türk devletinin faşist terörünü protesto ediyoruz.

İşgalcileri-tecavüzcüleri halkların düşmanı NATO'yu eli kanlı katil Bush'u İstanbul'dan kovmak insanlık görevidir. Özgürlük, adalet, kardeşlik ve onurlu bir yaşam için haydutlara, katillere, işgalcilere ve tecavüzcü işkencecilere karşı direnmek ise, hem haktır, hem de meşrudur. Faşizmin tüm saldırılarına rağmen, insanlık onurunu korumak için alanlara çıkan, devrimci, demokrat tüm dostları selamlıyoruz.

İstanbul, Ankara ve daha birçok ilde NATO'ya ve polis saldırılarına karşı fiili direnişler geliştirildi. İstanbul, on binlerin büyük buluşmasına sahne oldu. Zirve boyunca emperyalist haydutlar dört bir yandan kuşatıldı. Panzerli, gaz bombalı faşist polis saldırıları, NATO karşıtı binlerin kahramanca karşı koyuşları ve barikat savaşlarıyla cevaplandı. Ezilenlerin öfkesi bir kez daha emperyalist barbarların beyninde patladı. NATO zirvesini engellemeye, Bush'ları kovmaya çalışan, bunun için gerekli ve meşru eylemler gerçekleştiren, polis saldırılarına direnişle, barikatla karşı koyanları selamlıyoruz. Gözaltına alınanlar derhal serbest bırakılsın!

Yaşasın İstanbul direnişimiz!

Katil NATO Ortadoğu'dan defol!

Irak'ta direniş, Filistin'de intifada, İstanbul'da isyan kazanacak!

Kahrolsun NATO Kahrolsun emperyalizm!

Faşizme Karşı Omuz Omuza!

Resistanbul Berlin

NATO ZİRVESİ; BÖLGE İÇİN GÜVENSİZLİK, GERGİNLİK VE İSTİKRARSIZLIK DEMEK OLAN EMPERYALİST ADIMLARA MEŞRUIYET ARAMA ÇABASIDIR

Emperyalist odaklar; yıllardır, kendilerine engel teşkil eden sınırları, ayak bağlarını ve itirazları aşmanın, mümkünse yoketmenin yollarını arar; bunun için, gizli veya açık, meşru veya gayrimeşru pek çok yol dener. İsimli-isimsiz, ünlü-ünsüz pek çok buluşma ve zirve de bu amaçla gündeme getirilir. Haziran ayı da, salt komuoyuna yansıyan yanıyla bile, "zirveler ayı" olmuştur. Anımsayalım;

Türkiye'nin, NATO zirvesine ev sahipliği yapmaya hazırlandığı günlerde, ABD'nin dayatması sonucu, Mısır'da yapılması gereken İKÖ zirvesi de Türkiye'ye alındı ve Türkiye, örgütün genel sekreterliğine getirildi. Tayyip Erdoğan veya onun borazanlığını yapan burjuva medya; bunu, Türkiye'nin itibarıyla veya kıymete binmesiyle açıkladı. Irak halklarının işgalci güçler tarafından boğazlanmasına olur verirken, bunu nasıl bir başarı olarak lanse ettiyse; zirvelere eşsahipliği yapmayı da marifet olarak sundu. Gerçekte ise, söz konusu gelişmeler olsa olsa Türkiye'nin itibarını ve başarısını aşağı çeken bir işlev görmüştür. Mutlaka bir başarıdan bahsedilecekse; bu, Türkiye'nin BOP'ta bir ileri karakol olarak kullanılmasında egemenleri hizaya getiren ABD'nin başarısıdır. Kral, soy-tarısını istediği kılığa sokabiliyor; veya efendi, uşağına kolay söz geçiriyor. Genelde ise durum, ne ABD açısından bir başarıya, ne de bölgede istikrara işaret ediyor. Hatta öz itibarıyla yeni bir olgu da söz konusu değil.

Yayıma stratejisi izleyen ABD, karşısındaki zorlukları aşma çabasında gerek girdiği ittifaklarda gerekse başvurduğu yöntemlerde zorlanmakta ve özellikle halkların direncini giderek büyüyen oranda tetiklemektedir. Türkiye'nin "demokratik ortak" olarak çağrıldığı G-8 zirvesi, ABD ve Bush'un güç ve prestijinde oluşan çatlakları onarmaya yetmemiş, "bölge ülkelerinin demokratikleştirilmesi için artık ortak adım atmaya" Putin ve Chirac rıza göstermemiştir. Kendi emperyalist çıkarları sebebiyle de olsa, Fransa'nın Irak'ta NATO şemsiyesine itiraz etmesi, benzer bir itirazın Rusya'dan gelmesi, ABD'nin söz konusu

zirvede umduğunu bulamadan ayrılmasını beraberinde getirmiştir.

Bir diğer gelişme de ABD'nin, Irak'taki işbirlikçi rejim için BM Güvenlik Konseyi'nden karar çıkartmış olmasıdır. Belki bu, ABD'nin düştüğü bataklıktan kurtulmak için başvurduğu destek arayışında bir mesafe sayılabilir. Ancak, aynı ABD'nin daha önce BM kararlarına ve BM Güvenlik Konseyi'ne karşı sergilediği keyfi tutumdan taviz verdiği, bu konudaki kararlılığında bir aşınma olduğu görülüyor.

Peş peşe yapılan uluslar arası toplantılardan çıkan sonuçlar bile, sürecin bir istikrarın değil; rekabet, çatışma ve gerginliğin habercisi olduğunu gösteriyor. ABD, ortaklığı ne denli telaffuz etse de, uyguladığı plan, rakip konumdaki emperyalistlerin çıkarını zorlamakta ve daha önce de olduğu gibi Rusya, Almanya, Fransa, Çin gibi ülkelerin direnciyle karşılaşmaktadır.

EMPERYALİST PROJELERİ YIRTMAK İÇİN SEBEPLER DE İMKANLAR DA YETERLİDİR

Bir ay içerisinde sığdırılan uluslar arası dört toplantıya; işbirlikçilik, rüşvet, kayırma vb. yöntemlere rağmen ABD, yoluna dikensiz, engelsiz ve hatta başarı umudu taşıyarak devam edebilme koşulu sağlayamamıştır. Vladimir Putin, NATO Zirvesi'ne katılmayı dahi reddetmiş; Mısır dahil çeşitli ülkeler, Siyonizm başlıklı füzelerle Filistin halkının katli ABD'nin politikalarına direnç için önemli bir neden olarak gündeme getirmiş; G-8 zirvesinde Türkiye, İtalya, Yemen gibi ülkeler bölge halklarının geleceğini karartan projelerde rol almayı kabul etmiş olsa da bu durum, Suriye ve İran başta olmak üzere bölge ülkelerinin önemli bir kesiminin ne gönlünü ne de aklını çelmeye yetmemiştir. Ve sonuçta, özellikle bölge halklarınca bilindiği ve görüldüğü gibi istikrar değil istikrarsızlık, güven değil güvensizlik, yumuşama değil gerginlik tohumları atılmıştır.

Telaffuzu "tatlı" kavramlarla iş görmek, artık hiç kimseyi aldatmaya yetmiyor. Çünkü mızrak çuvala sığmıyor. G-8 zirvesine çağrılan "ortaklar" arasın-

da Irak ve Afganistan'daki kukla başbakanların olması, niyeti bütünüyle ele veriyor ve edilen süslü lafların içini anında boşaltıyordu. Örneğin Allavi, daha önce Irak halkına karşı kontra faaliyetinde bulunmuş tescilli bir CIA ajanıdır. Irak halkı, emperyalizme direnilebileceğini, tüm yıkıntılara rağmen teslim alınamayacağını kanıtladığı bir dönemde böyle bir uşak tarafından yönetilmeye neden rıza gösterebilir ki?

Irak'taki direniş, sadece Irak halkını değil, tüm dünya halklarının umudunu büyütmüş, emperyalist haydutlarla baş edilebileceğini göstermiş ve işbirliğini, faturası ağır bir tercih haline getirmiştir. Irak direndikçe, benzer saldırılarla karşılaşma tehdidi altında bulunan ülkelere güven gelmekte; işgali karlı ve bedelsiz zanneden emperyalistleri ve onların işbirlikçilerini düşündürmekte, oluşturdukları bloklar çatlamaktadır. İspanya ve Honduras'ın asker çekmesi, Bush ve Blair'ın kendi ülkelerinde giderek yükselen bir ivmeyle destek yitirmeleri, Irak'ın dünya ölçeğinde halkların gönlünde tereddütsüz yer edinmesi, özellikle direniş sayesinde olmuştur. Tabii ki bu durum, ABD-İngiliz emperyalizminin işgal ve yayılma planlarını geri çekmelerine sebep olmayacak, daha da pervasızlaşmalarını beraberinde getirecektir. Bu bağlamda zirvelerden yayılan, bölge için "güvenlikli ve demokratik yeniden yapılanma" biçimindeki makyajlı ifadelerin gerçekle hiçbir ilintisi yoktur. Ve Irak'a girerken yapılan yalan bombardımanından farksızdır. Emperyalistler arası rekabet de, ABD'nin yayılma ve işgal hesapları karşısındaki dirençler de varlığını korumakta; koca koca isimlerle anılan projeler ölü doğmaktadır.

Atılan ideolojik havai fişekler söndü, NATO zirvesi sonuçlandı; herkes evine döndü; ama, yaşam da mücadele de sürüyor. Irak, halen aynı Irak; değişen bir şey yok. Direniş, değişimin dinamiği ve halkların umudu olmaya devam ediyor. NATO zirvesi manşetten düştü; ama direniş, manşetteki yerini koruyor.

15 Temmuz 2004

TURKEY INFORMATION CENTER

TERÖR NEDİR; TERÖRİST KİMDİR?

İnsanlığın ok ve yay kulandığı dönemden barutun bulunmasına ve bugüne dek uzanan tarihsel tüm evrelerde silah, haklının elinde güzelleşmiş, haksızın elinde çirkinleşmiştir. **Onu taşıyan elden ve kumanda eden akıldan bağımsız olarak, kendi başına anlam veya değer taşıyan bir silah yoktur.** O kendi halinde "iyi" veya "kötü" de değildir.

Ateş, **Spartaküs** ve yoldaşlarının isyanını ifade etmek üzere harlandığında, kıpkızıl bir güzellikti. Ama, imparatorluk güçleri tarafından masum insanların, halkın evleri yakılırken boğucu bir çirkinlikti. Ateş ve metalin buluşturulması; balta, bıçak, vb. araçlar üretmek insanlık tarihinde önemli bir adımdı; ileriye ve güzelleşebilme kapasitesindeki artışı müjdeliyordu. Ama, ısıtılmış şişlerle insanların gözleri kör edilip vücutları dağlanınca; söz konusu araçlar, kullananın elinde çirkinleşti. "*tüfek icat oldu, mertlik bozuldu*" dendi; ama, tüfek ve diğer ateşli silahlar halkın eline geçtiğinde, Kışlık Sarayı ele geçirildi; Mussolini, Franko, Hitler, Salazar, Batista, Somaza, vb. diktatörlerin iktidarlarının sonu geldi. Birkaç tüfekte yola koyulan Castro ve yoldaşları, insanlığa Küba müjdesi verdi. Bugün Irak'ta sürdürülen direniş, işgalci güçlere ve işbirlikçilerine vurulan darbeler, uzak coğrafyalarda bile ezilenlerin derdine tercüman oluyor; umutsuzluk, emperyalizmle başedilemezlik ve çaresizlik fikrinin yürekleri ve akılları teslim almasını önüyor.

Ülkemiz sol yelpazesini oluşturan hemen tüm bileşenler, geçmişlerinde şu veya bu biçim ve oranda da olsa silahla tanışmış, onun bir mücadele aracı olarak gerekebildiğini bizzat yaşamın içinde görmüştür. **Aradan geçen yıllar, koşullar üzerinde olduğu kadar, çeşitli yapıların devrim anlayışı, örgüt anlayışı ve çalışma tarzı üzerinde de etkili olmuştur.** Ancak, tüm değişimlere rağmen, silah hala, onu

tutan ele göre zararlı veya yararlı bir araca dönüşebiliyor.

Tarihin hiçbir aşaması yoktur ki ezilenler durduk yerde silaha başvurmuş olsun. Şiddetin de silahında mucidi ezenlerdir. Ve onlar var olduğu sürece ezilenler de silaha ve şiddete haklı olarak ihtiyaç duyacaklardır.

Aradan geçen yıllar, koşullar üzerinde olduğu kadar, çeşitli yapıların devrim anlayışı, örgüt anlayışı ve çalışma tarzı üzerinde de etkili olmuştur. Ancak, tüm değişimlere rağmen, silah hala, onu tutan ele göre zararlı veya yararlı bir araca dönüşebiliyor.

Bugün ne mücadele tarihini, ne de bir silaha neden ihtiyaç olabileceğine dair gerekçeleri duymak bile istemeyenler olduğunu biliyoruz. Buna rağmen biz, **Cesur Yürek** filmi, oradaki **haklı ve gerekli şiddeti ifade eden sahneleri** anımsatmak istiyoruz; o film izlenirken o sahnelerin en kanlı olanı dahi neden bizleri ürpertmemiş, rahatsız etmemiştir? Unutmuş olanlara kısa bir hatırlatma yapmak istiyoruz: William Wallace, ayaklanmış ama İngiliz ordusunun atlı süvarileri karşısında savaşıma tereddüdü geçiren İskoçyalılara şöyle seslenir: "*Savaşsanız ölebilirsiniz, kaçarsanız biraz daha yaşayabilirsiniz ve bundan yıllar sonra yatağınızda ölümü beklerken o yaşadığınız günleri bugünle değiştirmeyi hayal edeceksiniz. Bu fırsatı hayal edeceksiniz bu tek şans.*"

Ezenlerin, iktidarlarını haksızlık üzerine bina edenlerin **barış ve**

ateşkesten ne anladığını da kısaca özetler William Wallace:

"*Uzun bacaklı en son barıştan söz ettiğinde ben çocuktum. Ve köle olmayacak pek çok İskoç soylusu ateşkes yapılacak diye bir çiflikte toplanmıştı. Ve hepsi asıldı. Çok küçüktüm ama uzun bacaklının barış anlayışını çok iyi bilirim.*"

Bugünün "ezenler"ini tanımlayan nitelik, öz itibarıyla yukarıdaki örnekten farksızdır. Özellikle son 10 yıla sığdırılan "değişim", ezenlerin niteliği ile değil, kimi "sol" yapıların ezenlere bakışı ile ilintilidir. Dergimizin 12. Sayısında "Ölçeksizlik Cinneti"nden söz ettik.

"*İstanbul'da bombalama eylemleri oluyor, iki gün sonra, kendini devrimci-demokrat sayan pek çok yapı; 'Teröre Karşı Miting' için, TİSK'le, ATO'yla; Tercüman, Hürriyet, Milliyet, Star, Yeni Şafak gazeteleriyle aynı çağrıyı yapıyor ve önceki örneklerinde 'devlet mitingi' olarak anılan bir organizasyona ortak oluyor.*"

Biz bu tür bir gösteriye ortak olan sol yapıların, daha sonra yaptıklarının yanlışlığını idrak etmelerini temenni ettik. Ne var ki söz konusu miting, gerçekte bir tesadüf değildi ve bir eğilimi yansıtıyordu. O eğilim, 90'lı yıllarda ekilmiş ve bugün artık meyvelerini giderek daha gürbüz biçimde verir hale gelmiştir.

Son olarak, 24 Haziran Perşembe günü, biri Ankara'da diğeri İstanbul'da olmak üzere iki bomba patladı. Ankara'daki bomba, Bush'un geleceği Hilton Oteli yakınında patlamıştı. İstanbul'daki ise, onu taşıyan bir bayanın kucağında, otobüsün içinde patlamış; söz konusu bayan dahil, 4 kişi ölmüş, 20'yi aşkın yolcu da yaralanmıştı. İstanbul valisi dahil, açıklama yapan tüm "yetkili" ağızlar, otobüsün veya yolcuların hedef alınmadığını, bombanın taşınırken patladığını ısrarla vurgulamıştır. Buna rağmen bir gün sonra **Evrensel Gazetesi**, haberi sür manşetten, siyah bir bant içinde "*Bomba terörü*" diye

verdi. **Birgün Gazetesi**'nin başlığı ise "*Bombanın Akli Yok*" biçimindeydi. Her iki gazetenin yer verdiği gibi TMMOB başkanı **Soğancı**, "*Patlatılan bombalar halka karşı işlenmiş suçtur*"; KESK başkanı **Evren**, "*Hiçbir bahane masum insanlara yönelen bu tip eylemleri haklı göstermez. Patlama provokasyon niteliğinde*"; **BAK**, "*patlama demokratik gösteri ve protesto hakkına bir saldırıdır*." diyerek tepki gösterdi.

Bomba'yı taşıyan ve patlama sonucu kendi yaşamını da yitiren **Semiran Polat**'ın nereye gittiği ve nasıl bir eylem düşündüğü bilinmeden, üstelik devrimci bir kimliğe sahip olduğu bilindiği halde, yukarıdaki yorumları yapmak için biraz fazla maksatlı olmak gerekiyor. Yanlışlıkla patlayan bir bomba, nasıl provokasyon niteliği taşır veya "demokratik gösteri ve protesto hakkına bir saldırı" anlamına nasıl gelir? Bu değerlendirmeler, **Tercüman**'da veya **Sabah**'ta yapılmıyor. Ancak, söz konusu kişi ve yapılara dikkat edilirse; aralarında bir siyasal örtüşme söz konusu. Aynı şekilde **Birgün Gazetesi**'nde yazan, **ÖDP Genel Başkan Yardımcılarından Saruhan Oluç**, söz konusu yorumları aynı seviyede önerilerle besliyor.

"*Belki de şimdi Türkiye'de bir ilki gerçekleştirmenin imkanı doğdu. Nasıl İspanya'da ya da İtalya'da patlayan bombalar karşısında yüzbinlerce insan kör şiddeti ve terörü lanetlemek için sokağa çıkıyorsa, şimdi de İstanbul'da 27 Haziran'da aynı anlayışla sokağa çıkmak gerekiyor.*

Daha önce sinagog, elçilik ve banka önünde patlayan bombalar karşısında toplumun demokratik tepkisi yeterince gösterilemedi. Sokağa çıkıp bu durumu protesto eden insan sayısı birkaç yüzle sınırlı kaldı.

Şimdi şiddeti, saldırganlığı, terörü ve Irak'taki işgali kınamak için sokağa çıkmak gerek.

Bombalara ve şiddete başvuruların aslında demokratik tepkilerin gücünün azalmasını istiyorlar.

Sustuğumuzda veya evleri-

Tarihin hiçbir aşaması yoktur ki ezilenler durduk yerde silaha başvurmuş olsun.

mize kapandığımızda eleştirme ve tepki gösterme hakkından da feragat etmiş oluyoruz.

Birileri, ne adına yaptıkları pek belli olmayan böyle işlerle halkın demokratik tepkisini engellemek isteyenlere yardım etmiş oluyor.

O nedenle bunlar akılsız bombalardır.."

Saruhan Oluç hakikaten, bombayı taşıyan o bayanın -nereye gittiğini dahi bilmeden- "*demokratik tepkilerin gücünün azalmasını istediği*"ne inanıyor mu? Hele o verdiği örnekler ve "öneri" diye sundukları!.. İlginçtir; aynı gün **Mardin Kızıltepe**'de **Kaymakam**'ın yönlendirmesiyle "karakol baskınına karşı" terörü lanet adı altında; ilkokul çocukları ve bir miktar köylü, korucu ellerinde bayraklarla yürütüldü. Özellikle bizim coğrafyamızda bu tür mitinglerin kiminle, nasıl ve hangi amaçla yapıldığını **S.Oluç**, bilmez değildir. Ayrıca, çok merak ediyoruz, sayın **Oluç** bu öneriyi devlet terörüne karşı bugüne dek neden yapmadı? Söz konusu önerinin, Irak'taki emperyalist terörü görmezden gelip, **Felluce**'de bir Amerikan konvoyunu pusuya düşüren direnişçileri teşhir etme talebinden öz itibarıyla bir farkı yoktur.

Aynı gün, gazeteler "**Miting Tertip Komitesi**"nin tehdit edildiğini, bir yetkilinin onlara "*yüz kişiyi yanyana getirmeyiz. Ezeriz. Kan dökülür.*" dediğini yazdı. "*Terör nedir, terörist kimdir?*" soruları bu denli açık biçimde yanıt bulmuşken, yanlışlıkla patlayan bir bombanın sonuçlarını istismar ederek yapılan "terör" edebiyatı, **niyetleri** ve **mesafeleri** ele vermiştir.

Tekelleşen ve emperyalist tahakkümün doğrudan aracı haline getirilen medya, sadece bir manipülasyon aracı değil, aynı zamanda bir saldırı aracı haline gelmiştir. Gündem belirliyor, hedef gösteriyor, saldırılara zemin hazırlıyor ve sonuçta egemenlerce işaret

edilen kesimin ipini çekiyor. Bu durum, bağımsız haber yapabilen veya olgulara alternatif bir kültürle bakabilen basının önemini daha da artırmıştır. Böyle bir basın için, tekeli basınla aynı yerde durmamak, aynı hedefi göstermemek olgulara bir başka açıdan bakabilmeyi işaret etmek; varlık nedenlerinden biri olmalıdır. Ne var ki, '90 sonrasında adeta basiretini kaybeden ve egemen olanın karşısında değil de kenarda durmayı tercih eden; çelişmekten, çatışmaktan özenle kaçınan bir duruşun "sol" adına büyütülüp beslendiğini gördük. **Bugün, herhangi bir askeri eylemi, ne denli devrimci nitelik taşırsa taşırsın, adeta devlet kurumlarından önce kınayan, mesafe koyan bu kesim, koşulların da yardımıyla, insanların beyninde sola dair ciddi bir bulanıklık, bir normsuzluk hali yaratmıştır.**

ugün egemenler, "kara"yı "ak"mış gibi gösterebiliyor, halka büyük zararlar verebilecek bir olguyu halkın yararınaymış gibi benimsetebiliyorsa; bunda **küreselleşen emperyalizmin kendi solunun yaratabilmiş olmasının** rolü büyüktür. **Çapa**'da otobüs içinde meydana gelen patlama için **TKP**, "*karanlıktan medet umanların işidir*" diyebiliyorsa; egemenlerin, yanıltarak yönlendirme konusunda işi gerçekten kolay demektir. Ahlaksızın ahlak dersi vermesi, katilin barıştan söz etmesi, tecavüzcünün namus bekçiliğine soyunması normal koşullarda mümkün değildir ve anında alaşağı edilir. Fakat olguların kökenine inip doğru tahlillerle sonuca ulaşma yeteneği öylesine tahrip edildi ki; komşu bir ülkede ayakta duran her şeyi bombalarla tahrip ederek egemenlik tesis etmeye çalışan işgalci bir gücün en suçlu kesimi, benzer projeler için ülkemize gelirken; bu güruha misafirperverlik yapmamız istenebiliyor ve bu, azımsanmayacak bir kesim tarafından makul bir talep

olarak görülebiliyor. Süreç, tüm bulandırma gayretlerine rağmen, aynıları aynı yere, ayrıları ayrı yere düşüren bir saflaşmaya doğru evriliyor. Artık birilerinin midesi, kendini solda ifade ediyor da olsa, bir katille beraber "terörü lanet" mitingi düzenlemeyi, yan yana olmayı kaldırabilecek gibi görünüyor. Burada devrimcilere de önemli bir görev düşmektedir. Sahte dostlar gerçek dostlardan ayrılmalı; ilkeler ve sol içi birlikler konjonktürel yakınlaşmalara feda edilmemelidir.

NATO Zirvesi yapıldı; Bush geldi ve gitti; ama yaşam ve mücadele devam ediyor. NATO Zirvesi'ne karşı tepkiler -istenen sınırlar içinde kalması kaydıyla- yetkili ağızlarca da demokratik kabul edildi. Onlar, Zirve'ye halel getirmeyecek "protesto" mahiyetli gösterilere dünden razı; hatta tepkinin boşaltılması açısından gerekli de bulabilirler; bunda anlaşılacak bir yan yok. Ancak devrimciler, demokratlar, antiemperyalistler için durum farklıdır. Yapılacak etkinliklerden NATO Zirvesi'nin önlenmesi mi yoksa salt protesto mu amaçlanıyordu? Bu ayırım, nitelik belirleyicidir ve zaten sürece damga vuran bir çelişme olarak da yansdı.

Ortada bir eylem değil, bir kaza olduğu halde, Çapa'daki olayı haber yaparken **Gündem Gazetesi'nin "İETT eylemcisi"** diye başlık atması, "çata-pata" edebiyatı yapması ve halka bomba atıldığını söylemesi; objektif olarak onu, histerik halde karşı saldırıya geçen tekeli medya ile aynı yere ateş eden bir konuma sokmuştur.

Çapa'daki patlamayı yanlış değerlendiren "*NATO karşıtı kesimler*"in ortak özelliği, biriken öfkeyi, kavgasız-gürültüsüz biçimde bir toplu mitingte boşaltıp görevini tamamlamaktır. Nitekim, **blöfle malül efenmelerine 1 Mayıs'ı önceleyen süreçte de tanık olduğumuz "Miting Tertip Komitesi"**, Vatan Caddesi'nde miting yapmakta önce kararlı görünmüş daha sonra (tehdit edilince)

Kadıköy'de karar kılmıştır. Kadıköy, güzergah engellerini yok saysak dahi, "Zirve Coğrafyası"nın dışında olması sebebiyle, uygunsuz bir alandır. Bu alanı seçmek ve eylem tarzı olarak bu tür mitingle yetinmek, "protestoculuk"tur; NATO Zirvesini önlemeyi değil, memnuniyetsizlik belirtmeyi amaçlar. Çapa'daki "kaza"dan hareketle "durumdan vazife çıkaranlar", yarını da dikkate alarak şu değerlendirmeyi yapmışlardır:

"Gösteri, yürüyüş yapılır, mitingler düzenlenir. Büyük, kitlesel tepkiler geliştirilir, on binler, yüz binler sokağa dökülür; bu tamam; olması gereken de bu. Ancak şiddet olmaz, kan dökmek, halka bomba atmak olmaz. Böyle bir tavır, küresel direniş ruhuna da yakışmaz. Küresel direniş, özünde meşru ancak barışçıl, direniştir." (Gündem Gazetesi, 26 Haziran)

Irak'taki, Filistin'deki meşru direnişi bu "barışçıl direnişin" neresine sığdırıyor bilemiyoruz; ama, Günden Gazetesi'nin, objektif habercilik yaptığını söyleyen bir gazete olarak; **arşivini, yani belleğini unutarak** haber yapmaması gerektiğini biliyoruz. Aksi taktirde salt gazetecilik etiği açısından bile sınıfta kalır.

Yazı boyunca vurgulamaya çalıştığımız sorunlar, bir gerçeğe işaret ediyor; süreç hızla bir saflaşmayı dayatıyor. Önümüzdeki dönem yaşanmasını güçlü bir olasılık olarak gördüğümüz "yakınlaşma" ve "uzaklaşma"lar, bunu öngörmeyenler için şaşırtıcı olacaktır. Öngörenler ise buna bugünden hazırlıklı olmalıdır.

**TOPLUMDAN BİHABER OLUP
SOSYALOG KESİLMEK
VEYA
SOL KİMLİKLE KORKU
TELLALLIĞI YAPMAK**

Yaklaşık 10-15 yıldır solda kimi kesimlerin, düzenden ve düzene ait argümanlardan çok, solun geleneksel duruşunu hedef tahtasına koyduğu ve duruşunu buna göre belirlediği görüldü. **Leninist**

örgütlenmeler, bürokratikleşmenin kaynağı olarak gösterilirken; hiyerarşi, bir çeşit şeflik mekanizması olarak yansıtıldı. Bir dönem PKK'nin bayrağından orak-çekiçi kaldırması gibi sembollerden, renk ve isimlerden başlanarak yüzyılların ürünü birikimler adım adım tasfiye edildi. Bu süreç, sol adına hareket ettiğini söyleyen kimi yapıları sisteme öylesine yakınlaştırdı ki, bırakalım sınıf mücadelesini, kimi itiraz ve farklılıklar bile bir sorun olarak görülmeye başlandı. Ve sonuçta, uzlaşmanın, şiddet ve terörün temsilcisi egemen güçler değil, onlarla çatışan muhalif kesimler hedefe kondu. Solun bugüne dek yaşadığı hemen her sorunun kaynağında; devrimci, militan yapıların tutumu gösterildi. **ABD'nin Irak'taki vahşetine karşı bile direniş değil barış önerildi.**

Bir mitinge kitle az mı gelmiş, halkla devrimciler arasında kapanmayan bir makas mı var; tüm bunların faturası devrimcilere kesildi.

2003 Şubat'ında Irak'ta Savaş Hayır Koordinasyonu'nun, meşruiyeti arkasına alarak önce Saraçhane'de toplanıp sonra Beyazıt'a yürüdüğü eylemde polis, bir gün önce tüm kurumları dolaşıp tehdit ettiği halde; eylem, yoğun bir katılımı başarıyla geçmişti. Buna rağmen, kimi yapılar, eylem sonrasında, Koordinasyon'da açtıkları tartışmada, kitlelerin miting alanının kenarına kadar geldiğini ama devrimci yapılarca açılan pankartları görünce ürkerek alana girmediğini iddia etti. Bu tartışma, kimilerinin, haddini aşarak, "*bir daha dergi pankartı açan olursa Koordinasyondan atarız*" uyarısını yapmasına kadar vardırdı. Bilindiği gibi daha sonra söz konusu kesimler, "Irak'ta savaşın bittiğini" iddia ederek (gerçekte devrimcilerle aynı zemini paylaşmaya tahammül edemeyerek) Koordinasyonu terk edip BAK içinde yer aldı. Ve birgün, o günah keçisi olarak gördükleri yapılardan bağımsız, halkı korkutan örgütler(!) olmadan, istedikleri gibi bir miting

düzenleyip gerçekte yüz yüze kaldılar. BAK, 5 Haziran'da Saraçhane'de düzenlediği mitinge on binlerin akın akın geleceğini varsaydı. Aydın Engin, eylem öncesinde **Birgün Gazetesi**'nde "*kentin dört köşesinden Saraçhane'ye akacak insanlardan, hatta ülkenin dört bir yanından gücü yeten, yol parası çıkışan barışçıların da Saraçhane'de olacağından*" bahsetti. Fakat beklentilerin aksine eyleme sadece 500 kişi katılınca, ezberleri bozuldu. Aynı gazetede **Doğan Tılıç**, şaşkınlığını gizleyemiyordu:

"Yahu, hani öyle sert sol sloganlar falan atmıyoruz. Sadece solcular olarak da dökülmüyoruz ortalığa. Alt tarafı 'Bush gelme' diyoruz."

İlk bakışta insan, bu gelişmeden sonra, söz konusu kişi ve yapıların, sorunun kaynağını yanlış yerde aradıklarını ve "çözüm"lerinin gerçeği yansıtmadığını farkedip kendilerini sorgulayacakları hissine/beklentisine kapılıyor. Ancak karşıımızdaki eğilim; yanılmış, kafası gerçekten karışmış kişilerden çok, 40'lı-50'li yaşlardan sonra, bilerek ve isteyerek sisteme rücu etmiş insanlardan oluşuyor. Bunların utanma eşiği, sanıldığından da yüksektir. Bu nedenle aynı doğrultuda ve hatta giderek artan bir ivmeyle yollarına devam ediyorlar.

Zirve sürecinde özellikle "Vadi coğrafyası"nda insanların sokağa çıkmamaya özen göstermesi, sosyolog kesilmeden de, çeşitli biçimlerde açıklanabilir. Bu aslında akli başında hiçbir insan için muğlak/bilinmez değildir. Buna rağmen ve ortada sisteme faturâ edilebilecek bir yığın neden varken, faturayı "göstericiler"e kesmek için, içinde akıl ve yürek sağlığını bozacak çok şey biriktirmiş olmak gerekiyor. 27 Haziran'da **Evrensel Gazetesi**'nde, üstelik "özgürlük" isimli köşede yazan **Yücel Sayman**, bakın ne diyor:

"Ülkemde insanların büyük çoğunluğu korkuyor. Onlar NATO'nun yeni rolünden, ne yapacağından korkmuyorlar,

NATO'ya karşı gösteri yapanların kendilerine zarar verme olasılığından korkuyorlar. NATO'nun getirdiği, getireceği felaketler kendilerine dokunmadıkça soyut kalıyor. Onlar üç günlük gösterilerden tedirgin oluyorlar." Bu da korku tellallığı olsa gerek.

Burjuva medya, eskiye oranla daha da ustalaşmış ve imkanlarını geliştirmiş olsa da gerçekte öne çıkarmak istediği konuya "manken" bulmakta hiçbir zaman güçlük çekmemiş, bahaneye de çokça ihtiyaç duymamıştır. **Bu bağlamda, "burjuva medya kullanılabilir" diye devrimci eylem tercihlerinden vazgeçmenin akıllıca hiçbir yanı yoktur ve sonuçta böyle bir duruş, burjuva medyanın ölçeklerince belirlenmeyi beraberinde getirir.**

Çapa'daki patlama sonrasında, burjuva medya sınıfsal duruşu gereği üzerine düşeni yaptı. **Evrensel, Birgün ve Gündem** gazeteleri ise, bırakalım farkını koymayı, olayın karşısında objektif olmayı bile başaramadı. Aradan günler geçtikten ve olay önemli oranda aydınlatıldıktan sonra bile, Gündem'de yazan **Mustafa Yalçiner** şöyle diyor:

"Üç-beş kişinin, 'öncü savaçılık' iddiasındakilerin hoşuna giden, ortalama vatandaşın kuşku yok ki hoşuna gitmiyor. Bununla 'devrimcilik' yaptığını sanan 'amma bilinçlendirdik' diye sevinirken, 'bilinçlenme' tersine gerçekleşiyor. Kendini bilmezlikle, herhalde katkıda bulunulmak istenen anti-emperyalist mücadeleye zarar veriliyor bu kesin. (...)

Kimse, 'biz insanların arasına atmadık' demesin! O bomba, adeta NATO ve Bush karşıtlığında birleştirilmeye çalışanların tam ortasına atılmıştır." (Gündem, 29 Haziran)

Mahirlerden bugüne, 30 küsur yıldır, Öncü Savaş'ını, "3-5 kişinin sağa sola sıktıkları kurşunlarla veya attıkları bombalarla halkı örgütleyebileceğini zannetmesi" biçiminde değerlendirenlerin olduğunu gördük/duyduk. Ama bunlar genellikle, ya bilinçli olarak çarpıtan kesimlerdi ya da "Öncü savaşı cahili" kişi-

lerdi. Öncelikle belirtelim ki, **öncü savaşı 3-5 kişinin eylemine sığmayacak denli bir organizasyon ürünüdür ve iktidarı almaya yönelik stratejinin bir aşamasıdır.** Gerçi ortada bir eylem de yok; ama, olsa da, bununla halkı birden bire bilinçlendireceğini düşünen kimse de yok. **Nurhak**'la eş zamanlı dönemde Mahir ve yoldaşları, verdikleri silahlı propagandanın kitlelerde önce korku ve tedirginliğe sebep olabileceğini söyler.

Arşivimizde yok; ama, **Nurhak**'taki çatışmada yoldaşları **Kadir, Sinan ve Alpaslan**'ı kaybedip yaralı olarak yakalanan **Mustafa Yalçiner** için o günkü burjuva basını, **Çapa**'daki patlamadan çok farklı şeyler yazdığını sanmıyoruz.

Son bir hatırlatma; 28 Haziran günü Mecidiyeköy'de, içinde EMEP'lilerin de olduğu bir kitlenin, "valinin uygun gördüğü" bir alanda basın açıklaması yapmak istedi diye nasıl biber gazıyla adeta banyo edildiğini gördük ve insanların o çaresiz halinin basındaki resimleri bile içimizi acıttı; öfkelenedik ve "bu böyle olmaz" dedik. **Siz de oradamıydınız, bilemiyoruz; ama, Sayın Yalçiner, Nurhak görmüş biri olarak yere çömelip biber gazı ile yıkanmayı kabullenmek yerine alternatif eylem biçimleri için kafa yormaya başlamış olmanızı temenni ediyoruz.**

Evet solda bugün ölçü bulanıklığı dahil, pek çok sorun var. Ancak bunların aşılması, öncelikle, "Burjuva basını ne der?" öcüsünün kapsama alanının dışına çıkmayı, solu ve sol değerleri sahiplenmeyi gerektiriyor.

Yukarıdaki değerlendirme **Çapa**'daki patlama sonrasında 1 Temmuz 2004 tarihinde **DEVİRİMCİ HAREKET** tarafından yapılmış ve kamuoyu ile paylaşılmıştır.

KÜRT HALKINDAN ACILARI SİNEYE ÇEKMESİNİ VE MEVCUT DURUMU KUTSAMASINI İSTEMEK ONA YAPILABİLECEK EN BÜYÜK HAKSIZLIKTIR

"Kürt ulusu açısından bir çeşit milat özelliği taşıyan '84' kalkışması, öyle bir kalkışma ki, 'onur'un tarifini yenilemiş; aydın, demokrat gibi sıfatların ölçütünü yeniden düzenlemiştir. Sorunları ile bugüne kadar birey olarak uğraşmış, 'problemle başedebilme gücü kendi gücümün sınırları dahilindedir' alışkanlığı ile koşullanmış bir Kürt genci için yeni bir dünyanın kapısı aralanmış, yeni ufuklar belirmiştir. Varılan yerin önemini anlayabilmek, kalkışma öncesini unutmamakla mümkündür.

Bireyciliğin yerini kolektif bir ruh almış, dayanışma bir yaşam haline gelmiştir. Çocuklar bile, taşlarını birleştirdiğinde ne muhteşem bir güce sahip olduklarını görmüşlerdir. Gerillaya katılan kadın, özgürleşme sürecini, 'Bu düzende mümkün mü?' sorusunu sordurma fırsatı vermeden yaşamıştır.

Halklar arasında oluşturulmaya çalışılan yapay duvarların da aşılması, fitili ateşlenen mücadelenin başarı grafiğine bağlı olacaktır." (Devrimci Hareket Dergisi, sayı-1, 1997)

Kürt halkı; ezilmenin, haksızlığın, yokluk ve yoksulluğun en zifiri biçimini tatmış olmanın yanında; dövüşerek var olmanın, kimlik kazanmanın ve dolayısıyla kaderini eline almanın da tadıyla tanışmış bir halktır. Bunun için ödenen bedelleri, herhangi bir ölçü birimiyle ifade etmek, olası değildir.

Bölgeyi aşarak, sesini dünyanın dört bir yanına duyuran, gerektiğinde tüm kıtalardan **kardeşlik yanıtları** alan ve hatta 20. Yüzyıl'ın son çeyreğinde, **hakların kopararak alınacağına** dair beliren tereddütler üzerinde de sarsıcı etki yapan Kürt halkı, önderliğinin yanlış

yönlendirmesi sonucu bugün, hiç hakketmediği ve bunca mücadeleden sonra onu ağır biçimde yaralayacak olan taleplerle muhatap edilmektedir. Ondan adeta, **ödediği bedelleri unutmaması, katiliyle uzlaşarak, kırıntılara rıza göstermesi isteniyor.** Ve işin acı verici tarafı, bu talep, yıllar önce ondan özgürlüğü için savaşıyor bedel ödemesini isteyen aynı önderlik öznelerinden gelmektedir.

İmralı süreciyle beraber daha somut biçimde dışavuran gelişmeler, makyajla veya yanıltıcı hiçbir çabayla üzeri örtülecek cinsten değil. Buna rağmen söz konusu duruşun, bugün hala Kürt halkının gönlünde yer bulabilmesi; kavga içerisinde oluşan bağların bir anda koparılamayacak cinsten olmasındandır. Yoksa, Kürt halkının aklında ve gönlünde oluşan soru işaretlerinin, yaşanan kırılma ve soğumalar sebebiyle, sandıktaki oy sayısını da, alanlarda verilen desteği de önemli oranda aşağı çektiği biliniyor/görülüyor.

Hiçbir halk, esaretle uzlaşmaya razı edilemez. Özü hiçbir

biçimde değişmeyen sistemi ve onun sahiplerini "şirin" gösterme çabası, mutlaka halkın direncine çarparak geri dönecektir. Yapılan hiçbir manevra, aydın sıfatıyla İmralı çizgisine verilen hiçbir destek, halkın gönlünü uzun süreli biçimde çelmeye yetmeyecek; halk, çıkarları neredeyse demiri o yöne bükülecektir.

DÜNYA'NIN HİÇBİR YERİNDE BİR HALKIN EGEMENİNE YARANARAK SONUÇ ALDIĞI GÖRÜLMEMİŞTİR

A.Öcalan'ın savunmasında kullandığı, "*mevcut düzen eksiklikleri olsa da demokratikti, biz bu yola başvurmakla hata yaptık, demokratik mücadele vermeliydik.*" ifadesinde somutlanan duruş; bugüne dek faşist bir rejimin silahsız biçimde "ikna" edilebileceğine dair denenen tüm atraksiyonların özünü oluşturuyor. **PKK, kendini sisteme beğendirmek için neler denemedi ki?** Barış Grubu adı altında yoldaşlarını tutuklattırmaktan, hapishanelerde devrimcilere yönelik gerçekleştirilen katliamlara

seyirci kalmaya, isim değiştirmekten devletin her adımında konsept farkı aramaya dek, denenmeyen yol kalmadı. AB'ye ve ABD'ye yöneltilen sıcak mesajlar, Irak halklarının katline dahi verilen destekler, hep bu uzlaşmacı/işbirlikçi duruşun sonucudur.

Bugün gelinen noktada, tasfiyeci Kürt hareketinden AB'ye veya ABD'ye yöneltilen tepki ve eleştiriler, duruşun özünü değiştirmiyor. Hatta Osman Öcalan'da dışavuran eğilimi bile, bu gelişmelerden bütünüyle bağımsız düşünmemek gerekiyor. Dikkat edilirse, KONGRA-GEL'in "terörist" ilan edilmesi sebebiyle ve "ateşkesin bitirilmesi" sonrasında, AB ve ABD'ye yönelen tepki de bir istikrarı yansıtmıyor ve düşünsel bir bütünlüğü ifade etmiyor. Örneğin 16 Temmuz'da Gündem Gazetesi'nde yazan, A. Öcalan'ın avukatlarından Mahmut Şakar, sol içinde "*devletin ve mevcut AKP hükümetinin, AB ile bağlantılı gelişen politikalarının Kürt sorununun çözümü içindeki rolüne abartılı bir yaklaşım*"dan söz ediyor. İnsan, "el insaf" deme ihtiyacı duyuyor. Doğrudur, "sol"da durduğunu söyleyip birileri AB'yi keşfediyor; hem sadece AB'yi mi? Örneğin son zamanlarda, yeni tanıyıyormuş gibi, haince tutumları hakkında uzun uzun değerlendirmeler yapılan Talabani veya eleştirilir hale gelen ABD, kısa bir süre önce, üstelik Irak halklarının maddi ve manevi varlığına kastederken; kimlerin ilgisine mazhar olmuştu? **Biz, Gündem Gazetesi'ni, kendi arşivine sadık kalmaya veya en azından yazdıklarını unutmamaya çağırıyoruz.** Çünkü hafızasızlık, ortada ölçü de değer de bırakmaz. Pragmatizm ve iradesizlik, taşıyıcısını başkalarının elinde "kullanılan bir malzeme"ye çevirir.

ABD'nin, diğer halklara olduğu gibi Kürtlere de dost olamayacağını bir kez daha örnekleriyle ortaya çıktığı ve Türkiye, Suriye ve İran'ın; Kürtler söz konusu olunca, aralarındaki çelişmeleri bir kenara bırakıp ortak projeler ürettiği; Talabani'nin ise, tarihsel misyonuna

uygun olarak, uşaklığını Türkiye'ye pazarlamak için yırttığı günümüzde; Talabani'yi veya emperyalizmi yeni keşfediyormuş gibi, onlara mesafe koyan yazılar yazmak; kusura bakılmasın ama, dünün Talabani ve emperyalizm muhiplerini, ne antiemperyalist, ne antifeodal ne de tutarlı kılıyor. Amacımız, tabii ki teşhir değildir; ama, yarının doğru okunabilmesi için dünün unutulmaması gerektiğine inanıyoruz.

**9 HAZİRAN'DA UMUTLANIP
BİR HAFTA SONRA KARALAR
BAĞLAMAK;
EMPERYALİZMİN VE GERİCİ
REJİMLERİN ATTIĞI
ADIMLARIN İÇİNDE
DEMOKRATİKLİK KIRINTISI
ARAYANLARIN DEĞİŞMEZ
KADERİDİR**

Türkiye, kendisine biçilen "eksen ülke" rolünün de etkisiyle, NATO Zirvesi için hazırlık yaparken; bunun için, demokratik kitle örgütlerine baskınlar düzenleyip uydurma gerekçelerle insanları tutuklatırken; Başbakan T. Erdoğan, Chicago'da yapılan Ortadoğu konulu panelde, Şaron'u değil, Arafat'ı suçlarken; aynı Erdoğan G-8 ülkelerinin düzenlediği toplantıya katılıp Ortadoğu'ya emperyalist müdahaleyi alkışlarken; **DEP'li milletvekilleri serbest bırakıldı veya TV'de yarım saat Kürt'çe yayın yapıldı** diye, bunu başdöndürücü bir gelişme olarak nitelermek; demokratikleşme beklentilerine girmek; öncelikle böyle bir görüntü vermeye çalışan egemenlerin işine yarar.

Yıllardır tekrar eden bir sahnedir. Devlet; baskı, inkar ve imhada ısrar eder ve tutumunda hiçbir değişiklik göstermezken; çeşitli versiyonlarıyla Kürt ulusal hareketi, sanki bir diyalog ortamı varmış gibi davranır ve yaptığıının monologdan ibaret olduğunu kabullenmek istemez. Son olarak, DEP'li milletvekillerinin salıverilmesi ile ilintili olarak da benzer sahneler yaşandı. Devletin tutumunda bir değişiklik yok. Diyarbakır'da yapılan "Barış ve Demokrasi Mitingi"nin

ardından, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı hemen harekete geçti ve miting kayıtlarını incelemeye aldı. R.T. Erdoğan, Tuncer Bakırhan'ın konuşmasını "çirkin" olarak niteledi. ABD ile yapılan görüşmelerde, **askeri operasyon ve imha** amacı açıkça dillendirildi. Buna rağmen ateşkesin süresi veya bitirilme koşulu, sanki muhatap alınmış bir edayla gündeme sokulmaktadır; hatta burjuva medyaya da yansıdığı gibi, Zana ve arkadaşları bırakıldı diye iktidara büyük bir minnet ve hürmet beklentisi söz konusudur.

Aslında devlet, yıllardır halkın önünde Kürt Sorunu'nun çözümü için tek bir yol bıraktı; o yol 15 yıl denendi ve hatta bugün kimi kazanımlar söz konusu ise, o 15 yıllık mücadele sayesinde olmuştur. Bugün devlet, "kırıntı"yla yetinmeyenleri tehdit etmekte ve biat edilmemesi halinde faturayı ağır keseceğini açıkça ifade etmektedir. Buna rağmen, uzun bir süredir Kürt önderliğine egemen olan uzlaşmacı, yaranmacı ve hatta teslimiyetçi tutum devam etmektedir.

Hiçbir halk, esaretle uzlaşmaya razı edilemez. Özü hiçbir biçimde değişmeyen sistemi ve onun sahiplerini "şirin" gösterme çabası, mutlaka halkın direncine çarparak geri dönecektir. Yapılan hiçbir manevra, aydın sıfatıyla İmralı çizgisine verilen hiçbir destek, halkın gönlünü uzun süreli biçimde çelmeye yetmeyecek; halk, çıkarları neredeyse demiri o yöne bükecektir.

BM Güvenlik Konseyi'nin Haziran ayında, Irak'ta egemenliğin devriyle ilgili kararı tartıştığı sırada, yarı sitem yarı tehdit yollu, Kuzey Irak'taki Kürt önderliğinden kararın özerkliği içermesine dair bir talep geldi. Ancak bu talep, kararda yer almadı. Buna rağmen, kararın peşinden toplanan Güney Kürdistan Parlamentosu, BM kararını onaylamak zorunda kaldı. Bu gelişmede de görüldü ki, Güney Kürdistan feodal önderliği, tehdit savurur gibi yaparken dahi, işgal sırasında gösterdiği yararlılıkları hatırlatmakta ve hiçbir yaptırım gücünün kalmadığını fiilen göstermektedir. Benzer bir durum, Türkiye'de, esnetilmekten bütünüyle şekilsizleşen ateşkeste ve Kürt önderliğinde yansıyor. Ortada herhangi bir yaptırım gücü yok. "Ateşkesin bitmesi savaş anlamına gelmiyor" ifadesi de bunun bir kanıtıdır.

Son süreçte Kuzey ve Güney dahil, emperyalizme ve dolayısıyla işbirlikçi rejimlere öyle çok mesaj gönderilip olumluluk atfedildi ki, tehditler, altı boş bir sözcüğe dönüştü. Mesela "Ortadoğu'da bulunan ABD, bölgenin demokratikleşme yoluna girmesi ve Kürt sorununun çözüm yoluna girmesi için tek şansımızdır." diyen "Kürt aydını" Sıraç Bilgin, işkence konusunda da "bunun üzerine gitmenin teröristlere cesaret vereceği"ni söyleyerek; uzlaşmacı tutumun ve sisteme dönüş gayretlerinin nelere sebep olduğuna dair çarpıcı bir örnek oluşturdu.

Çok merak ediyoruz; Abdüllatif Şener'in Diyarbakır Belediye Başkanı'na Kürtçe "seni seviyorum" demesine abartılı anlamlar yükleyenler; AKP'nin attığı adımlarda demokratiklik görenler, bir gün sonra aynı çevrelerce sözlerinin ve beklentilerinin çarpıtıldığını ve hatta aşağılandıklarını görünce ne düşünüyorlar? Aslında buradaki terslik, T. Erdoğan'da değil, ondan veya onun sözcülüğünü yaptığı egemen kesimlerden, halklar yararına adım bekleyenlerdedir. Egemenler istiyor ki Kürt halkının kendisi de onun

Kemalizm'i, bu kez olumluluklarıyla keşfeden Öcalan, Feminizm'i dahi, "yetersiz de olsa, kadınlık gerçeğini son çeyrek yüzyılda oldukça görünür kılmıştır" ifadesiyle onurlandırırken; peygamberlerden mitolojik kahramanlara kadar pek çok kişi ve olguya, özel bir önem atfederken; sıra Marksizm'e gelince, elinin (ve de dilinin) tersini kullanmıştır.

sorunları için bugüne dek rol alan siyasal kesimler de yaptığının pişman olsun, geri dönüp yalvarsın, el pençe divan dursun. Bakın ne diyor, Erdoğan; Tuncer Bakırhan'ın diyalog teklifleri için:

"Herkes düşünce ufku bir kez daha gözden geçirmelidir. Bugüne kadar bunun bedelini ödeyenler sonradan çok pişman oldu." Recep Tayyip Erdoğan, ABD'den de aldığı cesaretle saldırıyor, tehdit ediyor, verdiğimiz kıyımlarla yetinin; yoksa pişman olursunuz diyor. Bugüne dek inandığı dava için bedel ödeyenleri pişman gibi gösteriyor. R.T. Erdoğan bunu yapar; temsil ettiği sınıfın karakteri bunu gerektirir. Peki DEHAP, eski DEP'liler, "Kürt aydınları", "KONGRA-GEL", vb. hala kendini bu pespaye kesim karşısında neden aşağılatır? Sanıyoruz ki bu sorunun yanıtı üzerinde samimice duranlar, gerçeği görmekte zorlanmayacaktır.

Gerek Kuzey'de, gerekse Güney'de halkın iradesini emperyalist projelere yedekleyen, halk tarafından verilen temsil yetkisini işbirliği zemininde kullanarak halkın güç ve örgütlülüğünden bir kazanım çıkmasını önleyen kesimlerin dışında kalan ve soruna objektif bakabilen kesimler için gelişmeler yeterince nettir. Mesela Şam Üniversite'sinde Doç.Dr. Mehmet Yuva, "Amerika'nın projeleriyle ne Kuzey Irak'ta, ne Türkiye'de, ne Suriye'de, ne İran'da yaşayan Kürt kardeşlerimiz özgürlüklerine sahip olabilirler." diyor. Bunu sadece M.Yuva mı söylüyor; tabii ki değil. Önemli olan, halkın öz gücüne güvenip, hakların egemenler tarafından bahşedilmeyeceğini, "almak" dışında bir yol olmadığını kavrayıp,

duruşunu buna göre biçimlendirmektedir. Bu yapılmadığı sürece, Ortadoğu'nun mazlum ve onurlu halkı, emperyalizme uşaklık yapan bir avuç düşkün tarafından aşağılanmaya devam edecektir.

Bir DEP'linin Genel Kurmay Başkanı'na yalvarması, sadece kendisini değil, Kürt halkını da aşağılatmaktadır. **İnsaf, hoşgörü, insaniyet gibi olgulara vurgu yapıp, karşı devrimci güçlerden bu çerçevede hareket etmelerini beklemek, onların o niteliklere sahip olduğunu var saymaktır.** Ve gerçekte temel sorun budur. Bu, sınıfsal bakış açısını terk edenlerin, egemenlerle halkı, ezenle ezileni aynı kefeye koyanların düşmekten kaçınamayacakları bir handikapıdır.

Gerçekte 9 Haziran'ın anlaşılamayacak ve hatta devletin duruşunda "yeni" sayılabilecek hiçbir yanı yoktur. Dikkatlice bakıldığında görülecektir ki, AB'nin Türkiye hakkında olumlu bir rapor hazırlaması ve bu raporun Aralık ayında müzakere tarihi alma olasılığını kuvvetlendirmesi için çaba harcayan hükümet, Haziran sonuna kadar DEP'lilerin tahliyesi ve Kürtçe yayın için söz vermiş ve çeşitli atraksiyonlar denemiştir. Sonunda, Yargıtay 9. Dairesi'nin, geleneğinde pek görünmeyen bir şekilde harekete geçmesi ve duruşma tarihi beklenmeden tahliye kararı vermesi sağlanmıştır. Bu, gerektiğinde kendi koyduğu yasaları da yok sayan baskıcı rejimlerin bildik karakteridir.

Yasalar hiçe sayılarak zorbaca (yaka-paça) gözaltına alınıp tutuklanan ve 10 yıl hapisanede tutulan DEP eski milletvekilleri, tahliyelerine az bir süre kala, kendileri için değil,

egemen güçlerin AB'den beklentileri için serbest bırakılıyor; üstelik bu, yasalar demokratikleştirilerek değil, delinerek yapılıyor; sonra da mağdur taraf, "Bu yetmez; bizden özür dileyecek ve mağduriyetimizi gidereceksiniz" diyeceğine, zil takıp oynuyor. Bu, haklarını bilen ve bunu koparıp alabileceğine inanan kesimlerin takınacağı bir tutum değildir. Bu, sınıfsal bakış açısını yitirmiş, düzen tarafından kabul edilmek için her türlü tavizi vermeye hazır, edilgen, güçsüz kesimlerin işidir. Bu, yenilgi ruh halidir.

TÜRKİYE EGEMENLERİ KÜRDÜ DE KÜRTÇEYİ DE CUMHURİYET ÖNCESİNDEN BERİ TANIYOR

Hatırlanacak olursa, bir kaşık-lık Kürtçe yayında fırtına koparıldığı günlerde devletin bu adımı, kimilerince **Kürtlerin tanınması** olarak da algılanmıştı. Gerçekte ise, Türkiye egemenleri Kürdü de Kürtçe'yi de Cumhuriyet öncesinden beri tanıyor. M. Kemal, Kurtuluş Savaşı'nı başlatmadan önce, Kürt aşiretlerinin önderleri ile uzlaşarak Kürtleri tanıdı. **Egemenler daha sonra, Şeyh Said İsyanı'nda, Dersim İsyanı'nda Seyid Rıza'nın tasarlanarak katlinde Kürtleri tanıdı.** Bu, Cumhuriyet tarihi boyunca devam etti. 90'lı yılların ilk etabında, yargısız infaz, kayıp ve katliamlarda özellikle "Kürtlük" ölçü oldu. Yani, Türkiye egemenleri Kürtleri iyi tanıyor. KYB ve KDP ile kurulan ilişkiler Kürdü de Kürtçe'yi de var sayan ilişkilerdir. Burada sorun, Kürdün varlığı veya yokluğu değil işbirliğine yatkınlık ölçüsüdür. Onları var etmek için değil, yok etmek veya asimile etmek için, Türkiye egemenleri hiçbir zaman Kürtleri tanımaktan geri durmamıştır. Bu bağlamda, sabahları haftada bir kez yarım saat Kürtçe yayın yapılmasına karar verilmiş olmasının, devrimci-demokrat çevreler tarafından bu denli önemsenmesini, kimilerince "80 yıllık inkardan vazgeçiş" olarak değerlendirilmesini yadırgadık.

Türkiye'nin Kürtlük olgusunu tanıdığı bir diğer alan da aşiret zeminidir. Aşiret yapılanmasını, uluslaşmaya karşı korumak, beslemek, çeşitli avantajlarla işbirliğini canlı tutmak; uzun süre tercih edilen bir yöntem oldu. 1950-80 yılları arasında, kapitalist ilişkilerin gelişmesine bağlı olarak, aşiret ilişkilerinde bir çözülme yaşanmış ise de Türkiye Cumhuriyeti, Kürt coğrafyasında boyutlanan direniş karşısında tekrar aşiret politikasını öne çıkarmış ve çözülmeye yüz tutmuş ilişkileri yeniden canlandırmıştır.

ABD için, Türkiye egemenleri veya bir başka sömürge rejimi için muhatabın Kürt, Türk, Arap olması; Şii veya Sünni olması, aşiret veya örgüt olması değil, nerede durduğu ve neyi amaçladığı önemlidir. II. Dünya Savaşı sonrasında, Sovyetler'e karşı kullanılmak üzere, kimi Gestapo elemanlarını veya bilim insanlarını, Nazi yapılanması içerisindeki yerlerine aldırılmadan görevlendiren ABD; bugün de Irak'ta, gerekmesi halinde, "Baasçı" olduğuna aldırılmadan kişi ve çevrelere görev veriyor; yeter ki taşınan su kendi havuzlarına aksın. İşte, fikir babalığını ABD'nin yaptığı Türkiye faşizmi için de durum farklı değildir. Türkiye, DEP'li tutsakları bırakır; kendisinin ihtiyacı vardır. Kürtçe yayın yapar; asimilasyon ve resmi propaganda için de bu dile ihtiyaç vardır. KDP ve KYB'yi önce tehdit eder; devletleşme olasılığını savaş sebebi sayar, sonra da konjonktüre göre onlarla ilişkileri sıklaştırır. Bu adımların hiçbirinin, kimilerince yakıştırıldığı veya anlaşılacak istendiği gibi Kürt sorununun çözümüyle veya 80 yıllık inkardan vazgeçişle ilintisi yoktur. KDP ve KYB, Kürtlerin haklarının BM bünyesinde güvenceye alınmasını

Molla Mustafa Barzani Saddam Hüseyin'le beraber

talep ederken, işgal sırasında ABD'ye verdikleri hizmeti hatırlatmalarına rağmen bu, karşılık bulmadı. Çünkü, karşılığında emperyalizm vardı; ilişkiler tek yanlı olarak biçimlenmekteydi; bu tür bağımlılıklarda, uşağın söz hakkı yoktur. Haziran ayında Türkiye'ye yönelik trafiklerini yoğunlaştıran KDP ve KYB'nin Türkiye ile girdiği veya girebileceği ilişkiler de bu bağlamda doğru yorumlanmalıdır. Burada Türkiye'nin talep ve atraksiyonları, PKK'ye ve dolayısıyla Türkiye Kürdistan'ına karşı işbirliği temelinde olur. Başka türlü bir ilişki beklenmemelidir. Yani Gündem Gazetesi'inde yazdığı gibi Talabani Türkiye'ye KONGRA-GEL üyelerini kapsayacak bir genel af için gelmemiştir. Böyle bir olasılığı Talabani ancak, bir tasfiye aracı olarak önerebilir. Bu gelişme doğru okunamadığında; ilkesizliğin, pragmatizmin, çıkar ilişkilerinin batağında arayışlara düşülür; bu ise, halklara hiçbir yarar sağlamaz.

DEP'li milletvekillerinin bırakıldığı ve Kürtçe yayının başladığı gün olan 9 Haziran'ı bir anda milad ilan eden ve devlete, **aklından bile geçirmediği niyetler** atfeden kesimler, bu gelişmenin üzerinden 48 saat geçmeden yükselen tepkiler ve olumluluk atfedilen AKP'den gelen tehditler karşısında, kimbilir kaçınıcı kez hayal kırıklığına uğramıştır. Bu ilk olmadığı gibi son da olmayacaktır. Devlet-toplum ilişkisini, sınıflar arası ilişki ve çelişkileri Marksizm'in yol göstericiliğinde değil, öznel yorumlar eşliğinde değer-

lendirenler, temenni ile gerçeği karıştıranlar, yeni sömürge bir ülkenin oligarşisinden ve onun faşist rejiminden, yapısal niteliğine ters icraatlar beklemeyi sürdürecektir. Aslında devletin hiçbir hamlesi şaşırtıcı değildir. Onlar, DEP'lileri bırakır; önce "bu tahliye hukuksaldır" der, peşinden "bu tahliyenin değerini bilin" diye tehdit eder ve hatta, mağdur edilmiş bu insanlardan "tövbe" bekler. Bu tutum, sınıfsal nitelikleri gereği, onlara yakışan bir tutumdur. Asıl şaşırtıcı olanı bunca zulüm, eziyet, inkar ve imha çabalarından, bu çabaların kurumlaşmış biçimi olan faşizmde ısrardan sonra; iyilik, hoşgörü ve şefkat beklemektir. Bu, saflık değilse, derin bir kavrayışsızlık ve dolayısıyla cehalettir. Bu, varolalı beri avlarını canlı canlı parçalayıp yiyen yabani bir hayvana el uzatıp, ondan bu niteliğinden vazgeçmesini istemeye benzer.

Kürt ulusal hareketinin geri, uzlaşmacı tutumunun; devlete yaranarak, şirin görünerek sonuç alınabileceğine dair taşınan kanaatin ardında cehalet kadar, özgüven yitimi de yatmaktadır. Irak sürecinde de dışavurduğu gibi, Kürt feodal önderlikler, ancak işgalcilere hizmet ederek, onlarla aynı kulvarlarda bulunarak bir kazanım elde edebileceklerini, ABD'ye karşı durmanın olası olmadığını çeşitli biçimlerde ifade etmiş ve duruşlarını da bu anlayış temelinde biçimlendirmiştir.

Uzlaşma eğilimi, İmralı'yı önceleyen yıllardan bugüne dek, Kürt ulusal hareketinde temel eksendir; belirleyici unsurdur. Ateşkesi başlatırken de bitirirken de hareket noktası bu olmuştur. Yani artık silah, özgürlük mücadelesini başarıya taşımak için değil, sıkça dillendirilen birkaç talep için devletin adım atmasını sağlamak amacıyla, bir çeşit "şantaj" unsuru olarak kullanılmaktadır. Kısacası, ateşkesin sonlandırılması, savaş kararı anlamına gelmiyor. Var olan çatışmalar devletin saldırganlığı sonucunda gündeme zorunlu olarak gelen çatışmalardır. PKK'den KADEK'e, KADEK'ten KONGRA-

Hiçbir halk, esaretle uzlaşmaya razı edilemez. Özü hiçbir biçimde değişmeyen sistemi ve onun sahiplerini "şirin" gösterme çabası, mutlaka halkın direncine çarparak geri dönecektir. Yapılan hiçbir manevra, aydın sıfatıyla İmralı çizgisine verilen hiçbir destek, halkın gönlünü uzun süreli biçimde çelmeye yetmeyecek; halk, çıkarları neredeyse demiri o yöne bükecektir.

GEL'e uzanan anlayış, **bir daha özgürlük için savaş kararı alamayacak denli kendini ehliştirmiş** ve karşıtının etki alanına girmiştir. Bu bağlamda, gelişmeleri doğru yorumlayabilmek için, ortaya atılan her haberin/fikrin etkisine girmeden, olguyu belirleyen temel dinamikler dikkate alınarak değerlendirme yapılmalıdır. Aksi taktirde, Ortadoğu coğrafyasında gerek feodal Kürt önderlikler, gerekse Kuzey'deki yapılanma (DEHAP dahil) ile ilintili ve birbiri ile çelişiyormuş gibi çıkan her haber, her yapay gündem ilgimizi çekecek ve bizi sorunun özü üzerinde isabetli değerlendirme yapamaz hale getirecektir.

Marksizm temelinde biçimlenmiş, ideolojik-politik bir hattın ve tutarlı bir önderliğin yönlendirmesi yerine, sistem içi manevralarda kendine yer arayan yapılar için; AKP'nin günlük açıklamaları arasındaki tonlama farkları önem kazanır. Ve örneğin G. Kurmay Başkanı ile Başbakan, Cumhurbaşkanı ile AKP arasında gündeme gelen çelişmeler, en önemli meseleler olarak manşete taşınır. Aynı şekilde, PKK ile DEHAP arasında veya DEHAP'ın kendi içinde eğilim farklılıkları sezip onlara oynamak; devlete değil, HPG'ye "silah bırakma" çağrısında bulunmak; söz konusu duruşun dışa yansımalarıdır. DEP'li milletvekillerinin tahliyesi sonrasında Yeni Şafak ve Birgün gazetesinde yapılan yayınların benzerliğinin sebebi budur. Gerçi Birgün Gazetesi'nde yazan Mehmet Metiner, zeten AKP'li olmakla malül bir yazardır. Ama Birgün'de manşete taşınan "silah bırakma" olgusu, M. Metiner'in varlığından öte bir tercih

sorunudur. Devletin elinden hiç düşürmediği silahtan değil de HPG'nin savunma amaçlı taşıdığı silahtan rahatsız olmak için, ideolojik-politik duruşunu düzenin mimarlarının beklentileri doğrultusunda defalarca elden geçirmiş olmak gerekiyor. Aynı gazetenin 19 Temmuz'da Kürt sorununu tartışmak üzere başlattığı yazı dizisinde attığı "*Barışçı, silahsız ve şiddetsiz bir çözüm için...*" başlığı da benzer bir soruna işaret ediyor. **Elbette silahsız yöntemlerle de kimi demokratik hakları kazanmak olasıdır. Ancak bu, mutlak bir yol olmadığı gibi sınırları da "temenni ederek" veya "barış" kavramını çokça telaffuz ederek belirlenecek bir çerçeve de değildir. Salt bir olasılıktır ve kazanımdan kısıntılar kastedilmiyorsa; söz konusu haklar hiçbir egemen tarafından başedilemeyeceği için; mücadele, bir zorunluluktur**

SONUÇ YERİNE

Düşüncelerini bilimsel bir disiplin altında toplayamamış, dolayısıyla fikri bir sistematiğe sahip olmayan kişi ve yapıların; iç disiplini olmayan ve tutarsızlık içeren bir fikri duruştan dahi etkilenmeleri mümkündür. Bu kesimler kolay yönlendirilir ve dolayısıyla kolay yanıltılır.

Yıllarca, kendi özgürlüğü için savaşan, bedel ödeyen, kendi destanını kendisi yazan bir halk; "savaşan özgürleşir, özgürleşen güzelleşir" yaklaşımını düstur edinmişken; birgün ansızın, savaşmakta olduğu güçlerle uzlaşmaya, onları keşfetmeye, onlara benze-

meye çağrılırsa; dün, güzelleşme sebebi sayılan şey, bugün kirlilik sebebi sayılırsa; halktan, başka bir konjonktürde "aşağılanma" sayılabilecek bir adımı, bir lütuf olarak görmesi istenirse; o halkın, yolunu şaşırması mümkündür ve sapla saman tabii ki karışır.

Mücadele etmek yerine, karşıtlarına "mantıklı" öneriler getirerek, sınıfsal ve de ulusal sorunun aşabileceğine inanan Öcalan, salt İmralı sürecinde bile, o kadar çok öneri getirdi ki; bu, bir noktadan sonra sadece etkileycilik potansiyelini değil, duruştaki ciddiyeti de aşındırmıştır. Bu duruşun aldığı son biçim, okları sisteme değil, sola (Marksizm'e) yöneltmek olmuştur. Yıllarca, gerek rejim gerekse kişilik çözümlenmelerinde, adeta her türlü kötülüğün kaynağı olarak gördüğü Kemalizm'i, bu kez olumluluklarıyla keşfeden Öcalan, Feminizm'i dahi, "yetersiz de olsa, kadınlık gerçeğini son çeyrek yüzyılda oldukça görünür kılmıştır" ifadesiyle onurlandırırken; peygamberlerden mitolojik kahramanlara kadar pek çok kişi ve olguya, özel bir önem atfederken; sıra Marksizm'e gelince, elinin (ve de dilinin) tersini kullanmıştır. Solun değil, sağın demokrasiyi tartıştığını söyleyen Öcalan, kapitalist sistemin; sosyal demokrat, reel sosyalist ve ulusal kurtuluş adlı üç mezhebe dayanmamış olması halinde bugün çökmüş olacağını iddia eder. **Sosyal demokrasiyle işimiz yok. Ulusal kurtuluşçuluğun günahını da ona bırakıyoruz. Reel sosyalizme gelince; bu, sınıflı toplum tarihi karşısında kısacık bir süredir; bir kurtuluş denemesidir; yegane örnek değildir; ama, bu konuda samimi olanlar için oldukça öğreticidir.** Öcalan'ın gerek söz konusu deneyime, gerekse Marksizm'in kendisine yaptığı yakıştırmalar, bu alana, ne yazık ki "küreselleşme teorileri" diyebileceğimiz kaynaklar kadar önem vermediğini, araştırmadığını veya en azından vakıf olamadığını gösteriyor. Türkiye toplumunda okuma oranının düşüklüğü; düşünen, soru soran kesimin azlığı, genellikle kulaktan dolma bil-

gilerle yetinen küçük burjuva kesimin yoğunluğu sebebiyle; değişik, çarpıcı konulardan söz eden kişi veya eserler rağbet görmekte, ilgi çekmektedir. Örneğin kadından, çevreden söz etmek; ilgi çekmek için en kestirme yoldur. Öcalan "*En büyük yurtseverlik ağaçlandırma ve ormanlaştırmadan geçer*" diyor. İlkokulda dahi herkese ağaç sevgisi aşılanır, ormanın önemi anlatılır. Akli başında hiçbir insan bunun önemini yadsıyamaz. Ne var ki, rejim/sistem tanındıkça; ağaç, orman gibi olguların öneminin altının çizilmesinin tek başına bir şey ifade etmediği görülür. Örneğin TEMA Vakfı, sık sık ağacın önemine, erozyon tehlikesine, vs. dikkat çeker. Bu, görünüşte güzeldir; ama, kuruluşunda rol alan sermaye çevrelerinin kirlilikleri bilinince, bu güzellik kaybolur; yerini çirkinlik alır. Aynı şekilde, bir taraftan ağaç, orman edebiyatı yapıp diğer taraftan ormanları tekellere peşkeş çeken güçler, doğanın gelişiminden yana değil, yıkımından yana rol almaktadır. Bu bağlamda devrimciler, sisteme karşı durulmadan salt çevreci olunamayacağını; olunması halinde bunun yeterli/sağlıklı sonuç vermeyeceğini saptamış ve kadın sorunu gibi çevre sorununu da sistemle ilişkilendirmiştir.

Mevcut fikri karmaşanın sorumluluğu; okuduğu kitaplarda dikkatini çeken olguları kamuoyuyla paylaşan Öcalan'ın mı yoksa, bu fikirlerle abartılı anlamlar yükleyerek yayımlayan Gündem Gazetesinin mi gibi bir ikileme girmeyeceğiz. Ama, DANIEL GOLEMAN'ın *Duygusal Zeka* kitabını okuduğu ve savunmasında, orada geçen kimi ifadeleri aktardığı görülen Öcalan'ın bu konuda yazdıklarını yayınlarken, "zeka türleri" diye başlık atmak ve sanki Öcalan, zeka türleri üzerine yeni üretimlerde bulunmuş izlenimi vermek; söz konusu gazetenin algı seviyesi ve fikri duruşu adına üzüntü vericidir.

Öcalan, savunmalarından en çok AKP'nin yararlandığını; ama tüm çabalarına karşın benzer yararlanmayı sol güçlere yaptıramamış olmasının bir kayıp olduğunu söylüyor.

AKP'nin nereden yararlandığını, fikir babalarının kim olduğunu, Washington'a, Avrupa'ya yaptıkları ziyaretlerden biliyoruz. Ve zaten bu nedenledir ki bugün, Kürt halkı tarihi boyunca ender rastlanmış boyutlarda bir yokluk ve tutsaklıkla karşı karşıyadır. Bu noktada AKP Öcalan'dan nasıl yararlanmıştı? Eğer Kürt halkının nasıl esaret altına alınacağını ipuçlarını almışsa; bu, övünülecek bir şey değildir. Bunun dışında nasıl yararlanmış olabilir; açıkçası biz bir ipucu dahi göremiyoruz. Sola gelince; bir dönem (ve hala) yararlananlar olmuştur. Biz, asıl bunun sorun teşkil ettiğini ve "yan etkileri"nin yıllarca süreceğini düşünüyoruz.

Sol adına, devrimcilik adına hareket edenler, bir yazılı ürüne gerçeklikle ve dolayısıyla bilimsel yaklaşımla bağı oranında önem verir. Bu genel kabulün dışına çıkıp, "değişik", "ilginç" geldiği için veya salt Apo yazdığı için fikri ürünlere önem atfedilir hale gelindiğinde, bunun mücadele alanına izdüşürülmüş zararlarını/kayıplarını saptamak bile zordur.

DEP'li milletvekillerinin bırakıldığı ve Kürtçe yayının başladığı gün olan 9 Haziran'ı bir anda milad ilan eden ve devlete, aklından bile geçirmedeği niyetler atfeden kesimler, bu gelişmenin üzerinden 48 saat geçmeden yükselen tepkiler ve olumluluk atfedilen AKP'den gelen tehditler karşısında, kimbilir kaçınıcı kez hayal kırıklığına uğramıştır.

DAĞLARI ARDINA AVRUPAYI HEDEFİNE KOYAN YÜRÜYÜŞÜN SONU VEYA EMPERYALİZMİN KIYMETİNİ KEŞFETMEK

Abdullah Öcalan'ın kendi değerlendirmelerinde de, ona yönelik olarak yapılan övgü ağırlıklı tanıtımlarda da (örneğin Atina veya İmralı savunmasının tanıtımı gibi) feodal kültür öğelerinin, mitolojinin ağırlığı dikkat çekmektedir. Bu, çeşitli biçimlerde gerekçelenebilir. Ne var ki biz, asıl nedenin bilimsellikten yoksunluk olduğunu düşünüyoruz. Ve bunda, daha önce de söylediğimiz gibi, böyle bir algılayışa/kavrayışa yazılarıyla fikri zemin oluşturan kişi ve çevrelerin sorumluluğu ağırlıktadır. Örneğin, kitap olarak basılan, Atina savunmasını tanıtırken, "*Son derece sade ve edebi bir dille yazılan savunma, genel olarak komplonun Öcalan'da yarattığı düşünsel devrimi (...)* içeriyor." deniyor. (Ö. Gündem, Bayram Arslan, 29 Temmuz). Düşünsel devrimin kaynağının komplo olması, bilimsellikten yoksun değerlendirmelerden sadece biridir.

Marksizm'i bilmeyenler veya çarpıtılmış Marksizm malulu olanlar için, A. Öcalan'ın "*Ezilen sınıf diktatörlüğü de dahil, her devlet doğasında eşitsizlik ve özgürlükle sonuçlanmak durumundadır. Çünkü devletin temel mantık ve dokularında bu gerçeklik esastır. Eşitleştiren özgürleştiren devlet olmaz*" tespiti mantıklı gelebilir; hatta düşünsel devrimin bir ifadesi olarak görülebilir. Ancak, Marksizm'den bir nebze haberdar olanlar için bu, bir cehalet örneğidir ve anarşistlerden apartılmış bir fikri parçacık olarak da hiç yeni değildir. Aynı şekilde; "demokratik-ekolojik toplum", "sosyal bilim merkezleri" biçimindeki öneriler de **sivil toplumcu** bile sayılamayacak denli bütünlükten yoksun, **sınıfsallığı yok sayan** ve büyük oranda **öznel** olan yaklaşımlardır.

Gerçi başka bir zeminde daha boyutlu biçimde tartışılması gerekiyor; ama, biz konu bağlamında da olsa, kısaca sormak istiyoruz; dün PKK'nin, bugün KADEK'in veya KONGRA-GEL'in örgütlenmesi, sahip olduğu işleyiş yasaları, onu çeşitli ülkelere yayan organlaşmadaki merkezileşme olgusu bir çeşit "devlet" değil midir? Bilinir ki iktidar olgusuna, sınıfsallığı atlayarak karşı çıkanların genelinde, mevcut iktidarın devamını/kalıcılılaşmasını mümkün kılan kavrayış problemi mevcuttur. Eşi ve çocukları üzerindeki iktidarı bile yitirmemek için her yolu deneyen insanların, devletin mutlak kötülüğü üzerine dersler verdiğine özellikle ülkemiz solu yıllardır tanıktır. Devrimciler, gerçekçidir; araç seçiminde sınıf düşmanlarından nitelik

Takip edenler bilir;

Apo, sık sık maddeler halinde çözüm önerilerinde bulunur.

Devletin hiçbirini muhatap bile almadığı bu önerilerin ortak özelliği, devlete sınıflar üstünlük, diyaloga açıklık ve dolayısıyla olumsuzluk atfetmektir. Bu öneriler, devrimcilerin, bugün gerçekleşme ihtimali olmayan kimi programları maddeler halinde sunması ile karıştırılmamalıdır.

olarak ayrılırlar. Araçları amaç için kullanırlar. Araçları yer yer biçimsel açıdan burjuvazinininkine benzese de öz açısından benzemez ve farklı amaçlara hizmet etmek üzere geçicidirler. Marksizm bilimsel bir disiplin olarak varlık göstermeye başladığından beri bilinen bir gerçekliğe rağmen, devrimcileri devlet/iktidar meraklısı olarak göstermek, yakışık düşen bir tutum değildir. Ve sonuçta, bir çeşit, cehaleti kamufle etme gayretidir. İşte bizim üzerinde sıkça durduğumuz, ısrarla vurguladığımız boyut budur. Devrimcileri sınıf düşmanlarından ayıran temel nitelik, doğruları eğip-bükme ve bilimsel olanla barışık olma özelliğidir. Buna sadık kalmadığı yerlerde inandırıcılık dahil, tüm üstünlükler kaybedilir. **Bugün KONGRA-GEL, sistemin acemi bir öykünmecisi durumundadır.** Bugüne kadarki tüm mücadeleler, birikim ve kanıtlar yok sayılarak sisteme güzelleme yapılmakta ve bu olgu, sanki **derin bir fikri şekillenme** ile karşı karşıyaymışız gibi sunulmaktadır.

Bizleri aslında KONGRA-GEL'in önderliğinden çok, bu fikri erozyona dışarıdan destek veren kişi ve çevreler düşündürmektedir. Bu kadar basit/bildik bir olguda nasıl bu denli yanılığa düşülebilir? Gerçeklerin öznel nedenlerle eğilip bükülmesi nasıl bu denli görülmez veya görmezden gelinir?.. Örneğin Öcalan'ın tutsak düşmesinden hemen sonra, uçakta "*hizmete hazırım*" demesi ve "*dağdakileri indirmek için bir çağrı yapması bekleniyor*" söyletisinin yayılması üzerine, bir devrimci yapının Avrupa sözcüsü, Med TV'ye çıkıp "*Başkanın bundan sonra söyleyeceği hiçbir şeyi dikkate almayacak, sadece eski söyledikleri ile*

yetineceğiz." anlamına gelebilecek bir açıklama yapmış ve bunu, insanları uyuşturup farklı şeyler söyletebilirler biçiminde gerekçelemişti. Daha sonra söz konusu kişinin A.Öcalan'ı reddetme, yanılgılarına katılmama yolunu seçmemiş olması, bizleri kaygılandıran boyutu gösteren, açık ve çarpıcı bir örnektir. Yani, kendisine itibar ettiğimiz bir kişi bir gün gelip, sistemi keşfeder ve ona güzelleme yapmaya kalkarsa, ona karşı durmak yerine, biz de tüm fikri duruşumuzu değiştirme yoluna gidiyorsak; değerlerimizle aramızdaki bağ pamuk ipliği ile bağlı ve bastığımız yerde hiç de sağlam durmuyoruz demektir. Ne yazık ki, bu tanımlama, tutsak düştükten sonra sistemin olumluluklarını keşfeden A.Öcalan'a fikri destek sunan tüm kişi ve yapılar için geçerlidir.

İşin kaygı verici bir diğer tarafı da açıkça yapılan emperyalizm övgüsünü görmezden gelme gayretidir. Objektif olmayı becerebilenler, A.Öcalan'ın "özgür insan savunması" olarak yansıtılan "Atina savunması"nda, solla hemen tüm bağları koparma ve sistemi keşfetme konusunda daha da rahatladığını, dolaylıktan doğrudanlığa geçtiğini görmekte güçlük çekmezler.

Ağustos 1999'da "Mevcut ABD egemenliği, '90 öncesi gibi değil. O zamanki egemenlik merkezidi, çok katıydı, askeri bir mevzilenmeyi ifade ediyordu. Şimdi bu düzeyde değil, merkezileşme azalmıştır... ABD, kendi öncülüğünü koruyor, siyasal ve askeri olarak dünyanın birçok bölgesinde geliştirmeye çalışıyor. Ancak diğer güçleri de dikkate alarak herkese kendine göre bir yer vermeye çalışıyor." diyen Öcalan'ın, "90 sonrası"ndan Yeni Dünya Düzeni'ni kastettiğini anlamak için fazla zeki olmaya gerek yok. Ancak yine de anlamazlıktan gelenler için Apo, 2003'te meseleyi daha da anlaşılır kılıyor:

Atina Savunması'nda, AB olgusunda insan hakları ve demokrasinin ilkesel bir seviye

kazandığından söz eden Öcalan şöyle devam ediyor: "*Devrimler de dahil, her tür toplumsal dönüşümlerde demokratik siyaset yöntemleri öncelik kazanmış durumdadır. Zor yöntemleri artık tarihin çöp sepetine atılmayla karşı karşıyadır. Gerek devletin gerek daha alt yapıların 'terör' yöntemleri, insanlık tarafından her geçen gün daha çok tepki toplayıp tecride uğramaktadır birey ve toplulukların meşru savunma hakları, savaş ve ayaklanma biçimleri de dahil, BM ve evrensel hukukta yerini bulmaktadır. Bunun dışında her türlü şiddet, tüm dünya devletlerince reddedilmektedir. Ekonomik, sosyal, kültürel, siyasal haklar ve halkların kendi kaderini özgürce belirlemeleri, BM tarafından yasal bir statüye kavuşturulmuştur.*" "Abdullah Öcalan, nerede yaşıyor acaba?" dedirtecek bu açıklamaları, içlerine sindiren aydın ve çevrelere, bir hatırlatmada bulunmak istiyoruz. Bugün, zor yöntemlerini tarihin çöp sepetine atan ve ABD'nin Irak'taki şiddetini, Guantanamo'ları görmezden gelen Apo; İtalya'dayken gerillaya yaptığı çağrıda, doğru dürüst savaşmalarını, aksi takdirde yeni bir gerilla oluşturacağını söylemişti. Kısa bir süre sonra tutsak düşen Öcalan bu söylemi bir daha ağzına almamıştır. Burada amacımız, ısrarla görmek istemeyenlere, Apo'nun o "müthiş üretkenliğinin" kendi ihtiyacı olduğunu anlatmaktır.

Takip edenler bilir; Apo, sık sık maddeler halinde çözüm önerilerinde bulunur. Devletin hiçbirini muhatap bile almadığı bu önerilerin ortak özelliği, devlete sınıflar üstülük, diyaloga açıklık ve dolayısıyla olumluluk atfetmektir. Bu öneriler, devrimcilerin, bugün gerçekleşme ihtimali olmayan kimi programları maddeler halinde sunması ile karıştırılmamalıdır. Devrimciler hedeflerini halka önceden anlatmak üzere bu tür listeler/programlar yayınlatabilir. Önemli olan bu listelerin gerçekleşmesinin zorunlu koşulunun devrim olduğunu bilmektir. Devlet, köye yeni dönen insanları bir daha yerinden etmek için, pişmanlık

dilekçesi verenlere, onların hakkında maksatlı ifade verdirmekle meşgul olurken; Apo, kendine sürgün ısmarlıyor ve Türkiye Oligarşisi ile beraber demokratik ekolojik bir dünya hayalleri kuruyordu.

Emperyalizmin artık eski emperyalizm olmadığı; nitelik değişimine uğrayarak yenilediği, bu nedenle de akıllıca olanın ona karşı durmak değil, beraber hareket etmenin yollarını aramak olduğu, PKK önderliği tarafından çeşitli biçimlerde savunulur ve hayata geçirilirken; bunun yerel düzeyde, kimi birim ve taraftarlar şahsında karşılığı, solu bu gerçekliği/değişimi görmeyen bir eski kafalılıkla suçlamaktır.

Bizler, tartışma götürmez biçimde, nereye ve nasıl gidilmekte olduğunu bütünüyle farkındayız; devlete süre verilerek yapılan tehditlerin niteliği de bizler için başından beri açıktır. Ama, emperyalizme yenilenme/değişim atfedene biz yine de (olur ya etkilenirler) tarihsel süreçten, eski bir kesit üzerinde, hatırlatma yapmak istiyoruz.

Bundan tam 80 yıl önce Körfez'deki nüfuzunu arttırmak üzere Mezopotamya'yı işgal eden Büyük Britanya, "hızını alamayarak" 1918'de Irak topraklarının bütününe işgal etti. Oluşturduğu yönetim, Hindistan'da olduğu gibi, içinde birçok Britanyalı subay ve yetkilinin olduğu, bu arada, yerel kimi sosyal düzenlemeler sebebiyle Iraklı aşiret liderlerine de dayanan bir yönetimdi. Bugün ABD'nin "Geçici Hükümet", vb. adlar altında denediği modellere bakılırsa, 80 yıl önce denenmiş modellerin ne denli değiştiği (!) görülmüş olur.

"ÇOK SIĞ VE KUŞKULU ZİHNİYET YAPISI" MI, YOKSA TÜM İNSANLIK İÇİN YOLGÖSTERİCİ BİR ÖĞRETİ Mİ?

Kolay unutmaya eğilimli insanlarda istikrarsızlık doğaldır. Bir durumdan tersi bir duruma geçmekte zorlanmazlar. Bugün kara dedikleri bir şeye dün ak demiş olmak onları

rahatsız etmez. Kalıcı bir hafıza yoktur. Gün neyi gerektiriyorsa, onun savunucusu olurlar.

Anımsanacak olursa, İmralı öncesi süreçte Apo'nun fikri duruşu, "Apoculuk Öğretisi" mertebesine yükseltilmiş ve artık sadece bölge önderliğinden değil, dünya önderliğinden söz edilir olmuştur. Gerçekten öyle miydi ve sonra ne oldu? Buna Apo'nun bizzat kendisinden yanıt verelim.

"Atina üzeri Avrupa'ya çıkış yapmaya çalıştığım 9 Ekim 1998 ve sonrası, özünde modernist paradigmanın bakış açısının şahsımda yaşanana iflasıydı. Çok sığ ve kuşku-lu zihniyet yapımı tüm dönüştürme çabalarım rağmen, ülke içi başarılı bir özgürlük gücüne tam ulaştıramamamın ve bu yönde önümdeki engellerin bir anlamda beni zorunlu olarak **uygarlığın yetkin temsil gücü olan Avrupa'ya çıkış yapmaya zorladığı** açıktır. Bu gerçeklik, bir anlamda da **kendi özgücüne güvensizliğin itirafıdır**. Yaşanan tarih, zamansallık ve mekan olarak derin bir çıkmazı ifade ediyordu." (A.Öcalan, "Özgür İnsan Savunması"ndan, abç.)

Şu altını çizdiğimiz ifadelere bir kez daha göz atmak bile, mese- lenin anlaşılması için yeterlidir. Tabii bu, öznellik/ pragmatizmle malul, ilkesiz ve kaygan bir zeminde durmuyor olma koşulunda geçerlidir. Aksi takdirde sadece ilkeleri değil, gerçekliğin bizzat kendisini eğip-bükerek aktarmak ve haklı görünmek mümkün olacaktır. Bugün gelinen noktada, emperyalist bir gücün işgalci varlığına dahi olumluluk atfedip, bunu bir şekilde gerekçelemek mümkün oluyorsa; bu duruşu başka türlü izah etmek olası değildir.

EMPERYALİZM, UYSAL MUHALEFETİ MUHALEFETSİZLİĞE TERCİH EDER

Dünya'nın hiçbir yerinde ve sömürücü egemenliğe dayalı hiçbir rejimde hak bahşedildiği, **çizilen sınırlar dışına çıkmama uysal- lığının veya göze girme çabalarının**

sorun çözücü bir işlev gördüğü olmamıştır.

Devrimciliğin ilkokulunda, bilinmesi istenen temel olgulardan biri de **sınıfsal uzlaşmazlık** olgusudur. Eğer bir çelişki; antagonist bir nitelik taşıyorsa, çözümü buna uygun olur; sorun, uzlaşmayla çözülmez, taraflardan biri diğerini yok eder. Bunun, birilerinin kavga/şiddet merakı ile bir ilgisi yok. Yani örneğin, işkenceciyle masada oturup uzlaşma şansı yoktur; ya çözülecek ve ona yenileceksiniz, ya da direnecek ve onu yeneceksiniz. İşgalci ile halk arasındaki çelişme de böyledir. Siz işgalciye iyi davrandınız, ona ateş etmediniz diye çekip gitmez; daha çok yerleşir. Onu kovmanın tek yolu şiddettir. O da kalmak için aynı yolu deneyecektir.

Bunlar, globalizm tartışmalarının küreselleşme tanımlarının değiştirebildiği olgular değildir. **Emperyalizme olumluluk atfedip, emperyalizm duvarını görmek istemeyenler, o gerçekle (duvarla) kafayı çarparak tanışırlar.**

Daha dün, Filistin'de ABD-İsrail işbirliğinin barış getireceğine inanan ve o politikalara meşruiyet atfeden Filistinli yöneticiler, Arafat'ın Ramallah'taki karargahında 20 Filistin militanını tutuklatıp İsrail'e şirinlik yaparken; İsrail 600 km.'lik vahşet duvarına yeni tuğlalar ekleyerek Filistin halkına; tel örgülü, elektrik çitli bir barış vaadediyordu.

Böyle bir gelişme karşısında, ABD ve İsrail ile işbirlikçi Filistinlileri değil de **"Tuğla tuğla, duvar duvar bu işgal yıkılacak"** diyen Filistinlileri suçlamak; yenilikçilik veya akılcılık değil; olsa olsa akılsızlık ve teslimiyettir.

Aynı şey Irak işgali için de geçerlidir. Emperyalizmin işgaline meşruiyet kazandıracak her hamle, Irak halkına karşı bir ihanettir ve bunun "değişim"le ilgisi yoktur. Dün, işbirlikçilik ne anlama geliyorsa, bugün de o anlama geliyor. Ve direniş boyutlandıkça, haklı olarak, işbirlikçiliği de hedefine koyacaktır.

Göze çarpan en büyük

sorun, dost-düşman ayrımının karışması ve değerlerde seçiciliğin yitirilmesidir. Bir bakıyorsunuz, KADEK'li ve PJA'lı tutsaklar pişmanlık yasasına tepki gösterirken, **"İsrail kadar olamadınız"** diyor ve devletin kendi Kürdü ile barışma yeteneği gösteremediğinden yakınıyor. Bu talihsiz örneğin haber yapıldığı Ö. Gündem'in yan sayfasında, bu kez de **Ahmet Kahraman**, sapla samanı karıştırıyor: **"Yunanistan, 1974 yılında darbecilerini yargılayıp hapsederek, halkın çocuklarını ve vergilerini çıkarları için kullananları cezalandırmıştı. Onları Arjantin ve diğerleri izledi. Peru, bu örnek yolda yürüdü. Darısı Kuzey Kore ve benzeri askeri diktatörlüklerin başına..."** (Ö.Gündem, 3 Ağustos 2003)

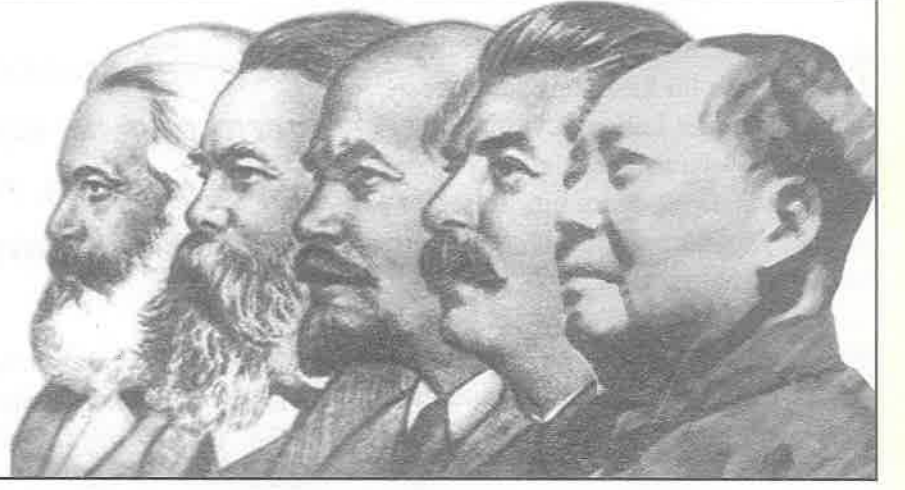
Emperyalizmin boy hedefi yaptığı ve bugün belirli oranlarda antiemperyalist duruşunu koruyan bir ülkeyi bu şekilde hedefe almak, işaret etmek istediğimiz sağlıksız duruşun sonuçlarındandır. Ölçeksizlik bir yöntem haline gelince, dost-düşman ayrımı da bulanır.

Aslında tüm bu çarpık gayretler, sistemin devrimsiz/mücadelesiz değiştirilebileceği varsayımının devamıdır. Anımsanacak olursa, sistem içerisinde kalarak Kürt halkının haklarına kavuşacağı ve demokratikleşmenin gerçekleşeceği iddiasında bulunmuş, bunun için özellikle Apo'nun "yaratıcı projeleri"nin çözüm olacağı düşünülmüştü. Ve bugün o yaratıcılığın nereye vardığını hep beraber görelim: 15 Ağustos'un yıldönümü sebebiyle yaptığı açıklamada Apo, Başbakan'a şu çağrıda bulundu:

"Allahına ve peygamberine bağlıysan, Kürt kardeşlerine doğru yaklaş diyorum." Bu bir şaka değil, Apo gerçekten böyle seslendi, Kürtlere her türlü zulmü yakışık gören T.Erdoğan'a. Tayyip Erdoğan Kürt halkının değil, olsa olsa Kürt egemenlerin kardeşidir. Düşülen bu durum, **izlenen yolun iflasının** da tescilidir.

DOĞRU YERDEN ÖĞRENELİM

Sol'un, gerek ideolojik, gerekse pratik geri düşüşünün; bilme ile yapma arasındaki açının kapanmak yerine giderek açılmasının ve yaygınlaşan örgütsüzlüğün nedenlerini araştırma niyeti bile başlı başına bir olumsuzluktur. Ne var ki yeterli değildir. Ve hatta sırf olumsuzlayan, yok sayan ve başarıya inancını yitiren duruşun da aynı olgudan (yanlış bir yöntem sonucu) beslendiği bilinmektedir. **Sapla samanın karıştığı ve arayış fiilinin de öğrenme etkinliğinin de sakatlanma olasılığının büyüdüğü günümüz koşullarında, doğru yerden öğrenmenin önemi, bilgiyi de bilginin taşıyıcısını da titiz bir seçicilikten geçirmenin zorunluluğu kendini dayatmış durumdadır.**

Aşağıda vereceğimiz felsefe atölyesi örneğinde de olduğu gibi "çözüm" için izlenen yol, daha büyük çözümsüzlükleri beraberinde getirebiliyor. Ortam bulandıkça, hangi çabanın netleşmeye hizmet ettiğini kestirmek de güçleşiyor. Örneğin hoş bir çağrışım yapan ismiyle **Özgür Üniversite**'den de mutlaka öğrenilecek şeyler vardır. Ancak, **örgütsüzlükle malül hale geldikten sonra** o alanı seçmiş "öğretmen"lerin varlığı sebebiyle, öğrenilecek şeylerin devrimci bir yolu işaret etme olasılığının zayıf olduğu kanaatindeyiz.

Bu nedenle dergimizin ve hareketimizin genel duruşu, "net"liğe hizmet ediyor olsa da, "DOĞRU YERDEN ÖĞRENELİM" biçiminde bir bölüm/pencere açmaya karar verdik. Diğerleri gibi bu penceremiz de okurlarımızın tartışma, eleştiri ve katkılarına açık olacaktır.

CEHALET ÇEŞİTLİDİR BİR BİÇİMİNE KARŞI MÜCADELE EDELİM DERKEN BİR BAŞKA BİÇİMİNİ ÜRETMEK MÜMKÜNDÜR

" *Kronos, antik çağ Yunan uygarlığının ve mitolojisinin en güçlü tanrısı, yeryüzüne ve tüm tanrılara hükmetmektedir. Ancak kendisine iletilen kehanete göre doğacak çocuklarından bir tanesi kaçılmaz sonunu hazırlayacak, kendisini devirip başa geçecektir. Bunun üzerine Kronos kendi iktidarını koruyabilmek için doğan tüm çocuklarını yemeye başlar. Ancak karısı Rhea Zeus'u doğurduğunda artık dayanamaz ve onu saklar. Kronos'a da onun yerine bir kaya parçası yutturur. Zeus gizlice büyür ve yüce babasını oldukça kanlı bir savaşın ardından yerinden edip onun yerine kurulur. Kehanet gerçekleşmiştir. Kronos'un mitik iktidarı ortadan kalkmıştır ancak yeni bir mit tanrılarının tanrısı Zeus ortaya çıkmıştır. Hikaye böylece devam eder.*

Bugün Türkiye'de var olan siyaset yapma biçimlerine baktığımız-

da karşımıza mitolojik kahramanların yukarıdakine benzer dövuşü çıkmaktadır. Bu sağın en ucundan tutun solun en ucuna kadar geçerlidir. Bugün iktidarlar nerdeyse bir mit haline gelmiştir. Mitleşen bu iktidarların ortadan kalkması ne yazık ki yeni mitleri ortaya çıkarmaktadır. Var olan iktidarlar kendi var oluşlarının devamı için kendi çocuklarını yemektir. Uygulanan bu politikalar açısından solun sağın ne kadar uzığında olduğu, bu noktada ne kadar devrimci olduğu bir soru işareti olarak ortaya çıkmaktadır. Herkesin özneleşmesi ve özgürleşmesi daha en başta özneleşme sürecinin mitik iktidarlar tarafından ortadan kaldırılmasıyla ne yazık ki engellenmektedir." (Felsefe Atölyesi)

Yukarıdaki bölüm bir felsefe atölyesi için hazırlanmış olan tanıtım metninden alınmıştır. Felsefe çalışmaları yapmak gibi önemli bir

ihtiyaç; böylesine yanlış/çarpık biçimde gerekçelenince, böyle bir çabanın ölü doğma ihtimali de yüksek olur. Bildiğimiz kadarıyla söz konusu atölyede tatsız olaylar yaşanmış ve çalışmalar kısa sürede dağılmıştır.

Ashında, yukarıdaki perspektif ve algı bozukluğunda felsefenin veya felsefecilerin bir suçu yok. Hatta bunu, özgün bir örnek olarak da kabul edebiliriz. Ne var ki, insanların bilgiyi doğru kaynaktan alma, bilince çıkarma ve kavrayış kapasitesini artıran biçimde biriktirme konusunda yansıttığı görüntü oldukça düşündürücüdür. Cehaletten medet uman ve **bilgi yollarını mayınlayan** kesimlerin pek de başarısız olduğu söylenemez.

Okuma tembelliği, sorunun en önemli nedenlerinden biriyse; diğeri, yanlış okuma ve yanlış yönlendiren okların peşinden gitmektir. Örneğin iktidarın veya şiddetin müsebbipleri-

ni, bu araçları ortadan kaldırmak üzere ve salt bu kesimlere karşı geçici olarak şiddet kullanmayı bir zorunlu yöntem olarak görenlerle aynı kefeye koymak ve bunu bir "felsefeci" olarak yapmak; öncelikle felsefenin kendisine haksızlıktır.

Bugün sol'da çözülmeyi bekleyen pek çok sorun mevcuttur. Ancak çözüm yanlış yerde arandığında, düğümler çözülmemekte, kördüğümüne dönüşmektedir. En sağla en solu (faşistlerle devrimcileri) aynı kefeye koymak etik anlamda da bir kaymanın, ölçek bozulmasının bir göstergesidir.

Felsefeci; reaksiyonla, duygularla veya orjinalite merakıyla olguları açıklama yoluna gitmez. Önündeki sonuçları, nedenlerle ilinti içinde değerlendirir. Bir şeye salt karşı olmak yetmez. Alternatif üretmek gerekir. Yani devletin/iktidarın kötü bir şey olduğunu söylemek yetmez; iktidarın kötü bir şey olduğunu bilen kesimlerin dahi bu kötülüğü ortadan kaldırmak için çözüm üretmemeleri halinde; iktidar güvence altında olur.

İnsanlara felsefe dersi vermek, iktidarın yok edilmesi için yeterli olmaz; bu bağlamda çözümsüzlük, var olana taraf olmaktır. Devrimciler, kuracakları devrimci iktidarın doğru anlaşılması için "yarı-devlet"ten, "devletin sönmesi"nden söz eder. Ve en büyük farkları; yanlış bildikleri şeylere karşı olduklarını söylemekle yetinmez, kaynağını araştırır ve ortadan kaldırılması için uygun yöntem ve araçlar geliştirirler.

Felsefe, işe kuşkuyla başlar ve soru sorar. Ne var ki her kuşku ve her soru, doğruyla buluşturmayabilir. Bilimsel ölçeklerin oluşumundan olumsuz kuşkucuların da şu veya bu oranda yararı olmuştur. Hatta öyle ki, nasıl olmaması gerektiğini de görmek açısından bir örnek, bir duruş oluşturmuştur. Sokrates, "bir şey bilirim, o da hiçbir şey bilmediğimdir" derken; Arkesilaos "Hiçbir şey bilmediğimi de kesin olarak bilemem" diyerek, kuşkuculuğunu daha ileri boyutlara taşımıştır. Ünlü "Cogito ergo sum" (düşünüyorum öyleyse varım)

Felsefeci; reaksiyonla, duygularla veya orjinalite merakıyla olguları açıklama yoluna gitmez. Önündeki sonuçları, nedenlerle ilinti içinde değerlendirir. Bir şeye salt karşı olmak yetmez. Alternatif üretmek gerekir.

sözünün sahibi Descartes ise, "Var olmasaydık şüphe edemezdik. Çünkü şüphe etmek düşündürmektir, düşünmekse var olmaktır. Öyleyse var olduğumuz şüphesizdir" der.

Düşünsel (spekülatif) felsefeden çağdaş bilimsel felsefeye ulaşmak uzun zaman almıştır. Marks'ın Feuerbach üzerine tezlerinin 11. sinde belirttiği gibi artık dünyayı yorumlamakla yetinilemeyeceği ve değiştirmenin daha önemli olduğu gerçekliği, Marksist-Leninist felsefeye; nesnel diyalektiğin olduğu gibi, bilgi teorisi biçiminde öznel diyalektiğin de içerilmesini sağlayan bir kapsayıcılık yükler.

Eski (klasik) felsefecilerden Hegel, "Minerva'nın baykuşu alacakaranlıkta öter" der. Yani felsefe, olaylar yaşandıktan sonra onları yorumlar. Marks'a göre ise "Aedon da gün doğmadan ötmeye başlar." Yani felsefe, bir eylem kılavuzudur, yaşama yön verir. Buna göre bilim,

Felsefe, işe kuşkuyla başlar ve soru sorar. Ne var ki her kuşku ve her soru, doğruyla buluşturmayabilir. Bilimsel ölçeklerin oluşumundan olumsuz kuşkucuların da şu veya bu oranda yararı olmuştur. Hatta öyle ki, nasıl olmaması gerektiğini de görmek açısından bir örnek, bir duruş oluşturmuştur.

felsefeyi gereksiz kılmaz; aksine, onunla birleşmesiyle bilimsel felsefe ortaya çıkar. İşte bugün artık bu evrim sonrasında ve diyalektik ve tarihsel materyalizmin kılavuzluğunda hareket eden insanlara, üstelik felsefe adına yukarıdaki haksızlığı yapmak; en azından felsefi cehalettir. Marks "Felsefe insan kurtuluşunun kafası, proletarya da kalbidir. Felsefe proletarya ortadan kalkmadan gerçekleşemez, proletarya da felsefe gerçekleşmeden ortadan kalkamaz" der. Anlaşılan o ki yukarıdaki sözün sahipleri o kalpten habersiz oldukları için, felsefeleri de yüreksiz bir felsefe olmaktadır. Bu, olgulara yaklaşırken isabetsizliği beraberinde getiriyor.

FELSEFE

BİR MÜCADELE SİLAHIDIR

Yoğun araştırmalar kadar, alınan gıdanın doğru bir temel üzerine oturtulmasını da gerektiren felsefe; sert ve yorucu mücadelelerin geçtiği bir alandır. Bu konuda çok araştırma yapan, yazı yazan ama tutarlı bir fikri sistematik oluşturamayanların yanında, onlardan daha az gıda alarak, daha net ve doğru sonuçlara ulaşanlar olabilmektedir. 1906 yılında Bogdanov'un hapiste yazdığı kitabı okuyan Lenin, kendini "felsefe alanında basit bir marksist" olarak görmüş olsa da; Bogdanov'un temelden yanlış, Marksist olmayan bir yolda yürüdüğünü söyler. Lenin'in "Materyalizm ve Ampiriokritisizm" kitabının hazırlık sürecinde (1909), felsefe cephesindeki mücadele sert ve yorucu geçer. Bu süreç Lenin ve arkadaşı İnnokenti'yi çok sarsar. "onlar için felsefe bütün görüngülerin diyalektik materyalizm açısından değerlendirilmesi sorunuyla, bütün alanlardaki pratik mücadele sorunlarıyla organik bağ içinde olan bir

mücadele silahıydı." (Krupskaya) Felsefeyi entelektüel gevezelik yapmak için öğrenenlerle, olguları değerlendirmede isabet oranını artıran bir dünya görüşüne sahip olmak ve bu görüşün kapsayıcılığını artırmak için öğrenenler arasında bir nitelik farkı vardır. **Yaşamın içinde olanlar, olgulara dair verileri dolaysız toplayanlar; sahip oldukları ölçeklerle pratik olguları birleştirme ve sonuç çıkararak yol gösterici öneriler sunma konusunda daha başarılı olurlar.**

Lenin, Fransa'da yaşarken, bir "demokratik cumhuriyet"te seçimlerin nasıl yapıldığını, kitlelere yönelik propagandayı, kitlelerden gelen tepkileri vb. yakından izler; sonuçlar çıkarırdı. Aynı şekilde, örneğin kenar mahalle tiyatrolarına gidip oradaki çoğunluğu işçi olan izleyici kitlesinin ruh halini, tepkilerini, hatta o kitleden yansıyan reflekslerin üzerine oturduğu kültürü yerinde izler, bunu seerek yapardı.

Devrimciliğin "zengin düşmanlığı" olmadığını, basit anlamda kimi sembollere indirgenmemesi gerektiğini bilmek farklı bir şeydir; emekçi kitlelerden bu normlara harfiyen uymasını istemek çok farklı bir şeydir. İşte burada da devrimcilerle "tuzu kuru"lar birbirinden ayrılır. Örneğin işçilerin bir yürüyüş sırasında lüks villaların önünden geçerken yumruklarını oraya doğru sallamaları veya bir tiyatro salonunda öfkelerini harekete geçiren bir replik sonrasında tepkilerini sesli olarak göstermeleri; bizler daha rafine tutumlar temenni etsek de doğaldır ve bundan rahatsız olunmamalıdır. En azından bunun, uzun boylu bir "kabalık-incelik" tartışmalarına girmeyi gerektirmediği bilinmeli; kitleler yakından tanınmalı ve edinilen gözlemler, devrime giden yolda doğru yere oturtulmalıdır.

Kendilerini en rafine değerlerle şekillendiren, bilimden de felsefeden de haberdar olan devrimciler için, sahip olunan birikim; kitlelerle ilişkide bir mesafe değil bir hoşgörü sebebi olmalıdır.

STALİN'E YÖNELİK OLARAK YÜRÜTÜLEN KARA PROPAGANDA GERÇEKTE SOSYALİZMİ HEDEF ALMAKTADIR

Emperyalizm beslemesi holding medyası tarafından Stalin'e yönelik olarak yapılan sataşma ve saldırılar, çoğu kez akla, televizyon haberlerinin "meşhur" karelerinden birini getirir. Örneğin, işkenceyi meslek edinmiş ve bunun için maaş alan biri, saldırıya uğradığında; yakınlarından oluşturulan ağlama korosu ekrana çıkarılır ve saldırıdaki insandışılık (!) teşhir edilir. Bu tür sahneler gerçekte, kara propaganda da ustalaşmış olanların, gerçeği çarpıtan iki yüzlü duruşlarının ekrana yansıtılmasıdır.

Stalin'in tarihsel rolüne ve saldırıların konumuna bakıldığında, asıl amacın ne olduğu, büyük ölçüde ortaya çıkar. Stalin'in şahsında, işçi sınıfının dünya görüşü olan Marksizm-Leninizm'e saldırı, 1917'de dünyayı bir kan deryasına çevirmişken, dünyanın altıda birinde zafer ilan eden Bolşevikler'in ilk işi, savaşı durdurmak ve Çarlık ordularını işgal ettiği topraklardan (Türkiye'nin doğu bölgesi de dahil) çağırma oldu. Bunun devamında emperyalistlerin, Çarlığın generaleri komutasında iç gericiliği ayaklanmaya yönlendirdiği bilinmektedir.

İkinci Dünya Savaşı sürecinde de roller farklı değildir. Yine emperyalistler; paylaşan, sömüren ve savaş çıkaran konumda oldular. Stalin

başkanlığındaki SSCB ise; insanlığın baş belası faşizmi yenmiş ve inine dek kovalayarak, halkları böyle bir beladan kurtarmıştır. Bu süreçte Sovyet halklarının ana yurtlarını korumak için gösterdikleri direniş, ancak sosyalizm değerleriyle yüklü olanların başarabileceği nitelikteydi. Gerçeğin bu boyutundan hiçte hoşlanmayan ve sosyalizmin yayılmasından çekinen emperyalistler, elbirliği ile ve hızla bir kara propaganda kampanyası başlattı. Bugün de aynı kampanya, değişik biçimlerde sürmektedir. **Dünyayı paylaşmak üzere kan dökülenler değil, onları durdurmak ve sosyalist anavatanı korumak için canlarını feda edenler, kan dökücü olarak yansıtılmak isteniyor.**

Kısa bir süre önce basında, ABD'nin 1961-75 yılları arasında Vietnam topraklarına uçaksavarlardan sıktığı **Agent Orange gazının** etkilerinin sürdüğü ve bir milyon insanın bu nedenle çeşitli sakatlık ve hastalıklar taşıdığı haberi yayınlandı. Bunlar, bilinmeyen şeyler değildir. Sosyalizmin insanlığa neler vaadettiği, kapitalizmin neleri tahrip ettiği ile de açıklanabilir. Düşünebiliyor musunuz; kapitalizm, her şeyi meta haline getirmiş ve kadının vücudunu çeşitli biçimlerde pazarlıyor durumdayken; uyuşturmak, kapitalizmin kitlelere yönelik olarak uyguladığı sistemli ve yaygın bir tarz haline gelmişken; rüşvet, adam kayırma, birbirinin sırtına basarak ilerleme vb. olağanlaşmışken, dikkatler sosyalizme kaydırılıyor ve sosyalizm; fuhuşla, uyuşturucu ile bürokrasi ile ilişkilendirilmek isteniyor. Bu durum, namussuzun namus konusunda vaaz vermesine ve üstüne gidildiğinde fevran etmesine benziyor.

Marksist- Leninistler, sosyalizmin bir geçiş toplumu olduğunu ve bu geçişin bir çeşit diktatörlükle güvenceye alınmasının zorunluluğunu açıkça ifade eder. Diktatörlüğün neden ve kime karşı olduğu da gizli-saklı

değildir. Bu süreçte, hem yıkan, hem kuran niteliğiyle proletarya devleti; kurumlarıyla, kanun ve kurallarıyla **etkin** bir rol oynamak zorundadır. Bunun aksinin, kan ve can bedeli elde edilmiş olan iktidarın burjuvaziye teslim edilmesi anlamına geleceği; sınıflar mücadelesinden bir nebze anlayanlar için bile bilinmez değildir. Bu "etkin rol" sebebiyle bazen sade vatandaş da zorlanır; kendisine fazlalık gibi gelen kurallarla muhatap edilir. Bunların nedenleri ve nasıl aşılacağı da bilinmez değildir.

Burjuvazi, elbette ki karşı propaganda yapacaktır. Burada asıl önemli olan, "sol"da duruyor görünüp, bu propagandalara malzeme taşıyor duruma düşenlerdir. Bunların içerisinde, meseleyi neden-sonuç ilişkisinden koparıp, kimi görüntüler ve hatta spekülasyonlar üzerinden değerlendirmeye çalışanların sayısı - ne yazık ki- az değildir.

Burjuvazinin devrimci ayaklanmalar, devrim girişimleri karşısında nasıl kan döktüğü, sayısız örneklerle sabittir. Çarlık despotizmine son veren ve Sovyetler Birliğini kuran 1917 Ekim Devrimi de emperyalist gericiğin doğrudan veya dolaylı pek çok müdahalesine maruz kalmıştır. **Çarpıtılmış bir tarih bilgisi ve yönetsizlik** yan yana getirilip, biraz da propaganda odaklanınca şekil verildi mi; al sana Stalin'e ve sosyalizme dair uydurma senaryolar. İşin kötü tarafı, genelden özele inip, verilen örneklerin neden anlatılmak istendiği gibi olmadığını çıkarabilmek; diyalektiğin en temel kurallarından biri iken, bunun çoğu kez yapılmadığı görülür. Ve zaten emperyalist propaganda merkezlerinin en çok güvendikleri konu budur. **Onlar, cehalete yatırım yaparlar.**

Örneğin, ne olmuş; **Stalin, Almanya'nın bölünmesini mi sağlamıştı?** Gerçek tarih bilgisi, Sovyetler'in birleştirici rol oynadığını söyler. Nitekim, Almanya konusunda da böyle olmuş; ancak, Churchill bölünmede ısrar etmiş ve ABD başkanının da desteğini almıştı. Sonuçta Almanya'yı bölenler savaş galibi emperyalistler olmuştur.

Bir başka iddia; **Stalin, Türkiye'den Boğazları istemiş...** Bunun da gerçeğe ilgisi yoktur. Stalin, Türkiye'den Boğaz geçiş trafiğinin yeniden düzenlenmesini istemiştir. Bu talepten duyulan rahatsızlık da, batılı emperyalistlerin saldırganlığını kesmeye yönelik olmasındandır. Karadeniz ve Boğazlar'da savaş gemilerinin geçişi ile ilgili olarak Türkiye ve Sovyetler Birliği'nin hak sahibi olmasını, savaş filolarını boğazdan geçirip, Sovyetlere karşı denizden de cephe oluşturmayı düşünen emperyalistler istememiştir. Gerçekte boğazların güvenliğinin sağlanması anlamına gelen düzenlemeler için, bilinçli olarak bu tür yaygaralar koparmış ve bu tür propagandalarda Türkiye egemenlerinin de işbirlikçi desteğini almışlardır.

Gelelim **Troçki** ile ilgili iddialara; **Stalin, Troçki'yi kendisine muhalefet etti diye öldürttü mü?** Birincisi, öldürme konusu tamamen bir iddia düzeyindedir. İkincisi, Troçki, tüm karşıt faaliyetlerine rağmen defalarca affedilip, yeniden parti saflarına alınmıştır. Devrim davasından yana olanlar meseleye bir de Troçki'nin parti ve ülke yönetimini ele geçirme olasılığının getireceği sonuçlar açısından bakmalıdır.

II. Dünya Savaşı'nda cepheye ölen 20 milyon Sovyet insanının faturasını Stalin'e çıkaranlar; bunu, Fransa'daki direniş hareketinden veya Avrupa'daki partizan mücadelelerinden ve o zeminde verilen şehitlerden nasıl ayrı/farklı düşünebilirler. Bu türden yaklaşımlar; bir bütünü parçalayıp, içinden "işe gelen" parçayı seçme tavrının sonucudur. Parçayı bütünden koparır ve onu hazırlayan koşulları yok sayar. Bu konuda dikkatlerimizi "*Stalin yerine Hitler kazansaydı ne olurdu?*" sorusuna yöneltebilirsek; öyle sanıyoruz ki, gerçekliğin kavrayış dışı kalan yanları daha kolay görülebilecektir.

Şahıslarında, yazarlıkla uşaklığın çakıştığı kimi kalemler, emperyalist kapitalizmin girdiği her yerde halkları göz yaşına boğmasını, esarete mahkum etmesini; "demokrasi götürmek" olarak niteler-

ler. Bunun karşısında; halkın, tüm kademelerdeki yöneticilerini doğrudan seçtiği ve bunları geri alma yetkisine sahip olduğu; üretimin, insanların ihtiyacına göre düzenlendiği; "herkesten yeteneğine göre" ilkesinin geçerli olduğu; bir yöneticinin bir işçiden daha fazla ücret almadığı ve tüm zenginliklerin, insanlığın hizmetine sunulmasının amaçlandığı bir sisteme ise diktatörlük atfedilir.

İşin garip tarafı, Stalin'e kara çalarken "diktatörlük" terimini kullananlar, tarih boyunca ne denli diktatörsever olduklarını; İran Şahı'na, Marcos'a, Franco'ya, Pinochet'e, vb. diktatörlere verdikleri destekle göstermişlerdir. Bu tür çelişkiler, **kişiliğini dolara tahvil etmiş** kara propagandacılar için önemli değildir.

Alman faşistlerinin, Moskova önlerine dayandığı savaş koşullarında, Ekim Devrimi'nin yıldönümü sebebiyle radyoda konuşmakta olan Stalin, "*bizim sokağımıza da bayram gelecek*" der. Buradaki önemli noktalardan biri, devrimin üzerinden onyıllar geçmiş olmasına rağmen, devrimcilerin hala umut vaadeden konumda olabilesidir; bu konumdaki doğallıktır. Zaten sınıflar mücadelesi, karşıt sınıf ve koşullar yok sayılarak değerlendiriliyorsa; bunun dışında yer alınıyor demektir. Yani bir ülkenin kurucu öznelere canla-başla, birşeylerin imarı için uğraşırken ve yol almışken; ortadaki ürüne bakıp, onun "Anti-Dühring'teki falanca tanıma" uymadığını keşfetmek (!) marifet değildir. Önemli olan bu zorlukları aşma mücadelesinde, somut öneri ve adımlarla varlık göstermektir.

Sömürü, rekabet, kriz ve savaş, kapitalizmin yapısal özellikleridir. Ve kapitalizm var olduğu sürece, insanlık, bu niteliklerin acı sonuçlarıyla karşılaşmaya devam edecektir. Pazarları, hammadde kaynaklarını, ucuz işgücü alanlarını ele geçirme çabaları; yeni güç dengelerine göre yeni paylaşımlar; emperyalist-kapitalizmin değişmez nitelikleridir. Bu nedenle, karşılaşılan sorunların kaynağına gerçekten inilmek isteniyorsa, akla ilk gelmesi gereken olgu **kapitalizm** olmalıdır.

YUMRUKLU YILDIZ'A HASRET BİTTİ

Sevgili yoldaşlar;

Hareketimizin gelişim seyri bizlere coşku veriyor. **Yıllardır Yumruklu Yıldız'ın hasretini bizlerle birlikte çekenler** Adana sokaklarını, caddelerini afişlerimizle donattığımızı görünce büyük bir heyecanla etrafımızı sardılar. Bildiri dağıtımı, ajitasyon ve propaganda eşliğinde gelişti. Meydan, İstiklal, Şakirpaşa, Levent, Yeşilyurt, Emek vb. Adana'nın büyük mahallelerinde gerçekleşen afiş ve bildiri dağıtımımız etkili oldu.

Adana Emperyalizm, İşgal ve NATO Karşısı Platformu'nda yer aldık. Platform eylemlerinde yoğun çalışmalar yaparak Devrimci Hareket'in bayrağını dalgalandırdık. Platformun son eylem takviminde yer alan İncirlik Üssü önündeki eyleme yoğun bir katılım sağladık.

Adana'daki Sosyalist basın temsilcilerinden; Devrimci Hareket, Sosyalist Barikat, Çağrı, Sosyalist Demokrasi, Odak, İşçi Mücadelesi, Demokratik Haklar Platformu, ESP, Bağımsız Devrimci Sınıf Platformu, Çukurova Kültür merkezi, İnce Memed Kültür Merkezi ile birlikte ikinci bir platform oluşturduk, eylem takvimleri belirledik. Ortak çıkarılan bildirimler dağıtılamadı. Bunun yerine Adana Emperyalizm, İşgal ve NATO Karşısı Platformu'nun ortak bildirisini dağıttık. Dağıtılmayan bildiriye gönderiyoruz. Görüleceği gibi, ESP'li dostlar bu süreci örgütlemiş ve bizler de onlara destek vermişiz gibi bir görüntü yaratılmış. Bu duruma ilk itiraz bizden geldi; diğer katılımcılar da bu bildirin ortak eylem felsefesiyle bağdaşmadığını, dağıtılamayacağını belirttiler ve ortak kararlar diğer bildiriye dağıttık.

6 Haziran sabah saat 10'da Levent ve 19 Mayıs mahallelerinde bildiri dağıtımını gerçekleştirdik.

14 Haziran'da Dervişler Mahallesi'nde tüm katılımcılarla birlikte flamalarımızla NATO karşısı gösteri, ajitasyon ve propaganda eşliğinde yürüyüş yaptık.

15 Haziran'da Amerikan Konsoloslugu önünde oturma eylemi yapıldı.

Sevgili Arkadaşlar;

Devrimcilerin geçmişte güçlü oldukları yerlere bugün çeteler yerleştirilmiş. Halktan gelen şikayetler ve sorunlarına sahip çıkılması yönündeki talepler doğrultusunda ortak çalışmalar yapmayı hedefliyoruz. Meydan Halkevi bir dizi toplantılar düzenledi ve diğer gruplarla çeteler konusunda ortak düşünceler oluşturduk, çalışma yapma kararı aldık. NATO zirvesi dolayısıyla bu ortak çalışmayı erteledik, önümüzdeki süreçte değerlendireceğiz. Hepinizi tüm sıcaklığımızla kucaklıyoruz. Çalışmalarınızda başarılar. Tüm güzellikler sizin olsun. **Unutmayın Adana'nın yüreğindedesiniz.**

ADANA DEVRİMCİ HAREKET

EMEP GENEL MERKEZİNE;

**DEVRİMCİLİKTE DOSTLUK KEYFİ BİR TERCİH DEĞİLDİR
VEYA
DEVRİMCİLERİN SAYGINLIĞINI KORUMAK
BU KİMLİĞİ TAŞIMA İDDİASINDA OLAN HERKES İÇİN
BİR ZORUNLULUKTUR**

Bugün solun giderek mevzi ve prestij kaybına uğrar duruma düşmesinde, dışsal gelişmelerin yanında içsel problemlerin de payı vardır. Salt iddia, salt söylem; gönüllerde yer almak için yeterli değildir. Bu nedenle, atılan her adıma, yer almanın her fiili durumu, en az "söz" kadar dikkat edilmelidir.

Yıllardır, kimi yapıların, çeşitli grup, çevre veya kişilerle olan sorunlarını miting alanlarına taşıdığını; bu alanda hesaplaşma yoluna gittiğini ve bu tarzın genellikle (medyanın da öne çıkarmasıyla) devrimcilerin bütününe zora sokan bir işlev taşıdığını gördük. Hatta bu nedenle, son yıllarda bu tür fiillere nispeten de olsa dikkat edilir oldu.

27 Haziran'da NATO Zirvesi'ne karşı Kadıköy'de yapılan mitingde, bir ara, 3-4 kişilik bir gruba EMEP kortejinden yapılan saldırıda, sopa darbelerine en az o grup kadar bizim yoldaşlarımız da maruz kaldı. O an sakinleştirme çabalarımız ve yaptığımız uyarılar bile, sanki ortamı geren bizmişiz gibi "*ortamı germeyin*" denilerek ve geçiştiren tutumlarla karşılık bulunmuştur.

O üç-dört kişiyle EMEP'in ne tür bir sorunu/hesabı vardır; o hesap mitinge mi taşınmalıydı; bu başlı başına bir soru işareti ise de biz, özellikle "Emeğin Partisi" olma iddiasındaki bir yapının kontrolü bu denli kaybetmesini, yoldaşlarımızın sırtındaki önlükleri göremeyecek denli gözlerinin kararmasını yadırgadık. Ve **devrimcilere karşı elin bu denli kolay havaya kalkması** bizleri, aynı yapının yakın tarihimizdeki pratiklerine götürdü. Benzerlikler kaygımızı artırdı.

Biz dostuz ve dostça uyarıyoruz: Aklın hırsıyla çelmelendiği yerde kontrol kaybolur. Kontrolün kaybolduğu durumlar ise, devrimciler adına genellikle yakışsız durumlardır. **Kimsenin genel veya kişisel hesaplaşmaları miting alanına taşımaya hakkı yoktur.** Çünkü oluşan görüntü, tüm devrimcilere fatura edilmektedir. Yoldaşlarımızın ellerindeki flamaların ve sırtlarındaki önlüklerin "görülmemesi"ni ise; EMEP'in kendi dışındaki yapılara karşı, en azından özensizliği olarak değerlendiriyoruz. **EMEP, elindeki sopanın bu denli kolay kalkabilmesinin nedenleri üzerinde düşünmelidir.** Biz, miting alanlarında devrimci yapılarla, bırakalım sürtüşmeyi, sesimizi yükselterek tartışmayı bile doğru bulmuyoruz. Ve tüm yoldaşlarımız bunun gereğini disiplinli biçimde yerine getirmektedir. Bu, devrimciliği ve onun gerektirdiği dostluğu algılama düzeyi ile ilintili bir olgudur. Bu bağlamda EMEP'ten, sözlü özeleştirmeden çok, inandırıcı icraat bekliyor ve bir daha bu tarza hiçbir nedenle başvurmayacaklarını umut ediyoruz.

1 Temmuz 2004

DEVRİMCİ HAREKET Dergisi

MARKSİZM'İ REHBER ALAN DEVRİMCİLER GÜNDEMİ BELİRLEYEBİLMELİ; SÜRECİN EN ETKEN VE DİNAMİK GÜCÜ OLABİLMELİDİR

Gerek üzerine basılan zemine, gerekse sorunlara müdahale edebilme kabiliyetinde bir zayıflama hali yaşayan devrimciler, dünya ve ülke ölçeğinde sorunlarına çözüm ararken, yer yer Marksizm dışı alanlara kayabilmekte ve gündemin dışına düşebilmektedir. Bu, tabii ki DEVRİMCİ HAREKET'in tek başına başedebileceği bir sorun değildir. Ne var ki sorunun boyutu, bizlerin gayretini ne zayıflatmakta ne de önemini azaltmaktadır. Bizler, her konumda olduğu gibi dergi zemininde de solun sorun çözme etkinliğine, imkanlarımız ölçüsünde en aktif biçimde katılmaya devam edeceğiz. "Gündem"e dair hazırladığımız soru ve yanıtların da buna hizmet edeceğine inanıyoruz.

SORU: İnsanların önemli bir kısmının üniversitede "muhalif öğrenci", üniversiteden sonra "yorgun demokrat" ve giderek sistemle işbirliğinin yararlarını keşfeden "yeni yetme sağcı" olmasının nedeni nedir? Bugün ortalıkta, "biz de bu yollardan geçtik, bedel ödedik, ama bir yere varamadık" diyen binlerce "eski devrimci" var. Nerede hata yapıyor? Sistemin dışına çıkma tercihi neden giderek çok genç ve az sayıda insanın işi gibi algılanır oldu?

YANIT: Bu soruna biz, çeşitli dönemlerde çeşitli biçimlerde değindik ve bunun, salt Türkiye'ye özgü olmadığını, dünyada solun ortak sorunu olarak yansıdığını vurguladık.

"Gerçekte sol düşünce, daima kapitalist düşüncenin eleştirisi üzerine kurulur. Marksizmin ortaya çıkışı da, gelişimi de kapitalizmin eleştirisi üzerine olmuştur. Ülke ve dünya genelinde bunun en iyi başarılabildiği dönemlerde Marksizm, yükselme dönemlerini yaşamıştır.

Hiçbir şey donmuş ve durağan olmadığı gibi, kapitalizm ve burjuva ideolojisi de donmuş ve durağan değildir. Özü değişmemek koşuluyla, her dönemde farklı düşünceler, eğilimler ortaya çıkabilir. Her dönemde Marksizm, kapitalizmin ve burjuvazinin geliştirdiği düşüncelerin, kavramların köklü eleştirisini yapmak, alternatif düşünce ve kavramları üretmek zorundadır. Marksizmin gelişimi ve yükselmesi buna bağlıdır. Ancak son 40-50 yıl içinde bu konuda çok önemli eksiklikler yaşandığı görülüyor. Bu konudaki eksiklikler, günümüzde yaşanan sorunların en önemli nedenleri arasındadır. Dünya genelinde "sol"un tarihinin en sıkıntılı günlerini yaşadığı, 150 yıldır dünya tarihinde ilk kez solun neredeyse bir alternatif olarak bile görülmediği bir dönemden geçiyoruz. Dünya genelinde sol'un bu konuma gelmesinin pek çok nedeni vardır. Bu nedenlerden bazıları solun kendi gelişimi, geçirdiği evreler, dünya genelinde yaşanan ve çoğunluğu başarısızlıkla sonuçlanan devrimci deneyimlerin yarattığı olumsuzluklar, "sol" düşüncenin yeniden üretiminde karşılaşılan sorunlar gibi subjektif nedenler kategorisindedir. Bir kısmı, kapitalist gelişimin bugünkü düzeyinin neden olduğu, çoğunluğu konjonktürel nitelikteki kimi gelişmeler, devrimci çözümlerin üretilemeyişinin kapitalizme kazandırdığı görece üstünlüklerden kaynaklanıyor."(ÖDP HALKIN VEYA MÜCADELENİN DEĞİL KURUCULARININ İHTİYACIYDI. Devrimci Hareket Yayınları. S: 16)

Bu kez sorunun daha çok sola özgü (içsel) olanını öne çıkaracağız. Çünkü bu sonuçta, sol ideolojinin güç/potansiyel anlamda en kötü koşullarını yaşıyor olmasının, bir

irade dahilinde geliştirilen örgütsüzlüğün büyük oranda rolü olduğunu düşünüyoruz.

Genellikle bir arada yaşam ve bir arada hareket imkanlarının oluştuğu; okul, sendika, dernek ve bazı işkollarında; toplumsal sorunların ortak olmasının da etkisiyle; siyasallaşma; devrimci tutum geliştirme, ortak refleksler oluşturma imkanı daha fazla olmaktadır. Örneğin bugün okullarda, demokratik kitle örgütlerinde (sendika, halkevi, vb.) devrimci bir tutum içerisinde bulunan insanlar, daha yaygın. Fakat insanlar oradan çıkıp özel yaşamlarına geldikleri anda sistemin bütünlüklü saldırılarıyla karşı kaşıya kalmakta, kendini yalnız ve korunmasız hissetmektedir. Hele bir de bir arada hareket koşullarını sağlayan okul bitmiş veya sendikadan uzaklaşmışsa; sistemin ideolojik ve kültürel çok yönlü saldırıları karşısında direnilemiyor ve bir süre sonra önce hareket alanı daralıyor, tavır alışlarında bir gerileme görülüyor ve sol düşünceden giderek bir uzaklaşma yaşanıyor.

Biz bunu büyük oranda sol yapılanmaların zaafına bağlıyoruz. Dikkat edilirse son yıllarda, bireyin çıkarlarını toplumsal çıkarın önüne geçiren ideolojik motifler; şu veya bu biçimde sol olarak anılan çevrelerce gündeme taşınmış, buna uygun bir ortamın hazırlanmasında etkili özneler olarak rol alınmıştır. Örgütsüzlük kişiyi salt korunmasız/yalnız bırakmaz aynı zamanda sahip olunan ideolojik direncin de adım adım aşınmasını beraberinde getirir.

Örgütlü ilişkiler, yaşanmakta olan sorunların panzehiridir. Yaratılan ilişkiler, kişinin yaşadığı ortama, en yakın çevresine kadar uzanmalı ve yaşamı bir bütün halinde (sadece boş

zamanları değil) alternatif normlarla örebilmenin imkanları, yaşamın içinde somut sonuçlarla beslenmelidir.

Okulda öğrenci, politik tercihlerinden dolayı tehdit altında olsa da, buna karşı ortak tutum geliştirebilme imkanına sahiptir. Ama toplum/dışarıya çok örgütsüz. Bu örgütsüzlük, insanları atomize ettiğinden, sistemin baskısı altında olan kişi, bir yalnızlık ve ezilme hali yaşıyor. Ve dolayısıyla örgütsüzlük, insanları bireysel teslimiyete, gerici tutumlara, kişilik çözümlerine doğru itiyor. Dikkat edilirse, toplumda memnuniyetsizlik, muhalefet, tepki var, ama bu örgütlü bir biçim alamadığı için sokakta fiili karşılığı yok.

Genellikle insanların salt siyasal tercihlerde bulunmaları halinde sistemin baskısına maruz kaldığı bilinir. Gerçekte ise, iş ararken veya iş bulduktan sonra ayakta durmaya çalışırken insanlar, sistemin baskısını ağır biçimde üzerlerinde hisseder. Normal koşullarda bu baskının, sistem karşıtlığını tetiklemesi gerekirken, örgütsüzlük sebebiyle böyle bir kalkışma gerçekleşmemektedir. Aynı şekilde, burjuva anlamda siyasal yapıların çok gerici noktada olmalarına ve açık biçimde emperyalizmle işbirliği yapmalarına rağmen hala yoksul kesimlerde güçlü destek bulabilmelerinin sebebi; örgütlü ilişkilerini insanların yaşadığı ortama dek sokabilmeleri, kişiye yalnız olmadığını hissettirecek şekilde doğrudan temas araçları geliştirmeleridir.

SORU: O zaman solda yaşamakta olan sıkıntıların sebebi "devrimciliğin ateşten gömlek" olması değildir; diyebilir miyiz?

YANIT: Böyle bir faktörün rolü var ise de asıl sebep bu değildir. Çünkü, kendine güven, örgütsel ilişkilere güven oluşturulabildiğinde, sistemin tehditleri karşısında kişi daha kolay ve kendinden emin biçimde ayakta durabiliyor. Halbuki, özellikle son 15 yılda kimi sol yapıların, "kahrolsun örgütlü ilişkiler" dedirtecek tarzda örgüt fobisini büyüttüğü;

bireyi örgütlü yapılardan kopardığı; bunun ideolojik altyapısını ördüğü biliniyor. Yoksa, tek başına "zor"un, dünyanın hiçbir yerinde siyasal tavır alışı, böylesine geri bir noktaya çekebildiği görülmemiştir.

Sistemin zor araçları tek başına sonuç verecek olsaydı; Irak'ta bugün yaprak kıpırdamıyor olmalıydı. Ancak tersine; zor, ona uygun bir direnişi tetikledi ve ABD bugün Irak'ta, teknolojinin tek başına zafer kazanmaya yetmeyeceği gerçekliğiyle bir tokat somutluğunda tanışmıştır.

Devrimciler, yarattıkları ilişkileri; bireyi, hayatın her alanında kapsayacak şekilde, yaygınlaştırıp geliştirebildikleri oranda daha kalıcı sonuçlar elde edecektir. Çevre sorunundan, gen teknolojisine çeşitli konuları da istismar ederek bir bilinç bulanıklığı yaratan ve sol değerleri yok etmeye yönelik bir saldırı içerisinde olan sistemin karşısına hayatın hemen her alanında güçlü alternatiflerle çıkılmalıdır.

Devrimciler, egemen ideoloji karşısında sol değerleri büyütüp yaygınlaştırırken, bunların bizzat yaşam içerisinde kavranmasını, içselleşip kökleşmesini sağlamalıdır. Bu başarılabilirdiğinde kişi, yalnız da kalsa, sistemle girdiği kavgada ayakta durabilmeyi başarır. Örneğin sorgu sürecinde hücrede yalnız kaldığında kişilerin, toplu yaşam mekanlarına oranla daha zayıf/daha dirençsiz olabilmeleri, aldıkları siyasal gıdanın niteliğiyle ilintilidir. Devrimciliği bir yaşam biçimi olarak kavrayan ve bunun gereklerini hemen her kesitte yerine getirebilen bir kişi, sorgu sürecinde de kendini yalnız hissetmez ve genellikle o sınavdan başarıyla çıkar.

Bugünün handikaplarından biri de, sistemli bir siyasal pratiğin olmamasıdır. Yılda birkaç kez mitinge katılmak, basın açıklaması yapmak gibi sınırlı fiillerden ibaret olan bir siyasal pratik, kişinin kendini dönüştürmesi için yeterli değildir. Aynı şekilde devrimci bir kişiliğin yaratılmasında önemli rol taşıyan iç

eğitim de bugün çeşitli nedenlerle, temenni edilen oran ve nitelikte olmamaktadır.

SORU: Biz, 9 Haziran'da DEP'li tutsaklarla ve Kürtçe yayınla ilgili olarak yapılan hamlede, AB'nin beklentilerini karşılamak dışında, Kürt dinamiğini daha da sulandıran ve hatta parçalayan bir beklentinin de olduğu kanaatindeyiz. Bu kanaatimize katılıyor musunuz?

YANIT: Evet, bu kanaatinize katılıyoruz. Hatta KONGRA-GEL'in veya İmralı'nın duruşunun sulandırılmasından da öte; Kürt halkının demokratikleşme beklentilerini çok basit taleplerle sınırlayıp, bunları kabul ederek; Kürt hareketinin önünü kesmeyi hedefleyen ve devletin resmi politikasıyla uzlaşabilen bir işbirlikçi grup oluşturma gayretinin olduğunu da düşünüyoruz. Bunun öznesi kim olabilir; bunun için şimdilik isim vermek erken. Ama, hem Kürt halkının taleplerini sınırlayan hem de onlar üzerinde etkili olabilen kişi ve çevrelerin bu yönde işlevlendirilmesi beklenmelidir. Kamuoyunun desteğini arkasına alarak, talepleri sınırlayabilecek bir merkez odak oluşturulabilmesi halinde; o odaktan farklı hamleler de beklenmelidir. Devletin geleneksel duruşunun, hiçbir zaman adım atmamak yönünde olduğu doğru değildir. Yeter ki adım, resmi propagandayı güçlendiren, işbirliği zemini genişleten veya karşı tarafta parçalayıcı etki yapan nitelikte olsun; o noktada devlet, adım atmakta gecikmez. Böyle bir beklentinin sonuç alıp almayacağını ve öznesinin kim olduğunu şimdilik bilmiyoruz.

Devletin sınıfsal özü ve kökleşmiş geleneğiyle bütünleşen inkar ve imha anlayışı, PKK'nin uzun süredir denediği manevralarla aşılacak cinsten değildir. Ateşkesin bitirilmesi dahil pek çok mesaj ve adım, altı doldurulmadan, bir anlamda "tribünlere yönelik olarak" atılmakta ve sonuçta ciddiye alınır, etkili bir duruş oluşmamaktadır. Devlet etken, KONGRA-GEL ise edilgen bir duruş halindedir. İradî müdahalelerle demir tersine bükülmediği takdirde süreç;

etken konumunda olanın, ağırlığını hissettirmesi yönünde gelişecektir.

SORU: Deniyor ki, yarım saat de olsa, sabahın erken saatinde de olsa, hatta propaganda amaçlı da olsa, sırf Kürtçe diye bir dil olduğunun kabul edilmiş olması açısından bile, yapılan yayın, 80 yıllık inkardan vazgeçiş anlamına gelmektedir. Siz bu yaklaşıma katılıyor musunuz?

YANIT: Biz dergimizin bu sayısında da belirttiğimiz gibi, devletin sorununun veya direnç noktasının bu olmadığını düşünüyoruz. Örneğin aynı devlet, mahkemede Kürtçe konuşma izni vermezken, işbirliği ve itiraf amaçlı böyle bir konuşmaya memnuniyetle izin verebileceğini ve hatta tercüman kullanarak, "dili tanıma" durumuna düşmek" gibi bir kaygısının olmayacağını düşünüyoruz. Yani bu tür gelişmeler, hizmet ettiği bağlam içinde değerlendirilmelidir. Ve bizce burada asıl sorun, devletin resmi propagandasının Kürtçe yapılmış olmasını veya binbir eziyet ve aramadan sonra gidilebilen Kürtçe kursu bir başarı, bir kazanım saymaktır.

Halk zaten Medya TV izlemektedir. Ve gerçekte yayın, bir yanıyla da ona karşı düşünülmüştür. Kazanımı bu tür kırıntılara ve geçekte devletin iradesi dahilinde gelişen hamlelere indirgemek; Kürt halkının on yıllara yayılan mücadelesini ve bedellerini yok saymaktır; haksızlıktır. Kürt hareketi, bir sorumlulukla karşı karşıyadır. Ölçü bulanıklığında onun da rolü vardır. Bu nedenle, Kürt halkının demokratik talebinden, yani Kürt sorununda demokratik çözümden ne anladığımızı açık ve net biçimde ifade etmelidir.

SORU: Kürt hareketinde bugün egemen hale gelen duruşu, sınıfsal arka planla açıklayabilir miyiz? Yani siyaset yapıcılarının büyük oranda orta sınıftan olmasının bugünkü çizgisini belirlediğini ve dolayısıyla bir orta sınıf tavrı içinde olduğunu söyleyebilir miyiz?

YANIT: Kürt coğrafyasında sosyal, kültürel açıdan feodal olan, ama mülkiyet açısından orta sınıf

diyebileceğimiz kesimler var. Bunlara örneğin aşiretler de dahildir. Çünkü bunlar artık kapitalist ilişki içerisine de girmiş; sahip olunan benzinlik, atölye, vb. ile beraber, güçlü bir mülkiyet oluşturmuştur. Mesela bir çiftlik sahibi artık, ürünü pazara giden bir kapitalist (orta sınıf) durumdadır. Hatta kimi Kürt aydınları da bu sınıf içerisinde sayabiliriz.

Dikkat edilirse PKK'deki ideolojik kopuş, anti-feodal olmayı bir ilke olmaktan çıkarmasıyla başladı. Bu, pek çok şeyi tersine çeviren sürecin en etkili ilk adımlarından biriydi. Bunu, dini öğelere yönelmek izledi. Daha sonra da sol ve devrimci değerlerden kopuş başladı. Hatta yer yer, o güne dek solla girilmiş ittifaklardan bir "yük"müş gibi söz edildi. İşte bu bir orta sınıf tavrı alışına denk düşüyor. Önüne sistemle bütünlüşmeyi hedef olarak koyan; özgürlüğü, yani ulusal mücadeleyi sadece kültürel özerklik gibi biçimsel bir noktaya çeken; bunun dışındaki Kürt halkının hiçbir demokratik talebine açılım getirmeyen bu duruş; burjuva bir tavrı alışa tekabül ediyor. Bu duruş aynı zamanda; sistemin içinde, sistemle birlikte varolmak, var olan sınırlı çelişmeleri de sistem içi kanallardan çözmeye çalışacak; sistemle bir çatışmayı göze alamamak olarak da açıklanabilir.

SORU: Birgün Gazetesi, Kürt Sorunu konusunda "*Barışçı, silahsız ve şiddetsiz bir çözüm için...*" başlığıyla bir tartışma başlattı. İçeriğin böyle seçilmiş olmasını nasıl değerlendiriyorsunuz?

YANIT: Öncelikle bu, solun yıllar önce tartışıp sonuçlandırdığı bir konuya en kaba yanından dönmek anlamında oldukça geri bir duruştur. Bu sayımızda, "terör nedir, terörist kimdir?" yazısında da işaret ettiğimiz gibi artık bırakalım solu, sistemi sınırlı boyutlarda da olsa tanıyan her akıl, bilmekte ve her samimi göz, görmektedir ki şiddetin nedeni, mevcut sistemin sahipleridir. Aynı şekilde, onlara yönelen haklı şiddetin, onların halka yönelttiği şiddetle hiçbir ortak yanının olmadığını bilmek için çok

akıllı veya derin kavrayışlı olmaya da gerek yoktur. Bilinen bir örnektir; Engels, annesine 21 Ekim 1871'de yazdığı mektupta, şiddet konusunda uygulanan çifte standarttan yakınıyor:

"Sana bu kadar zamandır yazmamamın nedeni, siyasal etkinliğime ilişkin son düşüncelerine, seni kırmayacak bir biçimde yanıt vermek istememdir. (...) (Engels, Fransız basınındaki yalan haberlerden söz eder. bn.) Prusyalılar biçiminde kurşuna dizilen bir avuç rehine konusunda, Prusyalılar gibi ateşe verilen iki üç saray konusunda (çünkü tüm geri kalanı yalandır.) çığlıklar atılıyor, ama Versailleslıların hileyle silahlandırdıktan sonra toptan öldürdükleri 40.000 erkek, kadın ve çocuğa gelince, bir kişi bile bundan söz etmiyor!"

Bilindiği gibi Birgün Gazetesi, ateşkesin sona erdirilmesi sonrasında, biraz da DEP'li tutsakların sözlerini yorumlayarak, KONGRA-GEL'e silah bırakma çağrısı yapmıştı. Birgün Gazetesi, bırakalım orduyu, polisi; acaba 55 bin korucuya silah bırakma çağrısı yapmayı düşünüyor mu? Veya hiç olmazsa böyle bir adımı, gerillanın silah bırakması için bir önkoşul olarak önermeyi düşünüyor mu? Süreç bu biçimde iki yanıyla birlikte ele alınmadıkça, yapılacak olan silah bırakma çağrıları, devletin "teslim olun" çağrılarından farksız olacaktır.

SORU: Ulusların kendi kaderini tayin hakkının, ulusal-kültürel özerklikle ikame edilmesi, tarihte örnekleri olan bir tutum mudur; bunu nasıl değerlendiriyorsunuz?

YANIT: Bugün çeşitli vesilelerle karşımıza çıkan ve kimi çevrelerin adeta ulusların kendi kaderini tayin hakkının yerine ikame ettiği bu "ulusal-kültürel özerklik" kavramı; yeni bir kavram değildir. 1912 yılının Ağustos ayında Troçki'nin insiyatifi ile Viyana'da toplanan, Bolşeviklerin katılmadığı ve tamamen tasfiyeciler nitelikte olan bu "Parti Konferansı"ndaki oluşum, Ağustos Bloku olarak anılır. İşte bu

blok; 1903 yılında 2. Parti Kongresi'nde tartışılarak program maddesi olarak reddedilen ulusal-kültürel özerkliğin, ulusların kendi kaderini tayin hakkına ilişkin program maddesi ile bağdaşacağını iddia eder. Savaşın yaklaştığı 1913'ün başında bu durum Lenin tarafından tepkiyle karşılanır. Lenin'e göre bu, ulusal sorunda mevzileri terketmek, tüm mücadeleyi, sanki kültür tüm politik yapıya binlerce kopmaz bağla bağlı değilmiş gibi, sadece kültürel kurtuluş mücadelesiyle sınırlamak anlamına geliyordu; oportünizmin en vahimiydi. Lenin'in bu yanıtının konuya yeterince açıklık getirdiği kanaatindeyiz.

SORU: Güney'deki feodal Kürt önderliğinin son zamanlarda tekrar Türkiye'yle yakınlaşmasının arka planında neler yatıyor?

YANIT: Irak'ta KDP ve KYB'nin, işgali önceleyen günlerde işbirlikçilik dozunu arttırarak verdiği destek, Amerikan şapkası takarak, katliamlara bizzat katılma boyutuna vardırılmış ve bunun karşılığında önemli mükafatlar beklenmiştir. ABD'nin maşası olarak çok önemli siyasi mevziler kazanılabileceği, uzun dönemde bağımsız bir Kürt devletini de düşündürecek adımların atılabileceği, artık uzun dönemli ve istikrar vaadeden kalıcı bir siyasi zemine girildiği kanaati, ne acıdır ki, Kürt potansiyel içinde yaygın biçimde gelişmişti. ABD'ye yakışık görülen uygarlık, modernlik, kurtarıcılık, vb. tanımlara; Talabani ve Barzani'ye toz kondurmama gayreti eklenmişti. Bu gidişatın, Kürtler'e hiçbir şey kazandırmayacağını ve en ufak bir denge değişikliğinde ilk bedeli onların ödeyeceğini, tarihlerinin bu tür örneklerle dolu olduğunu yazdığımız süreçte ateş püskürenler, bugün Talabani'ye yönelik kişilik tahlilleri yapıyor.

"Talabani, ilkel milliyetçi pragmatist bir kişilik. Kirli siyaset yapmada, kendini pazarlamada üstüne yok. Bugüne kadar yaşamını da buna borçlu. Güç neredeyse, hakim kimse o da orada. Dayandığı

aşireti de böyle temsil etmiş ve siyasette de böyle öne çıkmış. Bu nedenle Talabani ilk akla gelen güvenilmezlik..." (Gündem, 6 Temmuz 2004)

Talabani bu ifadelerin fazlasını hak ediyor; bu tamam. Ne var ki, bu durum daha dün Talabani'yi aynı nedenler üzerinden eleştiren devrimci yapılara yöneltilen suçlamaları (ve hatta hakaretleri) ortaya çıkaran mantık çarpılmasını düzeltmiyor. Çünkü bu da Talabani'ninki gibi pragmatizmdir.

KDP ve KYB, Kuzey Irak'ta sıkışmış durumdadır. Sırtlarını dayadıkları ABD'nin kendisinin dahi Irak'ta kalıcılığının tartışılır olması; yeni hükümetin üyelerinin ve onlara bağlı bürokratların dahi can güvenliğinin olmaması; ABD'nin kuklası bir siyasi yapının da kalıcı olamayacağını gösteren gelişmelerdir.

Kısa bir süre sonra Irak'ta, Kürtler ve hatta Türkmenleri de kapsayacak demokratik bir yapı, bir Irak direniş cephesi oluşumu beklenmelidir. İşte Kürtlerin de taraf olabileceğini varsaydığımız böyle bir yapı karşısında, KDP ve KYB önderliği, duruş belirleme gücü çekiştir.

Bugüne kadar Irak'a yapılan ticareti denetleyen ve Habur sınır kapısından yılda birkaç yüz milyon doları bulan gümrük vergileriyle ayakta duran bir siyasi yapı, ayaklarının altındaki toprağın giderek kaydığını farketmiştir. KDP ve KYB, bu nedenle, daha dün tehdit edip, "gelirseniz askerlerinizi vururuz." dediği Türkiye'ye bugün yaklaşma eğilimi içindedir. Çünkü politik bir açmaz içindeler ve ABD'den (BM'den) bekledikleri ilgiyi görememişler. Bu nedenle, ellerinde pazarlayabilecekleri tek kart olan "PKK karşıtlığı" ile bu kez, Türkiye'nin dizleri dibinde kendilerine yer arar hale gelmişlerdir. Tabii bu durum, PKK konusunda ABD'den umduğunu bulamayan ve bölgeye dair hesapları gündemden düşürmeyen Türkiye'nin de işine gelmektedir. Gerçi ilişkide henüz taşlar yerine oturmadı. Irak coğrafyası da kayganlığını koruyor.

Ama, yapabilirse; Türkiye, içinde KDP ve KYB'nin olduğu ve hatta Türkmenlerin de dahil edildiği yeni bir şekillenmeyi zorlayabilir.

SORU: ABD, "Irak'ta yetki devri"ni iki gün erkene alarak, NATO Zirvesi'nden hemen önceye rastgetirdi. Bundan amaç neydi?

YANIT: Aslında bu hamlenin 3 gün önce 5 gün sonra olmasının hiçbir önemi yok. ABD'nin bu adımı bütünüyle "şov"a yöneliktir. Bir yıl sonra kaç tanesinin hayatta kalacağını dahi belirsiz olduğu koşullarda, bu işbirlikçiler güruhunun atanma tarihinin tayin edici hiçbir yanı yoktur.

Afganistan'da dahi sıkışan ve Taliban güçleriyle uzlaşmaya çalışan ABD'nin işi Irak'ta daha da zordur. Dikkat edilirse ABD, demokratik görünümlü atraksiyonlar denerken bile, "temiz" görevlileri değil, "sağlam" görevlileri tercih ediyor. Başbakan Allavi'nin CIA ajanı olması gibi, görevi sona eren Bremer'den sonra Irak'ta ABD'yi en yüksek düzeyde temsil edecek olan Büyükelçi John Negroponte de Vietnam'a kadar uzanan bir geçmişe sahip. Honduras ve Nikaragua'da kontra faaliyetlerini finanse eden Negroponte, ABD'nin Afganistan'a saldırı diplomasisini yürüten kişi olarak da biliniyor.

SORU: İspanya'nın Irak'tan asker çekmesi ne denli önemlidir? Devletlerden gelecek bu tür adımlar mı Irak'ta tayin edici olacaktır?

YANIT: İspanya'nın asker çekmesi, direniş cephesinde pozitif bir etkiye sebep olduysa da gerçekte asıl önemli olan, emperyalist devletlerin veya işbirlikçi ortakların tavrı değil, direnişin bizzat kendisidir. Ve tayin edici de, o olacaktır. Devletler için asker kaybetmenin (yani askerin ve dolayısıyla insanın) hiçbir önemi yoktur. Onlar için asker, bir eşya gibidir; kaybedilen, yenisiyle ikame edilir. Fakat bu noktada halkların tavrı çok önemlidir. Tepkilerini yükselttikleri oranda, devletlerin işi zorlaşmaktadır. Nitekim İspanya'nın tavrının arkasında da halk muhalefeti

vardır.

SORU: Mukteda El Sadr, bir süre işgale karşı silahlı direniş çağrısı yapmış, taraftarlarını çatışmaya sokmuş, daha sonra da ateşkes ilan etmişti. Kimilerinin, mücadeleye zarar vermekle suçladığı Sadr'ın duruşunu nasıl değerlendiriyorsunuz?

YANIT: Aslında biz bunu bir süredir çeşitli platformlarda dile getiriyoruz; Sadr'ın duruşu da, mücadelesi de, kullandığı araç ve yöntemler de Irak'taki koşullara denk düşmüyor. Direnme anlamında değil, ama askeri anlamda yanlış olan bu tarz; daha üst düzeyde örgütlülükler gerektiren ve salt milis gücüyle başedilemeyecek olan işgal güçleri karşısında bir başarısızlık yaşamıştır. Bugün gelinen noktada, sebep olduğu kayıplar ve moral bozuklukları da dikkate alınırsa; kendiliğindenci bir çıkışın daha geri bir tavır alışı dönüştüğü görülüyor.

ABD'nin teknolojisi de, üstün ateş gücü de başedilemez değildir. Ama bunun yolu tabii ki salt milis örgütlenmesi olmamalıdır. Zaten Irak'ta mücadele genellikle daha dar hücreli gruplarla uzun vadeye yayılmış olarak yürütüldü ve vur-kaç taktikleri tercih edildi. Şu andaki Irak direnişi, geçmişten kalan pek çok askeri yapı ve imkanı bağrında taşıyor. Örneğin geçtiğimiz günlerde Bağdat'da bir füze atıldı. Irak'ta çok miktarda olduğunu tahmin ettiğimiz bu uzun menzilli füze türü ilk defa kullanıldı. İşte bu tür araçlara, Sadr sahip değil. Ama Irak'taki farklı ve etkili bir direniş odağı, dünden bugüne devralınan imkan ve araçlara sahip ve bunları bir strateji dahilinde adım adım devreye sokuyor. Sadr'ın, sözünü ettiğimiz direniş iradesinden bağımsız var olabilme şansı yok. Onlarla bütünleşmesi halinde, "tamamlayıcı" bir rol oynayacak olan Sadr'ın milise dayalı gücünün, yalnız kalması halinde, en azından askeri nedenlerle sonuç alma şansı olmayacaktır.

SORU: Son zamanlarda Irak'ta direnişçilerin yeni taktikler denediklerine dair haberler geliyor.

Mukteda El Sadr

Buna göre, işgalciler 150 civarında bir gerilla gücü tarafından önce kuşatılıyor, sonra vuruluyor. Direnişçiler böyle büyük kuvvetlerle olabildiğince hızlı bir biçimde vurup çekiliyor ve kayıp vermektan kurtuluyor. Uygulamaya başlanan bu yöntemin silahlı direnişte yeni bir aşamayı temsil ettiği kaydediliyor. Siz bu gelişmeyi nasıl değerlendiriyorsunuz?

YANIT: Direnişin daha organize biçimler aldığı ve daha nitelikli eylemler yaptığı doğru. Sözü edilen tarz, çeşitli yerlerde, hatta Kuzey'de "Kürtler"e karşı da denendi. Silahlar da giderek nitelik kazanıyor. Az önce söz ettiğimiz füze, bunun bir örneğidir. Bu, mücadelenin giderek farklı bir düzeye doğru evrileceğini gösteriyor. ABD'nin; BM, AB, vb. olguları sürece daha fazla dahil etme ihtiyacı duyması; muhtemel bir çekilmeye, "BM çekilmesi" görüntüsü verme hesabıyla da ilintilidir.

Uyguladığı taktiklerle işgalcilerin petrole dayalı hesabını da bozan direnişçiler; işbirliğini de, işgale hizmetin hemen tüm araçlarını da hedef alıyor. Rehin alma eylemlerinin kimi ülke ve şirketlere geri adım attırdığı biliniyor. Petrole gelince; Irak, yakın zamana kadar günlük 1 milyon varil civarında petrol ihraç edebiliyordu. Bugün bu ihracatın da durduğu söyleniyor. Hatta petrol fiyatlarının son olarak 44 dolara kadar tırmanmasının asıl nedeninin de bu

olduğu kanaatindeyiz. OPEC, günlük 1 milyon varil üretim arttırma sözü vermesine rağmen bunu gerçekleştirmedi. Yakın zamana kadar Basra yöresindeki kuyulardan ihracat devam ediyordu. Bugün o da durmuş görünüyor. Kerkük'ten yumurtalığa petrol akışı zaten sağlanamıyor. Özellikle Basra'daki durum, direnişin artık Güney'e de yayıldığını ve sonuç almaya başladığını gösteriyor.

Direnin niteliğini kavramak açısından, Irak'ta "yönetim devri" sonrasında yaşanan bir gelişme de öğreticidir. Hatırlanacak olursa, ilk günlerde eylemlerde bir durgunluk, bir seyrelme gözlemlendi. Kimileri bunu, "Sivil yönetime direnme konusunda direnişçiler arasında düşünce ayrılığı olduğu" biçiminde yorumladı. Halbuki o süreçte direnişçiler, Allavi hükümetini, onun bir CIA ajanı, katil olduğunu çeşitli araçlarla teşhir etmeyi seçti. Ve bu teşhir, amacına ulaştıktan sonra tekrar bilinen eylem çizgisine döndü. Direniş, bu yanılla da öğretmeye devam ediyor.

SORU: İran daha önce de ABD ve İsrail tarafından tehdit edilmişti. Ancak son günlerde bu tehdidin dozu arttı. Sanki her an saldırıcağarmış gibi bir görüntü veriyorlar. Bunun nedeni nedir? ABD bu koşullarda İran'a gerçekten saldırır mı?

YANIT: Yapılan açıklamalar, büyük oranda kamuoyunu yönlendirmeyi ve İran'ı markaj altında tutmayı amaçlıyor. Çünkü İran, BOP'un yani emperyalizmin Ortadoğu'ya ve bütünüyle bölgeye en köklü müdahalesi anlamına gelen saldırının önündeki en etkili duruş noktalarından biri olarak görülüyor. İran'ın mevcut Şii çoğunlukla kurmuş olduğu köklü ilişkiler sebebiyle, bütün Ortadoğu'yu kapsayacak tarzda bir Şii muhalefetinin oluşabileceği düşünülüyor.

İran'ın varlığı, onun üzerinden politika yapmaya eğilimli Rusya sebebiyle daha da önem kazanıyor. Son olarak aralarında, nükleer bilgi aktarımını da içeren bir işbirliğinden söz ediliyor.

Ortadoğu'da BOP kapsamında atılacak adımlar derinleştikçe, İran'ın Çin, Kazakistan ve Rusya ile ilişkileri geliştireceği tahmin ediliyor. Bunun dışında ABD, çok şey bağladığı, umutlu olduğu, İran'daki rejim muhalefetinden yakın zamanda sonuç alamayacağını görmüş durumda. Başlangıçta Gürcistan'daki gibi bir müdahale beklentisi vardı. Ne var ki seçimlerden tutucuların egemenlik sağlamış olarak çıkmaları sonrasında ABD, bu konuda umudunu yitirmiş ve İran'ı markaj altında tutma tercihi- ni öne çıkarmıştır. Ancak bunun, yakın zamanda bir askeri müdahaleye dönüşeceğini sanmıyoruz.

Irak'taki Şii olgusu ise başlı başına bir önem taşımaktadır. Birincisi, İran'ı vurma tehdidi, Iraklı Şiiler üzerinde bir kontrol aracı olarak tutulmakta ve güçlenmeleri halinde bunun faturasının İran'a çıkartılacağı intibai yaratılmaktadır. Sorunun bir diğer yanı da ABD'nin Irak'ta Şiiler dışında dayanabileceği bir gücün kalmamış olmasıdır. Dolayısıyla ABD'nin açıklamaları büyük oranda kamuoyunu meşgul etmeye yöneliktir. Gerçi ABD, Suriye'yi bu tür tehdit ve markajlarla oldukça geri bir duruş seviyesine çekebilmiştir. Son olarak Esat, sınır güvenliği konusunda işbirliği yapmayı kabul etmiş, Allavi'yi Şam'a davet ederek her türlü yardım konusunda vaatte bulunmuştur. Daha karmaşık boyutlar taşısa da İran'a yönelik hesapların özü budur.

SORU: Dergimizin bu sayısında, NATO dosyası içinde, NATO'nun miadının neden dolmadığını anlatıyorsunuz. Ama biz bu konuyu biraz daha açmanızı istiyoruz. NATO miadını neden doldurmadı? Ve emperyalizm, NATO'ya neden hala ihtiyaç duyuyor?

YANIT: 2. Dünya Savaşı'nın ardından 1949 yılında NATO adıyla kurulan Kuzey Atlantik İttifakı'nın en bilinen yanı kapitalist dünyanın askeri gücünü, gerekmesi halinde, Sovyetler'e karşı harekete geçirme potansiyelini taşımaktı. NATO'ya karşı Sovyetler Birliği'nin de Varşova Paktı'nı kurması ve uzun yıllar süren

bir "Soğuk Savaş"ın yaşan- m a s ı ; Sovyetler'in dağılmasıyla b e r a b e r , N A T O ' n u n miadını doldur- duğu değer- lendirmelerine sebep oldu ve olgunun eksik, dolayısıyla yan- lış değer- lendirilmesini beraberinde getirdi.

Mevcut sistemde, ülkeler arası anlaşmaların hemen tümünde yan- sıyan bir niteliktir; üye ülkelerin (tarafların) kağıt üzerindeki eşitliği ile uygulama arasında her zaman bir aç- olmuştur ve bu aç-ı, güçlü ülkelerin zayıf ülkeler üzerindeki tahakkümünün bir ifadesi olmuştur. Örneğin, dünyanın bütün devletleri BM'ye üyedir; ama, kararlar "veto hakkı"na sahip olan 5 devlet tarafından alınır. Kararların uygulanmasında da bu ülkelerin ter- cihlerinin doğrudan rolü vardır. Hakkında alınmış pek çok karara rağ- men İsrail'in Filistin politikasında bildiğini okumaya devam etmesinin ardında da aynı neden yatmaktadır.

IMF tüzüğüne bakılırsa; Türkiye, İngiltere, ABD, vb. ülkeler gibi bu oluşumun ortaklarından. Ancak uygulamada, bunun ifade edilmesini bile komik kılacak denli bir eşitsizlik söz konusudur.

NATO, Birleşmiş Milletler Şartı'nın "meşru müdafaa"yı öngören 51. Maddesine dayanarak kurulmuş gözükse de, gerçekte "meşru müdafaa"yı da, "Sovyet tehdidi"ni de aşan bir amaç üzerine oturmuştu. Bilinen gündeminin dışında bir de "gizli gündemi" vardı. Buna göre, sis- temi tehdit edecek, toplumsal dönüşümü tetikleyecek her hareketi önlemek ve rejimleri güvenceye almak NATO'nun görevleri arasında yer alıyordu. Ancak, NATO her olaya doğrudan müdahale etmeyeceğine göre, işçi-köylü hareketlerini, halk ayaklanmalarını önlemek için "örtük"

"BUSH'A HAYIR"

çaba ve müdahaleler içinde olacaktı. Adı "Kuzey Atlantik İttifakı" olsa da, kuruluşundan hemen sonra Türkiye ve Yunanistan'ın üye yapılması; hareket sahasının çok daha geniş olduğunu gösteriyordu. Türkiye'nin üyeliği, Sovyetler'le komşu olmakla açıklanabilir. Ancak Yunanistan'ın üyelik nedeni, o gün için devrime gebe bir ülke olarak görülmesiydi.

Sosyalizm nasıl Sovyet deneyimine indirgenemeyecek bir olgu ise, NATO'nun **tehdit algı- ması** da Sovyetler'den ibaret değildi. Meşruyet kaygısıyla, dün **Komünizm**, bugün **terörizm** gerekçe olarak gösterildiyse de, NATO'nun Amerikan egemenliğini Avrupa'da tesis etmek için de kullanıldığı bilin- mektedir. Avrupa'nın NATO'ya ihtiyaç duymayacak bir askeri güce sahip olmamasının ardında, ABD'nin engelleme gayretleri yer almış ve bir "Avrupa Ordusu"nun oluşumunu çeşitli atraksiyonlarla önlemiştir.

NATO aynı zamanda silah tekelleri için önemli bir kar kay- nağıdır. NATO üyesi devletler, kuruluştan bugüne, ABD'nin yön- lendirmesi ile milyarlarca dolarlık askeri harcamalarda bulunmuş ve bu alışverişte NATO standartları (gerçekte Amerikan silahlarında var olan standartlar) gözetilmiştir.

ABD, başından beri müttefik- lik, üyelik gerekleri, iç veya dış düş- man tehdidi gibi gerekçelerle NATO üyelerini silaha daha fazla para ayır- maya zorlamıştır. Dünya'nın en büyük silah üreticisi 10 devletinin 6'sı NATO üyesidir. Stockholm

Uluslararası Barış Araştırma Enstitüsü, 1996 yılında, dünyadaki toplam askeri malzemenin yüzde 80'inin NATO üyeleri tarafından üretildiğini kanıtlamıştır.

NATO emperyalizmin vurucu gücüdür. Bu açıdan da ona en az dün kadar ihtiyaç vardır. Konjonktürel anlamda öne çıkan "Sovyet tehdidi" kalktı; ama, emperyalizm var olduğu sürece; sömürgeci boyunduruğa, baskı ve zulme karşı çıkan, özgürlük isteyen "halkların tehdidi" devam edecek ve bu nedenle de emperyalizmin bir "NATO"ya ihtiyacı olacaktır.

2. Dünya Savaşı'ndan hemen sonra 1947'de Dışişleri Bakanı Marshall'ın "ABD'nin tüm hür dünyaya yardıma hazır olduğu" biçimindeki açıklaması ve aynı yıl kurulan CIA, Hitler Faşizmini yenen ve halkların gönünde taht kuran Sovyetler'in bu prestijine karşı atılmış adımlardır. NATO, bunun devamı bir adımdır. Kurulduğu andan Sovyetlerin dağılmasına dek doğrudan hiçbir saldırıda bulunmayan, ilk saldırısını 1995'te Yugoslavya'da gerçekleştiren NATO'nun asıl faaliyet alanını Kontrgerilla örgütlenmelerini geliştirmek, beslemek, ülkelere yaymak ve saldırıları bu bağlamda dolaylı kılmak oluşturmuştur.

NATO 1949'da kurulmuş, ancak "gizli örgütlenme"ler için 1947'den itibaren adım atılmıştır. 18 Temmuz 1948'de ABD Ulusal Güvenlik Konseyi'nden geçen NSC 10/2 isimli gizli belgede "*propaganda, ekonomi savaşı, sabotaj, kaşı sabotaj, imha ve tahliye önlemleri dahil önleyici doğrudan önlemler*"den söz edilir. Buna göre "*Düşman devletlere karşı, yeraltı direniş hareketlerinin, gerillanın desteklenmesi, aynı zamanda özgür dünyanın tehdit altındaki ülkelerinde yerli antikomünist güçlerin teşviki dahil yıkıcı faaliyet*" gösterilecekti. Daha sonra pek çok ülkede uygulandığına tanık olduğumuz gibi "*antikomünist her hareket sonuna kadar her yönden desteklenecek, gizil operasyonlar teşvik edilecek ancak ortaya çıktığında, 'ABD hükümetinin hiçbir sorumluluğu anlaşılmayacak'tı.*"

BASINA VE KAMUOYUNA

Nato ABD'nin organize ettiği ve Batı Avrupa'daki 10 devleti de kattığı askeri örgütlenme olarak 18 Mart 1949'da kuruldu.

Böylelikle emperyalist tekeller bunalımlarını, ekonomilerini silahlandırarak aşmaya yönelirken buna bağlı olarak silah pazarını artırmak için de sürekli savaş gerginliği yarattılar. (KAHROLSUN ABD EMPERYALİZMİ!)

Nato'nun asıl misyonu ise sosyalist-demokratik ülkelerin gelişimini engellemek, bağımsızlık hareketlerini bastırmaktır. Nato ordu eğitimi altında, kendi çıkarları için orduların başına geçen darbeci generaller yetiştirir, halka karşı katliamlar gerçekleştirmesi için örgütlenmeler kurar. (IRAK HALKI YALNIZ DEĞİLDİR, FAŞİZME ÖLÜM TEK YOL DEVİRİM!)

28-29 Haziran tarihlerinde Türkiye'de 19 ülkenin katılımıyla yapılacak olan Nato zirvesinin gündemi; bölgedeki enerji, su ve maden kaynaklarının paylaşımı olacaktır. Bu çerçevede 'eksen ülke' olarak düşünülen Türkiye'nin tamamının üs haline getirilmesi amaçlanmaktadır. (NATOYA GEÇİT YOK, KAHROLSUN EMPERYALİZM, İSTANBUL NATOYA MEZAR OLACAK!)

ABD açıkça ilan etti 'artık her yerde bir cephe. Hepimiz bu cephenin ön saflarındayız' ve dünya gibi ülkemizde her geçen yıl hatta her geçen ay daha çatışmalı, daha güvensiz bir sürece doğru sürükleniyor. Savaşları bilgisayar ekranından, televizyonlardan izleyen ve insanı herhangi bir savaş aparatından farklı görmeyen ABD, dört ayağı nallanmış vaziyette gezegenimizi bir cinnet ortamına doğru koşar adımlarla sürüklüyor. Maddi manevi her türlü değeri yok sayarak, halkları aşağılayarak işgal-tahakküm ve imha politikalarında ısrar ederek terörün de dolaysız üretici merkezi haline geliyor. (EMPERYALİSTLER İŞBİRLİKÇİLER 6. FİLOYU UNUTMAYIN, 6. FİLOYU UNUTMA UNUTTURMA!)

Nato komuta merkezlerinden birinin Türkiye'de kurulması amacı, tüm bölgeyi kaosa sürükleme potansiyeli taşıyan Büyük Ortadoğu Projesi' nin bir parçasıdır.

Irak, işgal güçleri için bir kara deliğe dönüştükçe, ABD'nin ortaklarına daha çok tutunma, yeni suç ortakları oluşturma ve onları Irak bataklığına çekme gayretleri artacaktır. (YAŞASIN HALKLARIN KARDEŞLİĞİ, FİLİSTİN HALKI YALNIZ DEĞİLDİR!)

Artık her yerin bir cephe olduğu doğrudur. Bu cephede halkların yeri emperyalizmin karşısındır. (İSTANBUL NATOYA MEZAR OLACAK!) ABD'nin çıkarları kurallar üstüdür. Türkiye'de 1991'de İstanbul'da gerçekleştirilen katliamlar güvenlikten ne anladıklarının da göstergesiydi. Nitekim geçtiğimiz aylarda katil Bush'un İngiltere gezisi sırasında gündeme gelenlerde bir çeşit güvenlik terörüydü. (KATİL ABD, İŞBİRLİKÇİ MGK, NATOYA DEĞİL EĞİTİME BÜTÇE!)

Ülkemizde de Nato terörü erken başladı. Yoldaşımız ÖNDER BABAT'ın katledilmesi bir çeşit start niteliğindedir. Daha sonra saldırılar, hukuksuzluk örnekleri peş peşe geldi. TAYAD dahil, onlarca kurum basılarak kimisi kapatıldı ve çalışanları 3. sınıf polisiye senaryolar eşliğinde tutuklandı. (BASKILAR BİZİ YILDIRAMAZ!)

Bu ABD ve AB'nin demokrasisidir. Bu küreselleşme soytarlıklarının Türkiye perdesidir. Bu emperyalist sermayenin 21.yüzyıl vizyonudur. Bilinmelidir ki köpek balıklarıyla flört edenler en iyi ihtimalle kimi uzuvlarını kaybederek kurtulurlar. Onlar şirinlik gösterilerinden, uzlaşmadan orta yoldan anlamaz.

O halde bizler onlara anladıkları dilden yanıt verelim ve Nato'ya hayır diyelim. (YAŞASIN DEVİRİM VE SOSYALİZM, KURTULUŞ YOK TEK BAŞINA YA HEP BERABER YA HİÇ BİRİMİZ!)

(BURDUR DEVİRİMCİ HAREKET'in
NATO Zirvesi'ne dair basın açıklamasıdır)

YA BARBARLIK YA SOSYALİZM

Bu sayımızla birlikte açtığımız ve süreklileştireceğimiz bölümlerden/pencerelerden biri de "Ya Barbarlık Ya Sosyalizm"dir. Bu bölümde, emperyalist-kapitalist sistemin insan, toplum, doğa üzerinde yarattığı tahribat ve yıkıma dair bilgi, haber ve yorumlara yer verirken; aynı zamanda sosyalizmin, **bir kurtuluş projesi olarak** neden mümkün ve gerekli olduğunu çeşitli biçimlerde tartışacak ve bunu, günlük yaşam kesitleri içerisinde incelemeye çalışacağız. Yaşanan yıkım bugün öylesine bir boyuta vardı ki, ya dünya üzerindeki her şeyi daha fazla kar etme hırsının pençesinde talana uğratan sistem yok edilecek; ya da sistem, dünyayı **üzerinde yaşam olmayan bir gaz topuna** dönüştürecek.

Barbarlık, bugün bir öngörü değil artık; küçük bir azınlığın, dünya üzerindeki zenginliği her geçen gün daha fazla gaspettiği ve bu amaç uğruna halklara dayattığı; işsizlik, yoksulluk, ahlaki çöküntü, baskı, zorbalık, hukuksuzluk vb. biçiminde dışavuran bir gerçekliktir. Bu gerçeklik, bir tercih değil, sistemin kendini yeniden üretebilmesinin zorunlu sonucudur. Kendini var edebilmesi, iktidarını sürdürebilmesinin bunun dışında bir yolu yok; bu yüzden, başka bir dünya mümkün değil burjuvazi için. Nefessiz kalan bir insanın, gözü hiçbir şeyi görmeyecek halde delicesine çırpınarak bu durumdan kurtulmaya çalışması gibi sistem de çırpınıyor. Bunca pervasızlığın, kendini gizlemeye eskisi kadar önem vermiyor olmasının nedeni budur. Sermayenin dünya ölçeğindeki egemenliği, ölmek için kendi dışındaki herkesi, her şeyi öldürecek, yakıp yıkacak bir gözü dönmüştük içindedir.

İnsanlığı bu beladan kurtarmak; tarihin gördüğü, yıkıcılığın en örgütlü biçimi olan bu insanlıkdışı sistemi yok etmek; ihmali, çürüyerek yok olmaya sebep olacak yakıcı bir görevdir.

GEN TEKNOLOJİSİ KAPİTALİZM KOŞULLARINDA İNSANLIĞIN YARARINA DEĞİL ZARARINADIR VEYA

HİÇBİR CANLI TÜRÜ YERYÜZÜNDEN YOK OLMAMALIDIR

Teknolojik imkanların sermaye lehine işlevlendirildiği kapitalizm koşullarında, insanlık yararına kullanılacak gelişme ve buluşların, kar hesapları eşliğinde yıkıcı/bozucu projelere kan taşıdığı, en azından böyle bir olasılığın olduğu bilinmektedir. Sermaye güçleri, bilimi kendi amaçları için işlevlendirirken, genellikle bu çabalarını, kulağa hoş gelecek tanımlamalarla süslerler. Örneğin gen teknolojisi söz konusu olduğunda; genetik yoldan geçen hastalıkların önlenmesi, yaşlılığın durdurulması, kansere çare bulunması gibi konular ön plana çıkarılır ve bu alandaki çabaların, böyle anlamlı amaçlar için

harcandığı intibai yaratılır. Bu tür yönlendirmelerin sonuç alabilmesinde sermayenin en büyük destekçisi, toplumun konu hakkındaki bilgi eksikliğidir. Bu nedenle biz, yazı kapsamı içerisinde, gen teknolojisi hakkında genel bir bilgi vermeye, bu konunun anlaşılmasına ve yanılığının önlenmesine yardımcı olabilecek "anahtar" tanımları öne çıkarmaya çalışacağız.

Yeryüzünde milyonlarca canlı türü var; her tür de milyonlarca genden oluşuyor. Bu bağlamda dünyanın bir gen havuzu içerisinde yüzdüğünü söyleyebiliriz. Bu gen havuzu içerisinde uyumlu genler varlığını sürdürürken; uyumsuz genler (letal

genler), o gene sahip olan canlının yaşama şansını ortadan kaldırarak yok oluyor. Yani o canlı öldüğünde, onunla beraber letal gen de yok oluyor ve geriye birbiriyle uyumlu genler kalıyor.

Yaklaşık bir milyar yıl süren insan evrimi ve 100 milyon yılı bulan memeli hayvan evrimi sonrasında, letal genlerin elenmesiyle bugün sadece birbiriyle uyumlu genleri barındıran bir dünya oluşmuştur. Mutasyonlarla ya da farklı nedenlerle yeni genler ortaya çıkabiliyor. Eğer yeni genler, olumlu genlerse; yani o canlının yaşama şansını arttıran genlerse, varlığını sürdürüyor. Ama, letal genlerse, onlar da o canlı ile beraber

***Eğer ırklara uygun ilaç varsa,
ırka dayalı zehir de var demektir.***

yok oluyor. Bugünkü doğal denge, böyle bir düzen içerisinde kuruludur. Evrimin araçlarından birisi de bu mutasyonlarla oluşan yeni genlerdir. Yeni genler bazen, öyle bir özellik ortaya çıkarıyor ki, söz konusu canlının yaşama şansını artırıyor. Örneğin çok hızlı üreyen böceklere karşı kullanılan ilacın belli bir dozu öldürücüdür. O ilaç kullanıldığı zaman, milyonlarca canlı ölüyor. Ama aralarında örneğin bir tanesinde bir mutasyon oluşabiliyor. O öldürücü ilaca gösterdiği dirençle beraber çok kısa bir sürede ürüyor; ama, diğerleri yok olduğu için, o tür, o ilaca karşı dirençli hale geliyor.

Birçok nedenle mutasyonun oluşması mümkündür. Mutasyonun oluşumunda radyoaktivitenin, normal kozmik ışınların, molekül hareketlerinin, çevresel diğer faktörlerin etkisi olabiliyor. Mutasyon, aynı zamanda doğal nedenle de mümkündür. Ama bugün dünya, milyonlarca yıllık bir dengenin üzerine oturduğu, yani birbiriyle barışık genlerden oluşan bir denge söz konusu olduğu için, mutasyonla meydana gelen bir değişikliğin, olumlu bir değişiklik olma olasılığı çok düşüktür. Çünkü yeni genin var olan milyarlarca genle uyum halinde olması gerekiyor. Dolayısıyla biz, mutasyonla oluşan genleri genellikle zararlı genler olarak düşünürüz. Milyonlarca yılda birbiriyle barışık halde yaşamış olan genlerin oluşturduğu bir gen havuzu söz konusudur. **Bu bağlamda ne kadar zararlı veya ne kadar basit olursa olsun, yeryüzündeki her canlı, birbiri ile barışık gen çeşitliliği anlamında bir kazanımdır. Hiçbir canlı yeryüzünden yok olmamalıdır.** Kaybolan, bize şu anda hiçbir yararı olmayan canlılar dahil, yok olan her canlı türü, bu gen havuzunda bizim için, insanlığın geleceği için bir kayıptır. Onunla beraber milyonlarca uyumlu gen de yok olmaktadır.

En mikroskobik olanları

dahil, tüm canlılar arasında (bitki ve hayvanlar dahil) bir denge söz konusudur. Bu den-

genin, yani mevcut havuzun mutlaka korunması gerekiyor. İşte sürecin bu şekilde işlediği gen dünyasında, mutasyonla gerçekleşen gen değişikliğinin bilimsel yollardan yapıldığını, sentetik olarak bir gen üretildiğini varsayalım. Bir canlıya yeni bir özellik kazandırılıyor. Örneğin koçan boyu uzun, taneleri seyrek mısırın geninin yok edildiğini, hızla üreyen, verimli bir mısır türünün üretildiğini düşünelim. Söz konusu genin, yeryüzünde var olan milyarlarca genle ne denli uyum içinde olduğunu görebilmek veya bunu laboratuvar koşullarında deneyerek sonuçlarını izleyebilmek mümkün değildir.

Kişi örneğin gen teknolojinin ürünü olan bir mısırı yediği zaman vücudunda oluşabilecek değişikliklerden çok az bir kısmı, yakın süreçte; ama, büyük bir kısmı **oğul döllerde** ortaya çıkar. Yani, insana zararlı olup olmadığı, birkaç yılda değil, birkaç nesilden sonra gözlenebilir. Mesela, kısa süreli bir yaşam süren canlılarda, bu tür olumsuz genler, çok kolay gözlenebilir. Ama insanlar gibi ortalama ömürleri uzun olan canlılarda bu genlerin olumsuz etkilerini yakın vadede görmek mümkün değildir. Ancak çok geniş topluluklarda denenmiş olması gerekiyor. Laboratuvar koşullarında birkaç yüz kişide yapılabilecek deneylerle olumsuz etkileri gözlenemez. Onun yerine milyonlarca insanı hedefleyen deneylerden geçmesi gerekiyor. İşte bugün, geri bırakılmış ülkeler ve Türkiye; bu tür, gen teknolojisiyle üretilmiş olan canlıların, besinlerin, ürünlerin denendiği alanlardır. Örneğin bundan birkaç ay önce bir gemi, Türkiye'ye 35 bin ton mısır getirmek üzere Amerika'dan ayrıldı. Ama gemide sadece 15 bin ton mısır olmasına rağmen 35 bin ton mısır olduğu deklare edildi. Bu açığı çevreciler yakaladı; geminin önünü kesip protesto ettiler. Fakat gemi yoluna devam etti; önce

Brezilya'ya uğrayıp 20 bin ton, gen teknolojisiyle üretilmiş mısır yükledi. Sonra da Amerikan deniz kuvvetlerinin korumasında Türkiye'ye geldi. Büyük bir olasılıkla mısırlar, başbakanın oğlunun da ortak olduğu Cargill'e getirildi. Bu şekilde, yeni

***Sosyalizm koşullarında,
insanlığın geleceği için,
letal genlerin yani
zararlı genlerin,
hastalık yapıcı genlerin
ayıklanması; bunların,
gerçek anlamda insan
sağlığı için ortadan
kaldırılması tarzındaki
çabalar, ancak bireyin
ve toplumun bir arada
düşünüldüğü, kar
hesaplarının yapılmadığı
koşullarda
mümkün olabilecek
çalışma türüdür.***

sömürge ülkeler, gen teknolojisiyle üretilmiş olan ürünlerin çok geniş kitlelerde denendiğinde olumsuz etkilerinin gözlenebileceği bir deneme tahtası olarak kullanılıyor.

Yukarıda da belirttiğimiz gibi bu tür, gen teknolojisiyle üretilmiş olan ürünlerin, varolan milyarlarca doğal genle uyumlu olabilme olasılığı çok zayıftır. Genellikle bütün mutasyonlar; sonradan oluşan genler ya da sentetik olarak oluşturulan genler, zararlı genler olduğu için, insanlarda çoğunlukla kalıcı zararlara, kalıtsal hastalıklara yol açabilecek genlerdir. İşte bu nedenle, **genler üzerindeki her türlü oynama yasaklanmalıdır.** Yani, genler üzerinde kesinlikle bir müdahale düşünülmemelidir. Bu çabalar genellikle, bazı hastalıkların tedavisinin mümkün olabileceği gibi insancıl amaçların ardına gizlenerek

yürütülüyor. Gerçekten hastalık giderme amaçlı dahi olsa, bir gene müdahale edildikten sonra, oluşacak yeni genin, vücudun diğer taraflarındaki genlerle etkileşiminin ne olacağı bilinmediği için buna izin verilmemelidir. Aynı şekilde, genlerde mutasyona yol açabilecek bütün çevresel faktörler, bir tehdit olarak görülmeli ve ortadan kaldırılmalıdır.

KAPİTALİZM KOŞULLARINDA GEN TEKNOLOJİSİ ANTİ-İNSAN PROJELER ÜRETEN DEĞİRMENLERE SU TAŞIR

Gen üzerinde oynama başladıktan sonra, özellikle son yıllarda tartışılan olaylardan biri de ırka dayalı ilaç üretmek olmuştur. Kastedilen şey, sadece belli ırklar için **spesifik genleri** bulup, o genlerle ilgili hastalıkları tedavi etmektir. Tabii bunun tersini de düşünmek gerekiyor. **Eğer ırkları uygun ilaç varsa, ırka dayalı zehir de var demektir. Nitekim İsrail'in sadece Arap ırkına özgü genleri tespit edip onlara etki edebilen silahlar geliştirmeye, biyolojik silahlar üretmeye çalıştığı bugün artık biliniyor.** Dolayısıyla gen teknolojisine, bu teknolojinin özellikle genlerle oynama alanındaki etkinliklerine kuşku ile bakılmalıdır. Bu konuda ve özellikle silahlanma (biyolojik silah, vb.) üzerine çok net sınırların getirilemediği toplumlarda; teknolojiye sahip az sayıda ülkenin kendi başına buyruk olabildiği, hiçbir denetim mekanizmasının olmadığı bu koşullarda; gen teknolojisi, yarardan çok zarar getirir. Biz, bu nedenle "yasaklanmalıdır" diyoruz. Gen teknolojisinin, insanlığın hizmetinde yararlı sonuçlar üretmesi, tabii ki mümkündür. Fakat, emperyalizm koşullarında; karın katmerlenmesi konusunda, kapitalist işleyişe yararlı olabileceği, emperyalizmin saldırganlığında araç olarak kullanılabilmesi için, gen teknolojisiyle hiçbir şekilde ilgilenilmemelidir. Kapitalizm bunu mutlaka insanlık dışı amaçlarla kullanacaktır. Atom bom-

basından bile daha tehlikeli olabilecek şekilde, bir ırkın lehine, kendi varlığını sürdürebilmek için bir araç olarak kullanılabilen gen teknolojisinin, insanı hiçe sayan güçlerce rahatlıkla kullanılabilmesine izin verilmemelidir.

GEN TEKNOLOJİSİ EMPERYALİZMİN ELİNDE ÇOK AMAÇLI BİR SİLAHTIR

Emperyalizmin bugünkü koşullarda saptanabilmiş faaliyetlerinde bile, gen teknolojisinin bir saldırı aracına dönüştüğü görülüyor.

Birincisi, gen teknolojisinin sunduğu avantajlar, biyolojik silah olarak; İsrail, ABD, vb. tarafından kullanılmaktadır.

İkincisi, araştırmaların derinleştirilmesi anlamında insanlar bir kobby olarak kullanılmaktadır.

Üçüncüsü, gen teknolojisi ürünü tohum ve gıdalar, gen teknolojisine sahip az sayıda tekelin elini güçlendirmekte, bu alanda herkesi kendine bağımlı kılmaktadır. Bu da ticari alanda bir çeşit saldırganlık sayılır.

Gen teknolojisiyle üretilmiş bazı tohumlar, sadece belli gübreler eşliğinde ürün verebiliyor. Ayrıca hibrit tohumların hiçbirisi zaten kendini tekrar etmez. Yani tohum kaynağı anlamında bir bağımlılık yaratıyor. Üstelik o toprakta var olan diğer canlı türlerini yok ettiği için, kendisinden başka hiçbir ürün bir daha o toprakta yetişmiyor. Mutlaka o ürün ekilmek zorunda kalıyor. Doğada bilinen bir olgudur; bazı bitkiler, yakın çevresindeki diğer bitkilerin üremesini engelliyor. İşte bu tür bitkilerin genleri alınıp, örneğin buğdaya taşındığında; ortaya, kendisinden başka türün yetişmesine şans vermeyen bir buğday türü ortaya çıkıyor. Bu, emperyalizme, her coğrafyada topraklara ekilecek ürünü dahi belirleme şansı veriyor. Bu teknoloji, diğer teknolojiler gibi kolaylıkla sahip olunan nitelikte olmadığı için; ona sahip olanlara muazzam avantajlar sağlıyor. Örneğin Nestle'nin İsviçre'de ürettiği bir buğday,

Türkiye'de kullanıldı ve o toprakta bir daha başka hiçbir şey yetişmedi. Nestle, bugün o tohumu pek çok ülkeye satan ve kendine bağımlı kılan konumdadır.

Bitkilerde olduğu gibi ilaçlarda da bağımlılık geliştirilebiliyor. Genlerle oynandığı için, sürekli olarak aynı (yönlendirilen) ilaçların kullanılması bir zorunluluk haline geliyor. Bizim gibi, ilaçlar ve gıdalar üzerinde çok köklü denetimlerin olmadığı ülkelerde insanlar, açıktan bir deneme tahtası olarak kullanılıyor. Bir dönem, bir vakfın Bayrampaşa, vb. hapishanelerde tutuklular üzerinde kimi ilaçları denediği basına yansımış ve kamuoyunda tartışılmıştı. Bunun dışında, bilinmeyen veya bir dönem kullanılıp sonra da yasaklanan pek çok deneme olduğunu tahmin etmek, mevcut veriler ışığında hiç de zor değildir. Amerika'dan getirilen süt tozunu 1960'lı, '70'li yıllarda ilkökullerine zorla içiren daha sonra da yasaklayan anlayıştan, bunun o kuşaklar üzerinde ne tür bir etkiye sebep olduğunu açıklaması beklenmemelidir.

BİLİM VE TEKNOLOJİNİN BÜTÜNÜYLE İNSANLIĞIN HİZMETİNDE OLACAĞI SOSYALİZM KOŞULLARINDA GEN TEKNOLOJİSİ BUGÜN ÖNGÜRÜLENDEN DE ÖTE YARARLI SONUÇLAR VERİR

Sosyalizm koşullarında, insanlığın geleceği için, letal genlerin yani zararlı genlerin, hastalık yapıcı genlerin ayıklanması; bunların, gerçek anlamda insan sağlığı için ortadan kaldırılması tarzındaki çabalar, ancak bireyin ve toplumun bir arada düşünüldüğü, kar hesaplarının yapılmadığı koşullarda mümkün olabilecek çalışma türüdür. Bu çalışma, gerçek amaçlarına, yani bugün telaffuz edilen hedeflerine ancak o koşullarda ulaşır. Yoksa bunun dışında, bugünkü koşullarda, sömürüyü ve emperyalist saldırıları arttırmaktan başka bir işlevi olmayacaktır.

ÇERNOBİL, DÜNYADA YAŞANMIŞ EN BÜYÜK ÇEVRE FELAKETİ DEĞİLDİR

Çernobil olayı ile beraber yaklaşık 1 milyon insan bölgeyi terk etmiş ve onbinlerce kişi de Çernobil ve ona bağlı hastalıklar sebebiyle yaşamını yitirmiştir. Bunlar elbette ki küçümsenecek veya yok sayılacak veriler değildir. Ne var ki, kapitalizm koşullarında, ülkemiz dahil hemen her coğrafyada adı konmamış pek çok "Çernobil" var. Üstelik bunlar "kaza" değil ve genellikle sonuçları bilinerek atılan adımlardır.

Çernobil'in öne çıkarılmasının nedenlerinden biri de, bu "kaza"nın Sovyetler'in çöküşünde bir kaldıraç olarak kullanılmış olması, sonrasında da sosyalizme dair kanaatlere negatif bir nitelik kazandırmada etkili ve kestirme bir yol olarak seçilmesidir. Gerçekte ise Çernobil, sadece "dünyaya yayılan radyoaktivite" değildir. Devrimciler açısından Çernobil; oraya yangını söndürmek üzere, tonlarca kumu atmak için gönüllü olarak giden ve yaşamını yitiren, sosyalist değerlerle donanmış binlerce pilotun fedakarlığı demektir. Reaktör yanarken yangını söndürmek için oraya kum atmak gerekiyordu. Kum atan uçağın orada 1 dakikadan fazla durmaması gerektiği halde, oradaki radyasyona rağmen pilotlar 10-15 dakika, bilerek ve isteyerek kalmış ve sonuçta pek çoğu yaşamını yitirmiştir. Gerçekte bu bir çeşit feda eylemidir. Ve bunu sosyalist olmayan bir ülkenin gerçekleştirebilme şansı yoktur. Bu yönüyle Çernobil'de, Sovyetler açısından önemli değerler/kareler de mevcuttur. Yürütülen kara propagandanın örtmek istediği olgulardan biri de budur.

Çernobil'i "Çevresel Felaketler" üst başlığı altında incelediğimizde ve kansere sebep olan olguları sıraladığımızda görülecektir ki radyoaktivite dışında, pek çok kanser yapıcı madde bulunmakta ve bunları çoğaltarak yaymak bir suç ise; bu suç taammüden işlenmektedir. Spreylerden böcek ilacına ve kapita-

lizmin pazar için kullanmış olduğu kimi maddelere kadar; kanser yapıcı pek çok öğeden söz edebiliriz. Bunlar, tek bir noktada patlamadığı; evimizde, banyomuzda, işyerimizde "patladığı" için; insan yaşamını birden bire değil de yavaş yavaş yok ettiği için, bu kadar sansasyon etki yapmıyor. Ama toplam kayıpta, sadece DDT'nin etki ettiği ölümlerin sayısına bakılırsa; 20. Yüzyılda öldürdüğü insan sayısının Çernobil'dekininki birkaç katı olduğu görülür. Böcek öldürücü ilaç olarak kullanılan bu zehrin sebep olduğu kirlenme ve bu kirlenmeye dayalı insan ölümü, canlı ölümü düşünülürse; bu, Çernobil'den çok daha büyük bir

Reaktör yanarken yangını söndürmek için oraya kum atmak gerekiyordu. Kum atan uçağın orada 1 dakikadan fazla durmaması gerektiği halde, oradaki radyasyona rağmen pilotlar 10-15 dakika, bilerek ve isteyerek kalmış ve sonuçta pek çoğu yaşamını yitirmiştir. Gerçekte bu bir çeşit feda eylemidir. Ve bunu sosyalist olmayan bir ülkenin gerçekleştirebilme şansı yoktur. Bu yönüyle Çernobil'de, Sovyetler açısından önemli değerler/kareler de mevcuttur.

çevre felaketidir.

DDT, 15-20 yıl önce yasaklandı; ama, onun çok yakın versiyonları hala Afrika vb. coğrafyalarda kullanılıyor. Yıllar önce, anlatılan bir olaydır: Antartika'ya bir Güney Kutbu keşif gemisi ulaştığında sahilde binlerce penguen ölüsüyle karşılaşır. Sahile en yakın yerleşim bölgesi 3 bin km. olduğu halde, orada penguenler ölmüştür. Penguenler incelendiğinde, ölüm nedenlerinin DDT zehirlenmesi olduğu görülür. Yani dünya, denizler öylesine hızlı kirleniyor ki, kullanılan bir zehir, 3 bin km. uzaklıktaki yaşamı yok ediyor. Bu, çevre felaketlerinin boyutları konusunda sadece bir örnektir.

Çernobil'le yarışabilecek bir diğer kanserojen madde kaynağı da, gıdalar üzerindeki katkı maddeleridir. Bunların etkisi, rakamsal istatistiklerle ölçülemeyecek denli çoktur. Aynı şekilde baca gazları, akla gelebilecek en büyük kanser yapıcı kaynaklardan biridir. Bacalardan çıkan çok küçük katı partiküllerin yol açmış olduğu kanserojen etki de Çernobil'le kıyaslanmayacak denli yüksek boyutlardadır.

Günlük yaşantımızdaki radyasyon oranına bakılırsa; giderek artan bir grafik çizdiği görülür. Mesela cep telefonları, hala tartışılıyor. Yüksek frekanslı manyetik alanların doğrudan doğruya hücreler üzerinde zararları inceleniyor. Laboratuvarlarda bunun kanıtlandığına dair bilgiler var. Ama insanlar gibi oldukça uzun ömürlü varlıklarda bunu gözlemlemek kolay değil. Fakat mikroskobik canlılar üzerinde bunun zararlı etkileri artık biliniyor; bu, ispatlanmış durumda, aynı şekilde hemen herkesin yaşamına giren TV, bilgisayar gibi çok güçlü radyasyon yayan kaynakların varlığı, radyoaktif maddelerin birçok amaçla (tıbbi tedavi, kalite kontrolü, endüstriyel üretim, vb.) kullanımının yoğunlaşması hem tehlikeyi çeşitlendiriyor, hem de büyütüyor.

"İHRACATA DAYALI BÜYÜME" KİMİ BÜYÜTÜYOR?

Gün geçmiyor ki yazılı ya da görsel basında ihracatla ilgili bir haber çıkmasın. Kimi gün ihracat hacminde lokomotif olan şehirler, kimi gün ihracat rakamları vs. Sektör büyüdükçe tüm toplumsal kesimlerin ekonomik refahının artacağına dair varsayım tartışma götürmez bir gerçeklik ve bu hedefe varma mücadelesi de milli bir dava olarak benimsetilmeye çalışılıyor. Bu noktadan hareketle ekonomik düzenlemelerin belirlenen ihracat hedefine yönelik olarak yapılması gerektiğinin altı sürekli olarak çiziliyor. Çalışanların ekonomik çıkarları için mücadelesinin önü bu milli davanın selameti açısından kesiliyor. Israrcı olanlar; bencil, kendi çıkarlarını milletin ali menfaatlerinin önünde tutan bozguncu takımı olarak teşhir ediliyor.

Makro düzeyde sürdürülen bu propaganda sektörel birimlerde daha fazla kar etme çabası için pervasızca kullanılan bir örtü olarak iş görmekte. Örneğin ücretlerinin artırılmasını ya da sigortalarının yapılmasını isteyen işçilerin karşısına, üretilen ürünün uluslar arası pazarlarda rekabet edebilmesinin ancak söz konusu istemlerin yaratacağı maliyet artışının önüne geçilerek mümkün olabileceği savunusu çıkartılmakta. Rekabet gücünün işçinin ekonomik güçsüzlüğüne bağlanması demek bu. (Yabancı tekellere Türkiye'de yatırım yapın çok kar edeceksiniz diyen yönetici zevat işçilik maliyetinin düşüklüğüne (ucuz işgücü) gönderme yapıyor temelde.)

Dış ticareten sorumlu Devlet Bakanı her fırsatta döviz kurunun düşük olduğunu yani Türk lirasının yabancı paralar karşısındaki değerinin yüksek olduğunu bunun ise ihracat hedefine zarar verdiğini söylüyor. Dolar değer kazandığında önce benzine ardından iğneden ipliğe tüm mallara zam geldiğini görerek ömür tüketmiş emekçi halkın, çıkarlarının bu politikayla uyum içinde olduğuna inanması isteniyor. 1980'li yıllarda bir yıl boyunca yapılan ihracattan elde edilen gelirin şimdi bir ayda elde edilmesi gerçeği karşısında böbürlenirken, aynı yıllar arasında çalışanların reel gelirinin yükselme değil düşmeye işaret ettiği gerçeğinden hiç bahsedilmiyor.

İHRACATA DAYALI SANAYİLEŞME MODELİ HANGİ İHTİYACIN ÜRÜNÜ OLARAK GÜNDEME GELDİ VE KİMİN ÇIKARLARINA HİZMET EDİYOR?

Türkiye'de 1980 öncesi hakim ekonomik politika ithal ikameci sanayileşme modeli olarak ifade edilir. Bu model temel olarak önceden ithal edilen malların yabancı tekellerin yerli sermaye sahipleri ile birlikte kurduğu işletmeler aracılığıyla yurt içinde üretilmesi ve o üretim alanının değişik politikalarla birlikte temel olarak gümrük duvarlarının yüksek tutulması yoluyla dış rekabete karşı korunması esasına dayanır. Bu model emperyalist tekeller ve yerli işbirlikçileri için yüksek kar oranları sağladı yıllarca. Ancak 1980'lere varıldığında emperyalist kapitalist sistemin yaşadığı bunalım yeni bir modelin bağımlı ülkelere dayatılmasını gündeme getirdi. Bu yeni dönemde emperyalizm yeni bir uluslar arası işbölümüyle düzenledi sistemi. Sistemin işleyişinde temel bir yere sahip olan devlet müdahalesi anlayışı terk edildi. Neo liberal politikalar merkeze kondu. Bu yeni dönem serbest piyasacılık olarak ifade edildi. Tekellerin varlığı koşullarında serbestlik taşların bağlı köpeklerin serbest olmasına benzer bir serbestlik olabilirdi elbette. Bütün dünya tekeller için sınırsız bir egemenlik, dizginsiz bir kar etme alanı haline getirildi.

İthal ikameci sanayileşme modelinin hakim olduğu dönemde tarım, hayvancılık, gıda sanayi, hafif sanayi gibi emek yoğun sektörler ucuz işgücü cenneti sayılabilecek bağımlı ülkelere kaydırılmıştı. Böylece bu sektörlerdeki karlılık azalmasının önüne geçildi. Ancak zamanla emperyalist ülkelere kalan demir-çelik, kimya, tekstil vb. sektörlerde de kar oranları düşmeye başladı. Ortaya çıkan durumu atlatmanın yolu işbölümünü yeniden düzenlemekten geçiyordu. Daha önce yapıldığı gibi kar oranlarının düştüğü sektörler üretim maliyetlerinin çok düşük olduğu yeni sömürge ülkelere kaydırıldı.

1980'li yıllarda ihracata dayalı sanayileşme modeline geçen Türkiye gibi ülkelere örnek olarak gösterilen Asya Kaplanları adıyla anılan ülkeler bu süreçte ortaya çıktı. Emperyalist ülkeler

kar oranları düşmüş emek yoğun sektörleri bu ülkelere kaydırıldı. Tabii yüksek kar oranlarına sahip emek yoğun olmayan sektörleri (bilgisayar vb. sektörler) kendi ülkelerinde tuttular. Asya Kaplanları denilen ülkelerin hemen hepsi diktatörlüklerle yönetiliyordu. Sefalet ücretleri ile çalıştırılan işçiler, vergi kolaylıkları vb. her türlü devlet desteği ile maliyetlerin düşürüldüğü bu ülkelere kar oranları düşen sektörler yeniden karlılığın arttığı sektörler haline geldi. Kendi ülkelerinde yüksek fiyatlarla üretebilecekleri malları böylece ucuza alabiliyorlar, aynı zamanda o ülkelere yerli işbirlikçilerle ortak üretim yapan tekeller karlarına kar katıyordu. Böylece, o ülke emekçilerinin ürettiği zenginlik yerli işbirlikçiler ve emperyalist tekellerin kasasına aktarılıyordu.

Görünürde bu ülkeler yoksulluk çemberini kırmış, çoğu marka olmuş ürünleri üreten zengin ülkelere dönüşmüştü. Ancak yukarıda da belirttiğimiz gibi oluşan zenginlik bu ülkelerin kendi birikimleri ile yaratılmamıştı. Hepsi yerli sermaye ile ortak oluşturulmuş yabancı sermaye yatırımdı. Ve yüksek kar oranlarına ulaşabilmeleri için her türlü koşulun sunulduğu bu üretim alanlarında elde edilen zenginlikten aslan payı elbette yabancı sermayeye düşüyordu.

Türkiye'de 2003 yılında en büyük 500 sanayi firması sıralamasında 2. Olan Ford Otomotiv buna çok iyi bir örnek. SEKA'nın Gölcük'teki arazisini dönemin hükümeti ve onun başbakanı Mesut Yılmaz'ın özel gayretleri ile bedavaya alan (göz boyama amacıyla, fabrika için tahsis edilen yerin Ford'a, çevresinde okul ve hastane yapması karşılığında verildiği söylenerek oluşan tepkiler azaltılmaya çalışılmıştı.) Ford Otomotiv ucuz işgücü ve sağlanan diğer kolaylıklarla kısa sürede özel sektörde Türkiye'nin en büyük şirketi oldu. Ford'un Koç Holdingle ortak kurduğu bu şirketin karının büyük kısmı ABD tekeline gidiyor tabii ki. Çalışanların payına ise her an kapı dışı edilebilir korkusuyla boğaz tokluğuna yaşamak düşüyor.

Sonuç olarak bu ülkelere yapılan yatırımlarla büyüyen karlar emperyalist tekellere ya da bankalara gidiyordu. Aşırı üretim (eksik talep) krizi ile tıkanan dış pazarlar, üretiminin büyük bölümünü buralarda piyasaya süren fir-

HIZLANDIRILMIŞ TREN VEYA KAZA SÜSÜ VERİLMİŞ KATLIAM

maları önce durgunluğa itti. Yabancı bankalar ya da finans kuruluşlarından aldıkları sıcak para ile üretimlerini sürdüren bu firmalar, krizi gören finans sermayesinin ülkeden çekilmesiyle çökerken ülke ekonomileri de büyük bir krize girdi. Ellerindeki değerli kağıtları satan yabancı finans sermaye, bu ülkelerden büyük kaynakları çekip aldı kısa sürede.

İhracata dayalı sanayileşme modeli yukarıda göstermeye çalıştığımız gibi emperyalist-kapitalist sistemin dönemsel ihtiyaçlarınca şekillendirilen ve bağımlı ülkelere dayatılan bir model. Modelin bugün yaşadığı tıkanma, bu yüzden ekonomilerini ihracata yönelik olarak yapılandırılan ülkelerin yanında bu politikayı yeni-sömürge ülkelere dayatan ve ondan birinci derecede yarar sağlayan kapitalist merkez ekonomilerinin de tıkanıklığı anlamına gelmekte.

Emperyalist tekellerin yerli işbirlikçileri ile birlikte emekçi sınıfların kanını son damlasına kadar emdiği bu modelin çalışanlar yararına sonuçlar vermesi eşyanın tabiatına aykırı. Kendi çıkarını, ulusal çıkar kisvesi altında ambalajlayıp satmak, burjuvazinin en başarılı halkla ilişkiler örneği olmuştur yüzyıllar boyunca. İhracata dayalı sanayileşmenin tüm toplumsal katmanlara yarar sağlayacak bir model olduğu belirlemesi de, son dönem halkla ilişkiler faaliyetinin önde gelen yalanlarından biri. Bu karartma faaliyetinin öznesi olan yazarlar, çizerler ağababaları gibi Marks'ın ifadesiyle "... *tuzukuru burjuvazinin onlar için dünyaların en iyisi olan kendi dünyaları ile ilgili bayağı düşüncelerini bilgiçe sistemleştirmeye ve bunları edebi gerçeklermiş gibi ilan etme...*" çabasını sürdürüyorlar yüzyıllardır bir makine intizamında. Söz konusu makineyi paramparça etmek fiili müdahalelerin yanında materyalist tahlilin aydınlatıcı fenerinin kapsayıcılık alanını büyütmeyle mümkün olacak ancak. Lenin'e bırakalım son sözü: "*Eğer işçiler, öteki toplumsal sınıfların her birini, entelektüel, moral ve siyasal yaşamlarının bütün belirtilerinde gözleyebilmek için somut ve her şeyden önce güncel siyasal olgular ve olaylardan yararlanmasını öğrenmezlerse; eğer materyalist tahlil ve ölçütleri, nüfusun bütün sınıflarının, katmanlarının ve gruplarının yaşam ve eylemlerinin bütün yönlerine pratik olarak uygulamayı öğrenmezlerse, çalışan yığınların bilinci, gerçek bir sınıf bilinci olamaz.*" (Ne Yapmalı?)

Türkiye'de bildik bir görüntüdür; televizyonlar, gazeteler sık sık toplu ölüm haberleri verir; maden ocaklarından, çeşitli nedenle çöken bina ve deprem enkazlarından; otobüs, tren veya uçak enkazlarından parçalanmış bedenler, fiziki varlığı sakatlanmış insanlar çıkarılır; sonra da timsah gözyaşları ve yerine getirilmeyeceği bilinen vaatler eşliğinde konu geçiştirilir.

Bu kez yer Sakarya; **tren vagonları tabutluğa dönüştü.** Bilim ve teknoloji düşmanlığının, gericiliğin, popülizm ve arabeskleşmenin son örneği; **Amerika ve Türk ortak yapımı AKP hükümeti;** kendi deyimiyle bir "ilk"e daha imza atıyordu. 1890'larda yapılan platformların üzerinde, sadece boyanıp makyajlanan trenlerin hızı 50-60 km.'den 150 km.'ye çıkarıldı. Ve sonuçta 38 insanımız yaşamını yitirirken 70'i aşkı insanımız da yaralanmıştır.

Dün, işçileri tehdit eden, kamu emekçisini "yan gelip yatmak"la suçlayan T.Erdoğan'ın; bugün, kazayı soran muhabiri tehdit etmesi bir rastlantı değildir. Ve sanıldığı gibi bunun kaynağı "Kasımpaşalılık" da değildir. Sırtını emperyalist tekellere ve işbirlikçi sermayeye dayanan Erdoğan, gücünü oradan almaktadır. Demiryoluna karşı; özellikle petrol, lastik ve otomotiv sektöründen gelecek desteği bilmektedir.

AKP, bu ülkede insan yaşamını yok saymayı alışkanlık haline getiren hükümetler dizisinin son halkasıdır; **katliamın güncel nedenidir.** Bu, yıllar önce halkın karşısına geçirilip radyasyonlu çay yudumlatılan ve Karadenizlinin yaşamında kanser oranını arttıran bakanın durumundan farklı değildir.

Bu, bilimi salt kendine/tercihlerine hizmet ettiği oranda tanıyan, gerekmesi halinde ise, bütünüyle sırt çeviren, kar için kan ve can isteyen bir duruşun sonucudur. Bu, kapitalizmdir. Bu, rekabetin öneminden, özelleştirmelerden, kapitalizmin kerametinden söz eden; bunun için tüm şartlanlık yollarını deneyen ve çoğu kez göz boyamayı da beceren duruşun suçüstü yakalandığı andır.

Bilim adamlarından, teknik elemanlardan, sendikalardan gelen uyarıları kulak arkası eden Tayyip Erdoğan; **kapitalizmin insandışılaştırıcı etkinliğinin,** 2000'li yıllardaki ürünüdür.

Kaza gününden itibaren yapılan açıklamalar; dolaylı tehditler, efelenmeler; iktidarın sınıfsal karakterini yansıtıyor ise de bir yanıyla da **halkın ellerini yakasında hissetmiyor olmanın rahatlığı** sözkonusudur. Bunda; bananeciliğin, edilgenliğin, kendi gücüne inançsızlığın rolü büyüktür. Sömürücü egemenliğin hiçbir biçimi halkın örgütlü gücünden üstün değildir. İktidarın tasarlayacağı bir sonraki katliamın kurbanı olmadan harekete geçmeli ve ellerimizi, hesap sormak için birleştirmeliyiz. **Ölümün veya yaralanmanın sebep olduğu acılarla yüreği yanan halkımızın acısı acımız; öfkesi öfkemizdir. Hesap soracağız.**

28 Temmuz 2004
DEVRİMCİ HAREKET Dergisi

"KAPATILAN KAPILAR" NEYİ KORUYOR?

"Doğa ve insan haklarını en fazla ihlal edenler asla hapse girmez. Onlarda cezaevlerinin anahtarları var." (Eduardo Galeano)

Paraguay'ın başkenti Asuncion'da bir süpermarkette çıkan yangında 400'ün üzerinde insanın öldüğü açıklandı. Bu kadar çok sayıda insanın ölmesine güvenlik görevlilerin yağma olur düşüncesiyle kapıları kapatmasının yol açtığı belirtiliyor. Ölenlerin sayısının yüksekliği ve yangından sağ kurtulanların anlatımları bu iddianın gerçeklere dayandığını gösteriyor. "Yangından sağ kurtulan Rosa Resquin adlı bir kadın, birilerinin 'Kapatın' ve 'Kimse para ödemedi'nden çıkamaz' diye bağırdığını duyduğunu söyledi." (Milliyet)

Güvenlik görevlilerine kapıları kapatın emri muhtemelen mağaza sahipleri ya da onları temsil eden yöneticiler tarafından verilmiş olmalı. Mağaza sahibi ve onun temsilcileri açısından çalınabilecek mal insan hayatından daha değerli, güvenlik görevlileri açısından -en azından giydikleri üniformanın etkisiyle dünyaya mağaza sahibi gibi bakmaya başlayanlar dışında- ise öyle olmasa da malların çalınmasına engel olamama, işini yitirmesine yol açabilecek bir neden olarak görülmekte. Sonuç olarak olaya sebebiyet veren kişilerin basiretsizliği olarak açıklanacak ve onlardan en garibanlarının ve bazen çok açığa çıktığı için işletme sahibinin cezalandırılmasıyla kapatılacak benzeri çokça olan bir dosya olacak bu da. İnsan hayatının kar ile tartıldığı terazide hep yukarıdaki kefedede olmasının nedenleri tartışılmayacak. İnsan emeğinin ürünü olan malların onu üreten insandan daha değerli hale gelmesinin "sırrı" incelenmeyecek.

"İnsanların dünyasının değersizleşmesi, nesnelere dünyasının değer kazanması ile orantılı olarak artar" (Marx)

İnsanların değersizleşmesi, insani niteliklerinden giderek soyundurulması olduğu kadar bir bütün olarak insanın değersizleşmesidir de. Özel mülkiyete dayanan üretim süreci insanı tarihsel süreç içinde önce emek aracından, sonra emeğinin ürününden koparmış ve sonra üretim araçlarının sahipliğini elde eden mülk sahibinin çıkarları doğrultusunda üretim aracının bir uzantısı durumuna getirmiştir. Sistem kar etme amacının penceresinden bakar her şeye. O pencereden bakıldığında bir insanın değeri, bu amaca katkısı oranında belirlenir. Katkı yoksa değer de yoktur. Değersiz bir şey için de uğraşmaya değmez. Bu sistemde yangında ilk kurtarılacak olanlar insanlar değil, tezgahdaki mallar olacaktır elbette. Ve ancak kapitalizme kapılarını kapattığı zaman tezgahdaki maldan daha değerli hale gelebilecek insan hayatı!..

ÇAĞIN VEBASI: AIDS, ÇAĞLARIN VEBASI: KAPİTALİZM

AIDS 'Çağın Vebası' olarak adlandırılan bir hastalık. Veba tıbbi bilgi ve tedavi yöntemlerinin çok geri olduğu Ortaçağ'da kitlesel ölümlere yol açan salgın bir hastalıktı. Ortaçağ insanı onu çaresiz bırakan bu salgın hastalığın yıkıcı etkisi karşısında korku içinde bir köşeye siner ve bu salgının sona ermesini beklerdi.

Henüz tam ve kesin sonuç alınmasa da AIDS'e karşı üretilmiş tedavi yöntemleri, ilaçlar mevcut. Ancak söz konusu ilaçlara ulaşamamak AIDS'i yoksul insanlar nezdinde veba niteliğinde bir felaket haline getiriyor. Çağın Vebası yakıştırmasını bulanların yol açtığı bir sonuç bu, üretimin her türlüşünü daha fazla kar etme hirsının başat alanları haline getiren kapitalist sistemin.

İnsanın en çaresiz halini bile paraya tahvil etme gayreti içinde olan tekeller, yoksul ülkelerin; ilaç fiyatlarını ucuzlatmazsanız söz konusu ilaçların aynısını biz üreteceğiz tehdidi karşısında geri adım atmışlardı. Bu çerçevede Dünya Ticaret Örgütü'nün aldığı karara göre; gelişmekte olan ülkeler ilaç tekelilerine ait patentli ilaçlar yerine ucuz ilaçları kullanabiliyorlardı. Hindistan, Brezilya ve Tayland'da üretilen ucuz ilaçlar yoksul ülkeler tarafından satın alınabiliyordu bu kararlar. Ancak şimdi zararın neresinden dönersek kardır anlayışıyla hareket eden tekeller hamileri olan ABD eliyle, kendilerine ait patentli ilaçların eşdeğerini üreten ülkeleri bundan vazgeçirmeye çalışıyor. Bu yılın Haziran ayı sonunda Tayland'la ikili ticaret görüşmelerine başlayan ABD anlaşmaya "sıkı tedarik kısıtlamaları" maddesi koydurarak hükümete ait ilaç kurumlarına lisans verilmemesini sağlamaya çalışıyor.

Diğer yandan ilaç tekelileri patenti kendilerine ait ilaçların eşdeğerinin üretilmesinin yasal hale gelmesiyle oluşan tehlikeli durumu bertaraf etmek için adımlar atmakta. Bu adımlardan birini atan ABD ilaç tekeli Abbott Laboratuvarları'nın İcra Kurulu Başkanı Miles White'nin açıklamaları kapitalizmin insanlığın başında ne büyük bir bela olduğunu açıkça ortaya koyuyor. White hiç kar etmeseler de Afrika'da AIDS ilaçlarını kendilerinin üreteceklerini ifade ediyor:

"Eğer AIDS'in en yaygın olduğu yoksul Afrika'ya göz yumarsak, bu gelişme Çin, Hindistan ve Latin Amerika için de örnek oluşturabilir ve onlar da 'Afrika'da üretiliyorsa neden biz üretmeyelim?' diyebilirler. AIDS ilacının çok değişik ucuz jenerik versiyonları ile dolu bir dünya, ilaç sanayii ve iş dünyası için çok kötü olur." (Financial Times'tan aktaran Meral Tamer, Milliyet 17 Temmuz 04)

İnsan yaşamını daha fazla kar etme amacı içinde hesaba katılacak bir veri olarak bile kabul etmeyen bu yaklaşım ne söz konusu yönetici, ne de onun yöneticiliğini yaptığı tekelin öznel değerlendirmesi olarak nitelenebilecek, burjuva kalemlerinin sevdiği deyimle, "münferit bir hadise" değil elbette. Bu yaklaşım, temelini dünyayı doymak bilmez kar ihtirasıyla talan eden kapitalizmden alıyor, önüne geçilemediği takdirde insanlığı yok edecek bu çağların vebasından...

DEVRİMCİ GENÇLİK

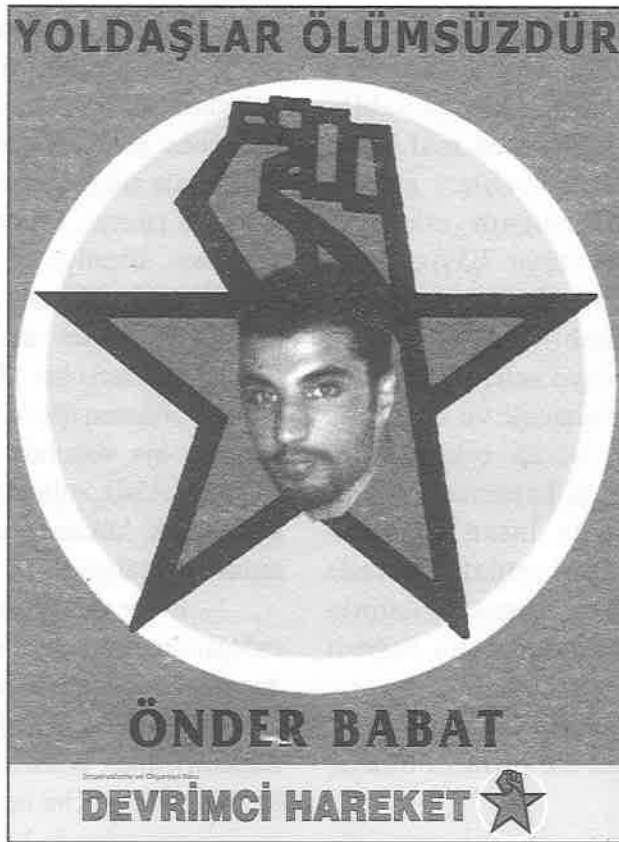

ÖNDER YOLDAŞI, GÖNLÜMÜZDEN VE MÜCADELEDEN OLDUĞU GİBİ BU SAYFALARDAN DA EKSİK ETMEYECEĞİZ

Devrimcilerin yüreği, dünyanın tüm coğrafyaları ile aynı heyecanlar eşliğinde ortak tınılarla çarpma özelliğine sahiptir. Bu, bizleri çoğaltırken; yalnızlığın kamçılandığı, bireyciliğin kutsandığı bir dünyada; aynı kafese birden çok yürek sığdırabilmenin tadına vardırılmakta ve boğazımızı sıkıya niyetli ellerin, ayaklarımıza dolanmak isteyen bağların sayısını arttırmaktadır. **Biz de üşür, biz de hastalanırız. Bizim de göğsümüzün nefessiz kaldığı olur.** Ama eczanelere sığdırılmayan ilaçlara sahibiz. Bir el, bir dil, bir göz ciğerlerimize giden yolları pürüzsüzce açarak, içimize bir bahar soluğu gibi dolabilir. Tabii bütün bunlar **temelsiz** veya durduk yerde kazanılmış nitelikler değildir. Devrimci yaşamın güzellikler üretmediği ve soluk almaya yetmediği yerde, neden "temel"de aranmalıdır.

Devrimcilerin kendi dar mekanlarında, kapalı kapılar ardında ürettikleri normları topluma dayattığı doğru değildir. Ama normsuz, ölçeksiz yapılamayacağı doğrudur. İnsana daha çok yakışan, daha ileri ve daha insanca normlar tarafından ölçülmek, ancak insandışılaşmadan, aykırılık ve sapkınlıktan yarar umanları rahatsız eder. İşte bu bağlamda normsuzluğu **norm** olarak belleyen **postmodernizm**, tesadüfen ortaya çıkmış bir olgu değildir.

Düşünen, sorunların kaynağı-

na inen, olguları temellendiren bir kafanın; angarya biçimindeki çalışmayı, asalaklığı, sömürü ve baskıyı sorgulayacak ve sonuçta bunu sistemle ilişkilendirecek olması sebebiyle; derinlik düşüncesi birilerinin tüylerini diken diken eder. Bu nedenle onlar; çabuk sıkılan, sabırsız, sabun köpüğüne yönelen, derinlikli araştırmalara değil, markalara, sloganlara rağbet gösteren gençliği tercih eder. Sınırlanan ufuk sebebiyle; yerel, pragmatik, tikel olana inanılır; soyutlamalar, temellendirmeler sıkıcı ve hatta baskıcı kabul edilir. Örneğin

"aykırılığı" tek değer kabul edip, ortalığa adeta kontrolsüz bir eşya gibi savrulan, oyuncak tüketen çocuklar gibi hergün ve hızla heyecan tüketip yeni ve zorlama heyecanlar peşinde koşan, arabeskleştirilmiş gençliğin bu halinin onların "iyi çocuk" olmamalarından kaynaklandığını söylemek abesle iştigal olur. Bunlar, yönetmeni de senaristi de bilinen bir oyunun figüranlarıdır.

Devrimci Hareket, toplumsal arazinin mayınlanmış olduğu, insanların kapılarını kapatıp bir dairesel özgürlüğe razı edildiği, "başkaldırı çocukları"nın sayısının ve tutunma noktalarının giderek azaldığı bir **norm ve umut zayıflaması** ortamında doğdu. Bu nedenle toplumun diğer kesimleri gibi gençlikle buluşması da zaman aldı ve bu süreç hala tamamlanmış değil. Toplum, umutsuz olsa da, umut olmaya aday bir devrimci yapıyla birdenbire kucaklaşmaz.

Biz, algılaması ve hareket kabiliyeti itibarıyla özellikle gençlikten umutluyuz. **Önder yoldaş**, bu alandaki çalışmalarımızın yol gösterici öznelere indendi. Onun mücadele mirasını, birikimini, inanç ve kararlılığını devraldık. Bu alanda göstereceğimiz başarı, ona verilmiş sözümüzün de ifadesi olacaktır. **Bu nedenle onu, gönlümüzden ve mücadeleden olduğu gibi, bu sayfalardan da eksik etmeyeceğiz.**

YOĞUNLAŞAN İDEOLOJİK SALDIRILAR ÜZERİNE VE UMUDA DAİR

Günler bizden yana akarken düşlerimiz ırmak gibi okyanusunu buluyor. Sevmek zamanı şimdi, aydınlık ve güzel günleri. Çocuksu gülüşlerde çoğaltmak bu yolda düşen, düşünce gülen abilerimizin, ablalarımızın bize başucu kitabı olarak bıraktıkları gülüşlerini. Onlardan uzakta da olsak, onlara bir o kadar yakınız. Yüzlerini görmesek de onların gözleriyle bakarız yaşama ve yaşam destanlaşan bir başkaldırıdır dilimizde. Tarihin akışı boyunca uyuşturmalara, kimliksizleştirmelere, tel örgülere, işkencelere, katliamlara inat süren mücadelelerle bize kalan değerler bütününe sahip çıkmak insanlığa borcumuzdur.

İnsan, toplumsal bir varlıktır. Belli bir kültürün toprağında tomurcuklanmakta, o topraktan beslenerek, edindiği değerler bütününi yeniden üreterek, (değiştirerek-dönüştürerek), büyüdüğü toprağı zenginleştirmektedir. Şu halde kültür insanı biçimlendiren bileşenlerin başında gelmektedir. Sınıflı toplum yapısı gereği oluşan sınıfsal karakterler de içinde yaşadıkları kültürden etkilenmişlerdir. Toplumun diyalektik ilerleyişi içinde ezilenler, kendi moral değerlerini yaratmışlar. Kendi kültürlerini oluşturmuşlardır. Ezen azınlığın politikalarına karşı güncel politik cevaplar verebilmişlerdir. Halkların direngen yönünden çok çekmiş olan egemen sınıflar, hakimiyetlerinin devamını sağlamak için halkların moral değerlerine gerek ideolojik aygıtlarla, gerek şiddet yoluyla saldırmışlardır. Fakat halklar bu değerlerini kuşaktan kuşağa bu baskılara rağmen aktarabilmişlerdir. Şimdi size bu saldırıların daha iyi anlaşılması için halkların gayri resmi tarihinin sayfalarından değerli bir örnek: 'Montereale'li değirmenci Menocchio, 16.yüzyıl Batı Avrupa'sında yaşayan sıradan bir

insan. Yani bir o kadar, hemşehrilerince tecrit edilecek, yıllarca engizisyon önünde sorgulanacak ve nihayet Papa'nın onayıyla idam edilecek kadar da sıra dışı. Nedir Menocchio'yu sıra dışı kılan? Değirmenci bir halk filozofu; hem de devrimci bir filozof.' Yaşamı boyunca Katolik Kilisesi'nin resmi görüşleriyle uyuşmayan onların halkın sırtından yaşadıklarını anlatan ve düzeni sorgulatan görüşleri var. 'Tanrının kim olduğunu zannediyorsunuz? Tanrı küçük bir nefesten başka bir şey değildir, insan ne olduğunu hayal ederse, odur.'... 'Kilise'nin kanununun ve emirlerinin hepsinin aslında ticaret olduğuna inanıyorum; hayatlarını bununla kazanıyorlar'... 'Bence doğduğumuz anda vaftiz edilmişiz demektir, çünkü herşeyi kutsayan Tanrı bizi de vaftiz etmiştir; ama öbür vaftiz bir uydurmadır, papazlar insan ruhunu daha doğmadan sövmeye başlarlar, öldükten sonra da devam ederler.'... 'Madde olmasa hiçbir şey yaratamayacak olan , hava, su, ateş ve toprak olan Tanrı fikri.' Maddeci bir filozof sayılır bizim Menocchio. 'Yeryüzündeki cennetin, malı mülkü olan beyefendilerin hiçbir iş yapmadan yaşadığı yer olduğuna inanıyorum.' Düzenin kimler için çalıştığını kavramış ve onu değiştirme yönünde mücadelede bulunmuş. Kilise içi ayrışmaların tamamlandığı 16. yüzyılda toplumsal muhalefetin sönüştüğü bir ortamda halk kültürü içindeki değerlerin geleceğe aktarımıdır Menocchio. Papa'nın kesin isteği çerçevesinde 'adil ve sert bir cezayla o bölgelerde diğerlerine ibret olması için' cezalandırıldı. Menocchio'nun idamından kısa bir süre sonra engizisyona bir ihbar daha geliyor Montereale'de Marco adında biri var, beden öldüğünde ruhun da öldüğüne inanı-

yor (Kültür Halleri, Sibel Özbudun, Ütopya yay, 2003 sy 190).

Egemen güçler kendi iktidarlarının devamı için her türlü aracı kullanmaktadırlar; adam kaçırma, tutsak alma, işkence, yargısız infaz ve katliam vb... Tabi varolan yargı sistemi de düzenin lehine çalışacaktır Menocchio örneğinde olduğu gibi. Fakat bu da geleceğe giden kervanın yolunu kesmeye yetmemiştir. Günümüzde de halkın saflarında mücadelesini sürdüren Menocchio'lar vardır.

Biz bu yazıda varolan saldırının ideolojik boyutlarını tartışmaya çalışacağız. Tabi bu teorik düzlemde bir araştırma faaliyeti olmayacak. Halkların yarattığı değerlerin kuşaktan kuşağa aktarıldığını gören karşı güçler ellerindeki varolan devlet mekanizmasının imkanlarını kullanarak halka karşı daha kapsamlı ve kalıcı etkiler bırakacak yeni yöntemler üretmektedirler. Ellerindeki teknik bilginin de yardımıyla halk kitlelerini etkisi altına alacak kitle iletişim araçları geliştirilmiştir. Bu da kapitalist kültürün inşasını hızlandırmıştır. Ve burjuvazinin beslediği ideologlar kapitalizmin sürerliğini sağlayacak tüketimi tetikleyici ideolojiler ve aynı zamanda kitleleri uyutacak, kontrol altında tutacak programlar geliştirebilmişlerdir.

SÜREKLİ KRİZLER YAŞAYAN KAPİTALİZM, SONUNA YAKLAŞTIKÇA KARŞITI OLAN GÜÇLER ÜZERİNDEKİ BASKISINI ARTTIRIR

Gerektiğinde hiç çekinmeden silaha başvuran egemenler, ellerinde varolan ideolojik aygıtlarla her daim yalan bombardımanına dayalı bir hegemonya kurmaya çalışmaktadırlar. Yozlaşmış, bireyci, ilkesizleştir-

ilmiş, kimliksizleştirilmiş, hiçleştirilmiş bir toplum yaratma yolunda ciddi adımlar atmışlar, belli sonuçlar da elde etmişlerdir.

Günümüzde türkülere işlenmiş bir kar tanesi gibi yuvarlandıkça halkın bağrında büyüyen, kuşaktan kuşağa aktarılan deneyimler kirlenmek isteniyor. Her kültürde bu kirlilik farklı şekilde yaşanıyor. İnsanlık, tarihin hiçbir evresinde karşılaşmadığı kadar bir yıkımla karşı karşıya. Bu "düzensizlik düzeni"nin mimarları, kendi geleceksizliklerini gizlemek ve düşen kar oranlarını arttırmak için halkın özlemleri üzerinden kendilerini var etmeye çalışıyorlar. Stokta biriken ve çeşitlenen metaları medya kanalıyla makaylayıp suni ihtiyaçlar haline getiriyorlar. Bunu da hedef kitlesini oluşturan kesimin kültürünü kullanarak yapıyorlar.

İlk olarak bu ideolojik saldırının gelişimi hakkında biraz kafa yoralım ve bunu da ilk önce dilin kullanımı üzerinde inceleyelim. Dil, pratik içinde kazanılmış deneyimlerin birikimini ve aktarımını sağlayan en önemli araçlardan biridir, düşünsel etkinlik aracıdır. İnsanlar dildeki kavramların onlara sağladığı içerikle düşünür. Bu içerik ise yüzyıllar boyu süren bir değişim ve gelişim aşaması yaşamıştır. Somut ihtiyaçlara göre yeni kavramlar da türemiştir. Dünya devrimci hareketinin güçlü olduğu dönemde, her sınıf kendi kavramsal içeriğine sahipti. Kavramlar arasındaki karşıtlık da belirgindi. Her şey su yüzündeydi ve daha netti. 1980'li yılların başında öne sürülen ekonomik tezler, 1990'lı yıllarda Sovyetler'in çöküşüyle rahatlıkla uygulanabilir oldu. Geçmiş dönemde alternatifinin, halklar tarafından yaratılmasıyla sıkıntıya giren kapitalist sistem, yeni dönemle birlikte ideolojik alandaki saldırılarını arttırdı. İnsanların kafalarında karışıklık yaratılacak, dünya üzerinde tüm yaşanan olumsuzlukların bir sistemin işi olduğunu anlamak güçleştirilecek ve sisteme karşı sürdürülen mücadelenin önü de

kesilmiş olacaktı. Şimdi bunu biraz açalım ve kavramlar üzerinde anlatmaya koyulalım, örneğin 'özgürlük' kavramı, bugünlerde kapitalizmin insanı insanlığından ettiği, insanın kendini evden işe, işten eve sıkışmış bir hapisanede hissettiği, hayatın birikmiş faturalarıyla sırtındaki yüklerin gün gün belini büktüğü, sosyal güvencelerin yeni çıkarılan yasalarla ellerinden alındığı, zammın 'doymak bilmez bir canavara' dönüştüğü, evimizde büyülediğimiz beyaz kutunun kan, savaş ve gözyaşından başka bir şey göstermediği, psikolojik rahatsızlıkların her geçen gün arttığı (Sağlık Bakanlığı açıklamasına göre Türkiye'de her dört kişiden biri depresyonda...), sevgisizliğin kök saldığı ve yalnızlıkların bir sarmaşık gibi sardığı dört duvara kapatıldığımız bu F tipi yaşam koşullarında elbette en büyük ihtiyacımız özgürlük! Fakat artık sistem, bizim ihtiyacımız olan kavramların karşısına direkt kendi kavramlarını koymuyor. Kendi kavramlarını, bizim ihtiyacımız olan kavramların içini boşaltarak, anlamsal içeriğini değiştirerek, yeniden inşa ediyor. Bu da saldırıların en tehlikelisi. Özgürlük, yeni yetişen kuşakların beyninde Turkcell reklamında olduğu gibi 'Özgür Kız' gibi cep telefonu alıp, her dakika kontur yükleyip kır, bayır amaçsızca dolaşmak oluyor. Bir taşla iki kuş vurulmak isteniyor, hem pazarlama sağlanıyor, hem de bugüne kadar oluşan kültürel değerler tahrip ediliyor. İnsanlar kendi yarattıkları ürünün kölesi durumuna getiriliyor. Cep telefonu teknolojisi aynı zamanda büyük bir denetim ağı. Bir başka örnek daha verecek olursak bu da 'devrim' kavramı olsun. Biriken stokları eritmek isteyen tekeller beyaz eşyada 'devrim' yapmışlar. Yani burada devrim tekellerin birim fiyatı düşürerek sürümden kazanmalarıdır. Halkın anlayacağı dilde ise indirim. Oysa gerçek, ilerici anlamıyla 'devrim' eski toplumsal düzenin aşağıdan yukarı yıkılarak, yukardan aşağı daha ileri bir düzenin inşasıdır. Bu anlamıyla da aslında tüm insan-

lığın özlemidir. Bu kadar sığ ve yapay içeriklere sığdırılması uzun vadede zor.

'Gülmek /Bir halk gülebiliyorsa, gülmektir' diyor Edip Cansever. Bir kavramı toplumsal boyutuyla açıklıyor. Bencilliklere sığmayacak kadar derindir kavramlar. İnsanlık hanından geçmiş her canın adı gizlidir bu kavramların içinde. Yeniden özgürlük kavramına dönersek baş rolünü Jack Nicholson'ın oynadığı 'Guguk Kuşu' filminin kareleri geçiyor gözümüzün önünden. Film kapitalist düzenin insanlar üzerinde yarattığı yabancılaşmayı anlatıyor. Tüm toplum bir akıl hastanesinde simgelenmiş. Mc Murphy (J.Nicholson) karakterinin hastaneye gelişyle hastanede gidişat değişir, yönetimin istemediği şeyler olur. Hastanede verilen haplarla hasta olmayan insanlar, hastalaştırılıyor. Murphy ilkten hapları kabul etmez ve sonra da hastalara buldukları ortamı, kendilerini sorgulatmaya, böylelikle hastaları da üretime sevkettmeye başlar. İktidarın kan kaybettiği noktada sorun doğar ve aralarında bir mücadele başlar. Mc Murphy'yi çeşitli yöntemlerle (elektro şok) yıldırılmaya çalışırlar. Yıldırılamayacaklarını anladıklarında Mc Murphy'nin beyninin ön kısmını (front lob, kişiliği oluşturan kısım) alırlar. Ama sonrasında Şef, Mc Murphy'nin gösterdiği yoldan giderek özgürlüğe ulaşmış ve akıl hastanesinin kapılarını güneşli, güzel kırlara uzanan bir sabaha açabilmiştir. Bu da özgürlüğün, paraya endekslenebilecek bir kavram olmadığı ve bedelinin canlarla ödendiğinin en güzel örneğidir.

Dil üzerinde oynanan diğer oyunlara geçerseniz, bu da çarpıtma aracı olan medyanın dilidir. Yukarıda da bahsettiğimiz gibi kavramlar dilin nesnelidir. Ve kimin elinde/dilinde iseler onun bulunduğu noktanın gerçekliğini yansıtır. Fakat egemenler, varolan sınıfsallığın üzerine bir tül perde çekerek, bu tülün süzgecinden sadece kendi dillerinin geçmesini isterler. Kimse bulunduğu sınıfın

gerçekliğini yansıtmamasın isterler. Ellerindeki medyayla bunu sağlamaya çalışırlar. Bunu örneklerle açarsak 'Enflasyon canavarı durmuyor!' enflasyonu varolan ekonomik düzlemde koparıp kişileştirirler ve tüm kabahati ulaşılamayan bir kişiye yüklerler. Böylelikle halkın tepkisini boğabilirler. Bir başka örnek, 'Yağmur can aldı.' oysa yağmur, dünyanın varoluşundan beri yağmaktadır. İnsanlığı yok etmedi de, özel olarak bu kişiye mi bir kını vardı. Böylelikle alt yapı yetersizliğinin üstü örtülmüş oluyor. 'Aşırı soğuk üç kişinin ölümüne neden oldu.' Burada da yine koşul olan şey nedenmiş gibi gösterilmekte gerçeklik gizlenmektedir. Evsizlik sorunu, yine gündeme giremedi. Bir halkı, dünya üzerinden silmek isteyen ABD değil de, nedense buna karşı meşru direnme hakkını kullananlar terörist oluyor. Örnekler daha da çoğaltılabilir. Devrimci öznenin zayıflıklarından dolayı bir ideolojik hegemonya oluşmuş görünse de, bu kalıcı değildir. Güncel politika yapıldığı oranda kitleler yüzünü umuda dönecek, gerçekleri görecekler.

Bir diğer üzerinde durulması gereken nokta da, sistemin kendi kültürünü yaymak için üzerinde ince hesaplar yapılan tv programları, yarışmalar ve dizilerdir. Görsel araçlar her zaman kitleler üzerindeki etki bakımından önemli olmuştur. Her eylem, bir politikanın ürünüdür, devamıdır ve politikayı belirleyen eylemi yapan kişi veya kurumun toplum içinde durduğu yerdir. Medya da burjuvazinin elinde olduğu için bu kanalla gerçekleştirilen eylemler de bir politikanın devamı niteliğindedir. Bunu teşhir aynı zamanda politikanın teşhiridir.

Son dönemde dünya ölçeğinde kapitalist kültürün işlendiği yarışma programları ön plana çıkmıştır. İnsanların belli bir süreliğine, belli bir ödül karşılığı yirmi dört saat kameralar tarafından izlenen bir eve kapatıldığı; özel yaşamın gizliliği ilkesinin ihlalinin olağanlaştığı; ekrandakinin teşhirci,

ekran başındakinin röntgenci durumda olduğu; yarışmanın kurallarına göre siyaset dışında suya sabuna dokunmayan şeylerin konuşulduğu; en kavgacı, en faşizan tutumları olanın, en maço olanın o haftaki oylamada birinci olduğu; bireyciliğin, bencilliğin pompalandığı, şirin kılındığı ve yüze gülüp arkadan bıçaklamanın bir yaşam biçimi olduğu; her gün değişik kıyafetler giyen alışverişten, saçından başından, magazinden, futboldan konuşan tiplerin bulunduğu ve bunların yarışmayı izlenir kılmak için değişik alt kültürlerin motifleriyle makyajlandığı; bir çok ülkede yayınlanmış izlenme rekorları kırmış bir yarışma. Kimimiz 'yarışma bu ne olacak'ta demiş olabiliriz. Ama şimdilerde meydanlarda, okullarda bu tür kameraları görebilirsiniz. NATO zirvesiyle birlikte şehrin çeşitli yerlerine kameralar konuşlandırıldı. Ve bu kameraların kayıtlarındaki kişiyi yakaladığında yakın çekime alma ve alarm verme özelliği var. Bir hakkın gaspı, ilk önce insanların kafalarında bu durumun olağanlaşmasını sağladıktan sonra çok kolay oluyor. Bu da sıradan faşizm! Diğer bir yarışma programı da Popstar. Yine toplumun her kesiminden insanın yarışmacı olduğu görüntüsü veren; ne olduğu ve kriterlerinin ne olduğu belirsiz olan kendilerine sanatçı diyen tanımsız jüri; her hafta birinci olanın kendine en yakın rakibini elediği; bir yarışmacı üst üste haftalarca birinci olsa bile bir hafta performansın düştüğünde elenebildiği bir yarışma bu. Jürinin bir kısmını da halk oluşturuyor. Her hafta yarışmacılardan birinin özel hayatı seyirciye heyecanla sunuluyor, bilimin anası merak duygusu da buna alet ediliyor. İlginçtir ama bu yarışmanın da yaşamda vücut bulduğu yer yeni çıkan iş yasasıdır. Takım işi adı altında işçiler gruplara bölünüyor, işi yavaşlatan işçi patron tarafından değil, işçiler tarafından takımdan atılıyor. Takımlar arası yarış sözü konusu. İşten atılan işçi aynı yarışmacı gibi her hafta iyi performans

sergilesin ama bir hafta performansı düşsün işten atılabilir. Böylelikle işçiler, ezilen emekçiler arasına da bireyciliği sistemli bir şekilde önce bilinç anlamında bu tarz yarışmalarla zemini hazırlanıyor, çıkarılan yasalarla da uygulamaya konuluyor. Daha birçok yarışma buna örnektir.

Dizilere baktığımızda her toplumsal katmanı içine alacak, fakat bir düşüncenin propagandasını yapan dizilere rastlıyoruz. Karanlık ilişkileri meşrulaştıran mafya-polis-siyasetçi üçgeninde dönen, tüketimi ve tembelliği yücelten, feodal geri unsurlara güzelleme yapan, sistemin faşist örgütlerini öven, gençleri burjuva yaşam biçimine özendiren, liberal düşüncenin parlatıldığı ve her dizide bir eski solcu karakter konularak onunla dalga geçildiği birçok dizi var. Bu dizilerde belli karakter, kılık kıyafetleriyle olsun, davranışlarıyla olsun öyle estetize edilmekte, işlenmektedir ki, yeni yetişen kuşak, kendine kimlik arayışında, bu yanlış kişilikleri ne yazık ki örnek almaktadır. Bu dizilerde şiddet unsuru ve silahlar o kadar çok kullanılmaktadır ki toplumdaki silahlanma ve şiddet artmaktadır. Böylelikle silah tekelleri kar sağlamaktadır. Buna en güzel örnek Micheal Moore'un 'Benim Cici Silahım' adlı filmidir. Filmde ABD'deki lise cinayetlerinin nedenlerini araştıran Moore, en sonunda bunun nedeninin silah tekelleri olduğunu ortaya koymuştur. Bu cinayetleri işleyen çocukların aileleri silah fabrikalarında çalışmaktadır. Toplum medya kanalıyla şiddete kışkırtılmakta. Suç oranlarının düştüğü koşullarda medya kanalıyla şiddet artmış gibi gösterilerek insanlar silahlanmaya teşvik edilmekte, silah satış oranları artmaktadır. Promosyon olarak bir banka, hesap açtıran müşterisine silah bile verebilmektedir. Kurşunda her yerde kolaylıkla satılmaktadır. Görüldüğü gibi kitleler egemenler eliyle medya kanalıyla istendiği gibi yönlendirilebilmektedir. Bir politika uygulanmadan önce onun bilinçlerde alt zemini oluşturulmaktadır. Mesela

ABD 11 Eylül'ü bu bakımdan çok iyi kullanmış halkını savaşa hazırlamış, muhaliflerin sesini bastırmış, dünya kamuoyunda oluşacak tepkinin önüne geçmiştir . Fakat bu her zaman böyle olmamaktadır, 11 Mart Madrid'teki patlamalar örneğinde olduğu gibi. Bu ideolojik hakimiyet gücünü varolan (devlet imkanları) örgütlülüğünden almaktadır, ama yapılan eylemin niteliği ve etkileme gücü İspanya örneğinde kendini göstermiş, medya bu eylemin altındaki politikayı gizleyememiş, sonuç çok kısa sürede alınmıştır. İspanya'daki hükümet bir hafta sonraki seçimlerle düşmüş, yeni hükümet Irak'tan askerlerini çekme kararı almıştır. Eylemin dili, medyanın dilinin önüne geçmiştir.

İNSAN VAROLDUKÇA UMUT DA VAROLMAYA DEVAM EDECEKTİR

İnsan varoldukça umut da varolmaya devam edecektir. Günümüzde bu ideolojik saldırılar ne kadar yoğunlaşmış da olsa, görüldüğü gibi eylemin dili, egemenleri teşhir ediyor ve edecektir. Siyaset, hukuk, kültür, ideoloji vb. üst yapı kurumudur, alt yapıyı etkiler. Ama ekonomik alt yapı, üst yapının belirleyenisidir. İnsanların bilinçleri ne kadar da yıkanmaya çalışılsa, gerçekler gizlense de, gün geçtikçe gelir dağılımındaki eşitsizlik oranı, her daim daha büyük yalanlar üretip, bunu kitlelere pompalamayı zorunlu kılıyor. Dünya Bankası verilerine göre 1 dolardan aşağı bir gelire yaşayan 1.4 milyar insan var yeryüzünde. Tahminlere göre bir kuşaklık mesafede dünya nüfusu (2020) böyle giderse 8 milyara yaklaşacak. Bu da demek oluyor ki, yeryüzünde 3 milyar dolayında yoksul, 2.5 milyardan fazla evsiz, barsız, içme suyundan yoksun 2 milyar insan olacak.

Görüldüğü gibi halkların maddi yaşam koşulları gittikçe kötüye gitmektedir. Bu noktada halklar yeni arayışlar içine girmekte, yönetenlerin eskisi gibi yönetemediği, yönetilenlerin eskisi

gibi yönetilmek istemediği durumlar ortaya çıkmaktadır. Objektif koşulların oluşması ve olgunlaşması sürecinde devrimci özneye büyük görevler düşmektedir. Halka umudun yolunu gösterebilmek gerekmektedir. Tabii bu sistemin saldırılarını teşhir etmekle ve buna karşı güncel politika üretebilmekle olur. Yani insanların temel özlemlerine ve ihtiyaçlarına yanıt verebilmelidir. Konumuz bağlamında bu da alternatif bir kültür, alternatif bir dil ve gerçek özgürlük kavramını anlatabilmekle mümkün olur. Sistem kendini halkların ihtiyaçları üzerinden pazarlamaya çalışıyor ve bunun sonucunda halkların ihtiyaçları karşılanmıyor, özlemleri doyurulmuyor. Biz devrimcilerin, bireyciliğin bir kanser gibi sardığı, yozlaşan, çirkinleşen, dört bir yanından irin selleri akan bu kokuşmuş yaşamı, yaşam ateşimizle yakıp küllerinden dayanışmayı, küllerinden sevgiyi ve paylaşımı, küllerinden birlikte üretmeyi bilen çiçeklerin her birinin, farklı güzellikte açtığı bir bahçe oluşturmamız gerekiyor.

Gün gelip de sevgi bir dantel gibi dokunurken yüreğimize, alnımızdan süzülen terin rengi verecek hasadını. Sokaklara beslerken kanımızı uçurtması havada bir isyankar çocuk uyandıracak bizi sabaha. Gözlerinde umut... Gözlerinde iş... Gözlerinde paylaşım olacak. Gölge düşürmemiş saçlarına, sakınmaz soluğunu yaşamdan. O büyük gün geldiğinde biz, ülkemizin bir köşesinde güneşi emen bir sarp kayada yaşam bulmuş bir çift kır papatyası olacağız. İnsanlığın şarkısını birlikte duyacağız. En güzel arılarımızı bu şarkıyla besleyip güneşe uçuracağız ve yeryüzü yeşile duracak. Büyük usta Adnan Yücel'in de dediği gibi '**...bitmedi bu kavga sürüyor/ sürecek/ yeryüzü/ aşkın yüzü oluncaya dek!**'

Yıllardan Kapitalizm

**Yıllardan kapitalizm
Bir patlamayla uyandı çocuk
Daldı derinine uykuların
Parçalanmış bedeni görünmedi
Teknolojinin son harikası olan
uçanın ekranında
Yeşildi ekran...
Yeşildi kan kuyusundan fırlayan
gözleri,
Gözlerimiz...**

**Adımız yok...
Muhasebe defterlerinin kurşun
harfleriyiz,
Hesap makinelerinin anlamsız
sayıları.
Sadece
Etimiz meze canavar sofralarına
Ve küpedir korkunun tıkadığı
kulaklara**

**İlmek ilmek örülen hayat
Bir anda nasıl da ayrılır
gövdesinden
Yuvarlanan kimin başı,
Çırpınan bu kol kimin.
Oysa bu baş, bu kol her şeyi
yeşetendi.**

**Tarlada nasırlaşmış ellerle
güneşi eken,
Madende alınının sıcakını
kömüre içiren,
Fabrikada yağsız beden makine
gibi işleyendi.**

**Şimdi daha iyi anlıyorum,
Emeğe karşı bu savaşlar.
Yıkımdır yüreğinde insanlığımın
Ve biz hangi yıla girersek girelim
Değişmedikçe düzen
Hala
Yıllardan kapitalizm!**

· Özgür Irmak

UMUDUN RENGİ

Yine hararetli bir tartışma yapılıyor. Gözleri yaşama sevinciyle parlayan esmer bir adam, sorular soruyor. İnsanların düşüncelerini önemsiyor, bilmek istiyor. Doğrulara tartışarak varmaya çalışırken kavramların niteliğini sorguluyor. Bu ayrıntılı sorgulama aslında onun yaşam tarzı ve bu yaşam tarzının onu yalnızlaştıracağını bildiğini ifade ediyor ısrarla. Ama yanılıyor! Bazen ihtiyacımız olan sınırsız bir özgüvenle doğrularımızı savunmak değil doğruya hakkı verilmiş bir tartışmayla ulaşabilmektir. İşte Önder bunu tüm yaşamına yedirebilmiş biri idi! Yine bir gün bu olumlu özellikleri kazanmasına etki eden felsefe seminerlerinden birine gidiyordu. Tek bir kurşunla yere yığıldı. O kurşun olmasaydı sandalyesine kurulup Hint felsefesi tarihini dinleye-

cekti. Kapıla'nın (Kırmızı Güneş) M.Ö. 9.yy'da materyalizmin temellerini atışına uzanacaktı. Tanrının varlığını sorgulamanın yasak olduğu bir süreçte "Doğa hiç bir gücün eseri değildir." diyen bir adam... Ertesi gün mutlaka Kapıla' dan bahsedecaktı tanıdıklarına her zaman ki mütevaziliğiyle. Yeni, öğretici tartışmalara yelken açacaktı. Sonra ki gün, bir sokak oyununda rastlayacaktık ona mezbahada bir işçi olarak. Ücretlerin "ne bir pantolon, ne de bir çorba almaya yetmeyecek kadar" düşürüldüğü iş gününün on iki saate çıkarıldığı bir fabrikada şu şarkıyı söyleyecekti:

*'Irmakların suyu taşları sürükler
Bir gün silinip yok olur zorbalar
Alır büyüklerin yerini küçükler
Gece uzun da olsa*

*Güneş mutlak doğar
Çarkı tarihin dönmez geriye
Zalim beylerin hesapları boşuna
Kanlı karları kurtarmaz onları
Büyük çark döner hep
Karşı koymak boşa'*
Şarkısını söylerken bazen mezbahadaki işçi Önder'e, bazen Önder bir işçiye dönüşecek, umutlu gülümsemesi izleyicilere yayılacaktı. Geçtiği yerleri umuda boyardı Önder. Öngörüsünün aksine hayatı derinlemesine sorgulaması onu yalnızlaştırmadı. Türkülerle, marşlarla umudun rengini canlı tutan bir sürü insan uğurladı onu son yolculuğuna.

ÖGRENCİ MUHALEFETİ

ÖNDER BABAT KÜLTÜR VE SANAT GÜNLERİ YAPILDI

Geçtiğimiz Mayıs ayında İstanbul Üniversitesi Öğrenci Kültür Merkezi'nde Önder Babat Kültür ve Sanat Günleri adı altında bir dizi etkinlik gerçekleştirildi. Mayıs ayının 20, 21, 24'ünü kapsayan programın ilk gününde, Önder yoldaşımız arkadaşları tarafından anıldı ve onu yakından tanıyan bir arkadaşı, programı izlemek için orada bulunanlara Önder'den bahsetti. Taşdığı insani değerleri belirterek, Önder ve Önder gibi üniversitelilerin toplumun geleceği olduğunu ve hangi nedenlerle bir toplumun geleceğinin karartılmak isteneceğine ilişkin bir konuşma yaptı. Ardından "Emperyalizm ve Önder Babat" konulu bir dia gösterimi gerçekleştirildi. Sonrasında "Önder'e şiirler" adı altında arkadaşlarının Önder'e yazdığı şiirler okundu. Ve ilk günün son etkinliği Jean Luc Godard'ın "Les Carabiniers" (Askerler) adlı, savaşın nasıl bir yokluk ve sefalet getirdiğini konu alan filmiydi.

Programın ikinci gününde Önder'in de rol aldığı Bertolt Brecht'in "Cesaret Ana ve Çocukları" adlı oyunu arkadaşları tarafından Önder'in anısına sahnelendi. Oyun, tarihte "Otuz yıl savaşları" adıyla bilinen savaşlarda, seyyar satıcılık yapan ve "Cesaret Ana" olarak anılan bir kızı ve iki oğlu olan bir kadının savaştan kar elde etme arzusunun ve çocuklarını bir bir savaşa verişini anlatıyor.

Arkadaşları yaşadıkları büyük acıya rağmen Önder'in düşüncelerine sahip çıktılar ve dedikleri gibi bu oyunu Önder anısına çıkarttılar. Aynı zamanda oyunun bazı sahnelerinde Önder'in öldürülüş nedenini sorgulatan anlarda vardı. Örneğin, oyunun 11. sahnesinde; kenti ele geçirip yağmalamak isteyen askerler, kentin yakınlardaki bir köye baskın yaparlar ve köylülere tehdit edip kente giden yolu öğrenirler. Vakit gecedir. Bütün kent uykudadır. Cesaret Ana'nın dilsiz kızı Katrin de bu yaşananları görmüştür ve şehrin tehlikede olduğunu farkındadır. Katrin, "Hiçbir şey yapamayız", "Sakat kızla (Katrin) ne olur!", "Gelin dua edelim" diyen köylülere iyi bir ders vermiş ve eline geçirdiği bir trampetle sesler çıkarmaya başlamıştır. Kendi canı pahasına, kenti uykusundan uyandırmak için çabalamıştır. Kenti ele geçirmek isteyen askerler bu sesler üzerine geri gelmiş ve onun sesini kesmek için çıktığı evin damından aşağı indirmeye çalışmışlar ama başarılı olamamışlardır. Ve en sonunda bir kurşunla trampet sesine son vermişlerdir. Bu arada kent yolundaki nöbetçiler sesleri duymuş ve kent kurtulmuştur. Din olgusu ve eylem karşıtlığının güzel ifadelerinden biridir bu sahne. Önder de bu ülkeyi derin uykusundan uyandırmak isterken katledildi. Fakat şimdi Önder'in sesi de, gözlerinin derinliği de ve düşüncelerinin güzelliği de yuvarlanan bir kar tanesi gibi büyüyor, arkadaşlarının seslerinde, gözlerinde ve düşüncelerinde...

Oyun sonrasında selama çıkıldığında Önder'in fotoğrafını taşıyan arkadaşlarının yüzlerinde, yaşam sahnesinde Önder'i var etmenin onuru vardı. İzleyiciler ve oyuncu arkadaşları Önder'in fotoğrafı sahneye taşındığında gözyaşlarını tutamadılar. Alkışlar dakikalarca kesilmedi.

Etkinliğin son gününde "Amerikan demokrasisi ve Irak'ta işkence" konulu dia gösterimi gerçekleştirildi. Sonrasında Vittoria De Sica'nın "The Bicycle Thief" (Bisiklet Hırsızları) adlı filmi izlendi. Aynı gün bir kez daha "Cesaret Ana ve Çocukları" adlı oyun sahnelendi. Böylelikle, Önder Babat Kültür ve Sanat Günleri sona erdi.

ÖNDER'E

Biliyordum Spartaküs'den bu yana mücadele eden, sisteme muhalif insanların karşılaştıkları, karşılaştıkları zorlukları...

Gitgide yozlaşan bir dünyada yaşıyoruz, her şey kirleniyor: aşklar, dostluklar, sevgiler, hava... Ve bir yerlerde bu yozlaşan değerlere inat mücadele eden insanlar var ki, bu insanlar bizi yaşama bağlayan, umut aşıl原因an halklarımıza.

Evet, kocaman derin gözleriyle, o da mücadele eden bir insandı. Bozuk düzene başkaldırmıştı ve bu yolda emin adımlarla ilerliyordu. Sorguluyor, soruyor, düşünüyor, düşündürüyor ve dünyayı anlamaya çalışıyordu. Dünyayı anladıkça bu düzeni kuranların oyunlarını görüyor, sömürülen halkların acısını yüreğinde hissediyor ve değiştirmek için bozuk düzeni, başkaldırıyordu, yüreğinde insan sığınağını taşıyarak...

Kısa bir süre tanıdım onu, ama bu kısa zamanda bana yönelttiği bir soruyla, sistemin bana dayatmış olduğu düzen(im) altüst oluyor, gerçeğe doğru bir adım daha yaklaşıyordum.

O, güzel bir dünya istiyordu ve bu güzel dünyayı kurmak için mücadele ediyor, çevresindekiler bu güzel umutları taşıyordu..

Evet, böyle olmamış mıydı, tarihsel süreç içerisinde: ezen, ezilen? Önder ezilenlerin tarafındaydı: Feodal bir toplumda bir köle, kapitalist dünyada bir işçi, ataerkil bir toplumda bir anaydı. Biliyordu bu sistemi yaratanları ve niçin yarattıklarını. O, DEVİRİMCİYDİ. Ezilen halkların kurtuluşu için, eşit ve özgür bir dünya için savaşıyordu. Ve kurmak istediğimiz, güzel bir dünya için savaşırken; başına saplanan bir kurşunla, kitapları bir yana kaydı, gözleri donuklaştı ÖNDER'İN. Ama biz biliyorduk, Önder'in halkımız, ezilen halklar için, güzel ve özgür bir dünya için, sisteme muhalif olduğu için vurulduğunu.

Önder aydınlığa doğru koşarken, karanlık eller tarafından öldürüldü. Onlar zaten hep korkarlar aydınlıktan... Biz aydınlığa doğru koşuyoruz. Beklenen günler ellerinizdedir diyor Nazım; gündüzlerinde sömürülme, gecelerinde aç yatırılmayan: Ekmek, hürriyet, gül günleri....

İstanbul'dan bir okur...

"(...)

**Topraktan
ateşten
ve denizden
doğanların
en mükemmeli doğacak bizden..."**

Başkan yoldaş,

"*Hadi çabuk tut elini de 'yaban eller'de sırtımızı sağlamda hissedelim*" derdim hatırlar mısın? Şimdi yoldaşlarının her köşebaşına yapıştırdığı pullardan, afişlerden bize bakan o iri gözlerden yansıyan ışıltıyla yanıtların sorumu! Her geçen gün büyüyen, daha derinlere bakmakta ustalaşan o gözlerdeki yakıcılığı anlayan 'yaban eller'ce vuruldun sırtından. Onlar kalleşlikteki maharetlerini bir kez daha gösterdiler, biz yüreğimize gömdüğümüz yoldaşın; yarım kalan o güzelim türkünün eksikliğini ve hüznünü yükledik sırtımıza. Yükümüz daha ağır ama daha bir onurlu şimdi.

Küçük dünyalarında küçük hesaplar peşinde koşan, ayaklarında ve ruhlarında ağır bir pranga gibi taşıdıkları alışkanlıkları terketmeyenleri, iyiden güzelden yana değişmeye direnenleri umudumuzu çalmakla suçlardık. Umut hırsızlarına karşı acımasız olmalıyız derdik. Rahat ol başkan yoldaş beklentilerini, özlemlerini yoldaş edeceğimiz kendimize, izin vermeyeceğiz incinmelerine!

İçimizi kara kara bulutlar kapladığında, yorgunluk omuzlarımıza çöktüğünde, yığınlığın zerresi düştüğünde yüreğimize, yapılması gereken bir işe gönüllü arandığında en önce duymaya alıştığımız sesin olacak yanibaşımızda: "*Ben hazırım.*"

Sen umudumuzu büyüttün başkan yoldaş, biz de umuduna sahip çıkacağız ölesiye. Her zaman bizimlesin! Gözlerinden binlerce kez öpüyor, öpüyor, öpüyorum...

Bir yoldaşın

DEVRİMCİ HAREKET FİİLİ BİR TÜZÜĞÜ TERCİH EDERKEN GERÇEKTE ZORU DENEMEKTEDİR

Emperyalizmin ideolojik yayılma, düşünsel hegemonya ve beyinlerin fethi amacıyla, özellikle '89 sonrasında daha hızlı yol aldığı; kişi, örgüt ve ülke düzeyindeki dirençleri çözme konusunda küçümsenmeyecek başarılar sağladığı bilinmektedir. Emperyalist kültürün küresel çapta hızla yayılma kabiliyetini geliştirdiği günümüz koşullarında, kendini korumak, giderek daha çok zorlaşmış; örgütsüz kesimler içinse, olanaksız hale gelmiştir.

Biliniyor ki kapitalizm koşullarında yayılan egemen kültürden "nasibini almayan" hemen hiç kimse yoktur. Kültür taşıma araçları, ideolojik aygıtlar, beyinlere yönelik operasyon araçları öylesine gelişti ki, dünyanın devrimcilerinden Özal'ı, AKP'yi, Annan Planı'nı veya BOP'u savunan "yeni yetme sağcılar" oluşturmak mümkün hale geldi. Eğer bu değişim doğru kavranmazsa, beyni ele geçiren "virüs"ün hangi zayıflıklardan veya açık noktalardan sızarak gelişebilme yataklarına yerleştiği bilinmezse; çok daha önemlisi buna karşı örgütlü önlem alınmazsa; bilinmelidir ki, bu virüse karşı kimse aşılıymışçasına direnç gösteremeyecektir.

Devrimci Hareket'in alternatif kültüre, devrimci norm ve değerlere başından beri verdiği önem; emperyalist kültürün yayılabilme kabiliyetinin farkında olmasındadır. Hareketimiz, herkesin söz konusu saldırının etki alanında bulunduğunu bildiği/varsaydığı için, hatalı eğilimlere karşı hoşgörülü olmuş; cezalandırma yerine, değişimi teşvik etmeyi ve onun yöntemini geliştirmeyi tercih etmiştir. Ancak biliniyor ki, iyileşmek istemeyen bir hastaya doktorun yapabileceği hiçbir şey yoktur. Bu nedenle, değişimin ve dolayısıyla emperyalist kültüre karşı örgütsel korunmanın birinci koşulu, hareketin kültürünü içselleştirmek, verilmek istenene karşı bireysel dirençler oluşturmamaktır.

Bir hareketin kültürü salt yazılı

ürünlerden oluşmaz. Onun taşıyıcıları vardır ki bunlar, tarihsel olanla güncel olanı, pratik olanla teorik olanı bir sentezden geçirerek yaptıkları soyutlamaları somuta taşırlar. Bu, kısa sürede veya salt dergileri okuyarak kazanılabilecek bir nitelik değildir. Kişiye göre değişse de yıllar alabilir; hatta kimileri için bu hiç tamamlanamayabilir. Harekete karşı direnç oluşturmak, öznel bir filtre oluşturarak verileni bloklamak; tembelliğin, zaaf ve eksikliklerin geciktirici ve bozucu etkileriyle barışık yaşamak; alternatif kültür edinme sürecini uzatır. Bu durum aynı zamanda geriye dönüş ihtimalini de her zaman barındırır. Yani devrimci zeminde varlık gösterildiği halde, ileriye değil geriye gitmek de mümkündür.

Biz, sürecimize dahil olan her insanın, sınıfsal niteliklerini kapıda bırakarak geldiği düşüncesinde değiliz. Böyle bir beklenti, gerçeklikle de fikri varlığımızı tanımlayan önermelerle de bağdaşmaz. Yoldaşlarımızın beraberinde getirdiği kültürel norm ve alışkanlıklar, bütünü pozitif etkisi altında süreç içerisinde aşılacak ise de bu, kısa sürede gerçekleşebilecek bir dönüşüm değildir. Bu nedenle de, sınıflar mücadelesi hareketin içinde de devam eder. Mücadelenin en yoğun ve sıcak geçtiği alan küçükburjuva cephesidir. Bu kimliğin en çarpıcı özelliği; öze inememek, biçimcilik ve yapaylıktır. Küçükburjuva, öznedir; değişime direnir. Öznesini kendisinin oluşturduğu fiillerde kuralları eğip-bükerek delmeye çalışır. Paylaşımın en kolektif perdesinde dahi gizli bir bencillik taşır. Bu aynı zamanda, bütün içinde bireysel direnç anlamına gelir ki, örgütün kimyasını bozar, ilişkiyi tanımlayan tutkalı sulandırır.

Örgüt fobisinin, yıllardır her türlü fırsat değerlendirilerek, özel gayretlerle büyütüldüğü; hiyerarşinin, önderlik olgusunun, irade ve yol göstericiliğin boy hedefi yapıldığı bilinmektedir. Bu, devrimci değerleri yok

**"Yaşamak, bir şölendir.
Bu şölene çağrılan kim-
seler pek çoksa da,
masaya oturmayı
başaranlar pek azdır."
(Darwin)**

etmeyi kendine vazife edinmiş karşı devrim güçleriyle beraber; onların subjektif veya objektif uzantılarınca da sürdürülmektedir. Kişi, iyi niyetli de olsa, örgütsel iradeye direndiği oranda, örgüte yönelik yıpratma faaliyetlerinin gönüllü özneliyle aynı kovaya su taşır, onların elini güçlendirir.

Devrimci Hareket'i tanıyan herkes bilir; biz, biçimden çok öze vurgu yaparız. Daha önce yaptığımız bir değerlendirmede "*Bizleri Farklı Kılan, Devrimciliğin Kavranmasındaki Özdir*" demiştik. Hareket'imizin değerlerini; ödenen bedelin büyüklüğü, yapılan işin çokluğu, atılan slogan sayısı, vb. değil, bunların hizmet etmesi gereken öz oluşturuyor. Yani bunlar sadece birer araçtır ve amacı beslediği oranda değerlidir. Bir afiş, bir bildiri insanları örgütlemeye yetmez; bu araçların kendinden menkul böyle bir gücü yoktur. Bunlar, devrimci bir çalışmanın basamaklarından sadece biridir ve bizleri bir yerlere yükseltecek olan merdivenin yerine ikame edildiğinde, birinci basamakta yerimizde saymaya devam ederiz. Salt o afişleri gördüğü için yüzünü Hareket'imize dönenlerin olması bizi yanıltmamalıdır. Bunlar kolayca meyletmek, hatta hazırı tüketmek anlamına gelir.

Oturulan yerde uyuklamak, iştahsızlık, sürekli yorgun görünmek nasıl yaşlılık belirtisi ise; hangi yaşta olunursa olunsun tembellik, kaytarmacılık, makyajla veya görüntüyü kurtarmakla yetinmek, sadece dürtülünce iş yapmak da bir çeşit yaşlılıktır. Ve kişiyi sadece devrimcilikten değil, yaşama

kalite kazandırma kabiliyetinden de yoksun bırakır. Kimi arkadaşlarımıza bu benzetme abartılı gelebilir; ama, sözünü ettiğimiz zaaflar kişinin arkadaşlık, kardeşlik, aşk, okul, iş, vb. yaşamında da başarılı olmasını belirli bir kaliteye ulaşmasını önler. Kendini zorlamak yerine azla yetinmeyi tercih etmek; sonuçları sebebiyle, kişinin kendine verdiği bir ceza gibi algılamalı ve onunla mutlaka mücadele edilmedir.

Devrimcilik öncesi yaşamda, birbirini sömürmeyi, birbirini rakip gibi görmeyi, başkasının sırtına basarak yükselmeyi, hatta yükü paylaşmak yerine başkasının omuzlarına yıkmayı olağan bir davranış normu olarak gören insanlar, bu alışkanlıklarını bir anda atamayacakları için yoldaşlığın gerektirdiği normları içselleştirmekte zorlanır, adaptasyon gücü çeker. Bu, anlaşılır bir durumdur ve zaten devrimci bir çatının altına girer girmez; insanların birden bire, efsunlanmış gibi değişmesini beklemek doğru değildir. Bu sürecin sağlıklı bir gelişimle aşılması için dayatmalardan çok, eğitici müdahalelerden sonuç beklenmelidir.

İnsanlar arasında, fiziki güç farklılığı gibi, ruhsal dayanma açısından da farklılıklar vardır. Bu, doğaldır ve dikkate alınmalıdır. Vani, azami 60 kg. taşıyabilen bir kişiden 70-80 kg. taşımasını istemek nasıl doğru değilse; kaldıracabileceğinin üstünde bir stresle yüz yüze bırakmak da doğru değildir. Ancak bu, yük taşımaktan kaçınmaya ve dolayısıyla kaytarmaya sebep olmalıdır.

Biz, yoldaşlarımızı üzmemek veya yormak için değil, daha güzel bir yaşamın taşlarını beraber örebilmek için varız. Yaptığımız müdahale ve yönlendirmeler, bu çerçevede algılanmalıdır.

Yoldaş omuzlar, birbirine yük bindirmek için değil, birbirinin yükünü paylaşmak/hafifletmek için vardır. Eğer devrimci bir ortamda vermeye, paylaşmaya, yük almaya daha istekli kişilerin sırtındaki yükler giderek çoğalıyorsa; ortada çarpık olan ve devrimciliğe yakışmayan bir durum var demektir. Nasıl olsa başkası yapmaya istekli diye, geride durmak, sorumluluk üstlenmemek, niyet bu olmasa dahi, sonuçta yoldaşlarını sömürmek anlamına gelir.

Devrimci Hareket, insanın hareket kabiliyetini, davranış ve üretme grafiğini kimi yazılı kuralların dar alanına hapsedmek yerine, daha özgür ve kapsayıcı işleyişi tercih eder. Bu, kuralların saptanmasının pek çok şeye çözüm olacağı kanaatinin reddidir. Kurallar kendi kendine yönetmez, sonuç da vermez. Onu uygulayan insanın kavrayış ve yorum kabiliyetine bağlı olarak olumlu veya olumsuz sonuçlar verir.

Devrimci Hareket fiili bir tüzüğü tercih ederken, gerçekte zoru denemektedir. Bu, hemen her yoldaşımızın, işleyiş kurallarına, hareketi oluşturan değerler bütününe vakıf olmasını gerektirirken, aynı zamanda yorumlama şansı verir. Böyle bir tercihin, kimi durumlarda; hareketin oturmuş bir işleyişe sahip olmadığı, her kafadan bir ses çıkabildiği veya kuralların eğilip bükülebileceği (uygulanmayabileceği) izlenimini verir. Tabii ki bu doğru bir izlenim değildir. Ve tersine Devrimci Hareket, kişisel ve siyasal yaşamın her alanına, sürprizler dahil her gelişmeye müdahale edebilme ve yol gösterme iddiasına sahip bir organizasyondur. Uygulamada tanıdığı tolerans ve sahip olduğu esneklik, iddiasızlığından değil, kendine güveninden gelmektedir.

Herşeyin özünü açığa çıkarıp; biçimi, yansıması olduğu öze bağlı olarak değerlendiren Devrimci Hareket, dostlarına devrime giden yolda omuzdaşlar olarak önem verirken; bunu, aradaki kavrayış farkının bilincinde olarak yapar. Çünkü devrim, keyfi tercihlerle ulaşılabilecek ve tek bir yapının altından kalkabileceği bir amaç değildir. Ancak bunu yaparken, "ayıplanma, yanlış anlaşılma" kaygısıyla değil, değerlerinin gerekleriyle hareket eder. Birlikte hareketi temenni etse de; devrimin/halkların yararına olduğunu varsaydığı tutumları tereddütsüz uygulamaktan kaçınmaz; "kim ne der?" kaygısına düşmez. Hareketimizin bu niteliği, kimi zamanlarda, hala küçük burjuva niteliklerin etkisinde olan yoldaşlarımızda bir zorlanmaya sebep olabilmekte; verilen özün değil, etrafta görülen biçimin etkisiyle hareket edilmektedir.

Tembel bir insan yüzmeyi öğrenmek yerine sığ sulara yıkanmayı tercih eder. Bu da bir yaşam biçimidir ve böyle de yaşamak tabii ki mümkündür. Ama Behrengi'nin Küçük Kara Balığının yaptığı gibi okyanuslara açılıp, zengin ufuklar eşliğinde farklı dünyalarla tanışmak, tembellerin işi değildir. Yatakta geçirilen süreyi uzun tutmak, genellikle bir çeşit hastalığa tekabül eder. Eğer ortada fiziki bir rahatsızlık yoksa, uyanmak istememek; gerçeklerle yüz yüze gelmemek, anlamlı bir uğraş sahibi olmak gibi nedenlere dayanır.

DEVRİMCİ HAREKET'TE KATILIM EŞİĞİ DEĞİL BARINABİLME EŞİĞİ YÜKSEKTİR

Bizden bir devrimcinin tarif edilmesi istense; tüm ihtiyaçlarını kendisi karşılayan, her türlü zorluğun üstesinden gelen, koşulları lehine çevirmeyi bilen; açlık, susuzluk, yorgunluk, uykusuzluk gibi hallerde iradesini kaybetmeyen, belirli bir program dahilinde disiplinli ve tutarlı olan kişi biçiminde özel ve seçkin bir kimlik çizerdik. Ancak, söylenenle yapılan arasındaki açığı sebebiyle; tarifler tek başına çok fazla anlam ifade etmiyor.

Aeskhylos, "Yemine bakıp insana inanılmaz, insana bakıp yeminine inanılır" der. Sözün özü; güven, sözle değil, eylemle oluşuyor. Devrimci bir organizasyon, çoğun yanında azı, yeterlinin yanında yetersizi istihdam ederek; çeşitli çap ve büyüklükteki enerjilerin aynı yönde işe dönüşmesini ve sonuç vermesini sağlayabilir. Ancak bu, yarım irade ile, diğer uğraşlardan arta kalmış enerjiyle devrimcilik yapılabileceği anlamına gelmez. Devrimcilikteki gönüllülük; iş yapmama, kaytarma, hatta gidişata fren etkisi yapma gönüllülüğü olarak algılanmamalı; keyfilik anlamına gelmediği özellikle bilinmelidir.

✓ Kişi, devrimci görevlerin gerektirdiği her konuda değil, sadece ona daha hoş, daha şirin gelen, kolay ve güzel vakit geçirmeye imkan veren uğraşlarda gönüllü oluyor, dayanma gücünü, iş yapabilme kapasitesini zorluyorsa; ortada bir sorun var demektir. Ve ne yazık ki, mevcut ilişkiler içerisinde bu durum ağırlıktadır. Bu, devrimci kimliğin, hizmet ettiği nihai amaçtan kopuk olarak algılanmasından kaynaklanır. Bu nedenle de kopuşlar, örgütsüzlük tercihi, harekete ve yoldaşlarına zarar vermek; genellikle ya yüzleşilmek istenmeyen şiddette bir zorlukla (polis saldırısı, tutsaklık, vb.) karşılaşılınca, ya da daha iyi vakit geçirmeye imkan veren bir fırsatın yakalanması halinde gündeme gelir.

✓ Örneğin, devrimci ilişkiler içerisinde sadece karşı cinsi de barındıran, onlarla çeşitli paylaşımlara imkan veren fiillerde bulunup salt bu fiillerde heyecan duyan kişilerin, girdikleri bir "sevgili" ilişkisi sonrasında devrimci heyecan ve coşkuyu yitirdikleri ve hızla hareketten uzaklaştıkları görülür. Tabii ki bu eğilim salt karşı cins ilişkisinde açığa çıkmaz. Bencilliğin, bireyciliğin, sevgisizliğin insan ilişkilerinde yabancılaşmayı büyüttüğü ve dokunmaları bile buz gibi soğuttuğu günümüzde; insana en yakışan, en rafine ve sıcak ilişkilerle var olmayı önüne amaç olarak koymuş bir topluluk içerisinde yer almak, böyle bir atmosferin maddi ve manevi sıcaklığıyla ısınmak hemen her insana cazip gelir. Önemli olan, devrimci ortama, sahip olduğu güzellikleri sömürmek için değil, o güzellikleri büyütme için

girmektir. Görülecektir ki, böyle bir çaba, hem güzelliklerden daha fazla beslenmeyi hem de girilen üretimlerde yeni güzelliklerle tanışmayı beraberinde getirecektir.

Devrimci Hareket'in saflarında yukarıda sıraladığımız türde pek çok zaaf ve eğilim bulunabilir. Asıl tehlikeli olan, bunların bulunması değil, kalıcılaşmasıdır. Bizler, insanları giriş kapısında sınıflayıp ayıklayan bir süzgece sahip değiliz. Ayrıca, zaafarla yüklü biçimde içimize gelen insanların, samimi olduğu sürece değişmesinin mümkün olduğunu düşünüyoruz. Bu nedenle, katılım eşiğini değil, barınabilme eşiğini yüksek tutuyoruz. Kimilerinin katılım sonrasında, yavaş yavaş uzaklaşmaya başlaması ve sonuçta saflarımızı terk etmesi, barınabilme eşiğini aşamamış olmakla ilintilidir.

Bizler, çatımızın altına gelen hemen her insana şans tanırız. Bu bizi ne zayıf düşürür ne de sulandırır. Çünkü değerlerimiz, bu tür öğelerle değişime uğramayacak denli sağlam örülmüştür. Bunu kavrayanlar hareketin taşıyıcısı haline gelmekte, kavrayamayanlar ise ya gitmekte ya da devrimcilikte azla yetinen duruma düşmektedir.

MİZAH DAHİL KÜLTÜRÜN TÜM BİLEŞENLERİNİN ALTERNATİFİ DEVRİMCİ YAŞAMDA

MEVCUTTUR

✓ Tüm toplum kesimleri gibi devrimcilerin de yaşamında mizah vardır/olmalıdır. Hatta devrimciler, yaşamı kapsayıcı bir pencereden algılama, diyalektik yönetime sahip olma ve varolan sistemi yadsıma sebebiyle daha yoğun ve nitelikli mizah yapabilme şansına sahiptir.

Kültürün feodal, burjuva, vb. olması; ileri veya geri sayılması gibi, bir kültür ögesi olan mizahın da ileri veya geri olması; kaliteli veya sulu olması mümkündür.

Alternatif bir dünyanın taşlarını örme yolunda devrimciler, girdikleri ilişkilerde etken olabildikleri oranda yol gösterme, kültür taşıma şansına sahip olur. Edilgenlik, ortama uyum, karşı tarafa benzemeyi beraberinde getirir. Örneğin cinsel veya sulu/seviyesiz esprilerin revaçta olduğu, "stand-up"çılarca yaygın-

laştırılıp kanıksatıldığı günümüzde, aramıza yeni dahil olan genç bir insanın, söz konusu esprileri bulduğumuz ortama taşınması normaldir. Normal olmayan, bunu aşmış olması gereken yoldaşlarımızın, aralarına yeni katılan bir insanı elinden tutup yukarı çekmek yerine, aşağı inmeleri ve söz konusu esprilere katılarak kalıcılaşmalarına ve ortamın sulanmasına katkı

Yoldaş omuzlar, birbirine yük bindirmek için değil, birbirinin yükünü

paylaşmak/hafifletmek için vardır. Eğer devrimci bir ortamda vermeye, paylaşmaya, yük almaya daha istekli kişilerin sırtındaki yükler giderek çoğalıyorsa; ortada çarpık olan ve devrimciliğe yakışmayan bir durum var demektir.

koymalarıdır. Aramıza yeni katılan bir insanı kendimize benzetmek yerine, biz ona benziyorsak, ortada bir terslik var demektir. Kastettiğimiz benzetme, asimilasyon değildir. Dışsal pek çok faktörün aşındırıcı etkisi altında bulunan devrimciler, iddialarında başarılı olabilmek için, değerlerini her koşulda savunabilmeli, sahip oldukları kültürel normları anlatmaktan ve bu doğrultuda ısrarcı olmaktan kaçınmamalıdır.

Egemen kültürce sağlanmış olan hegemonya, pek çok ideolojik aygıt tarafından beslenirken, buna alışkanlıklar da destek verir. Hangi alışkanlığın nereden geldiği, kaynağında ne olduğu, örneğin bir tuvalet esprisine neden hemen herkesin güldüğü, karşı cins ilişkilerinde hala neden babadan kalma geleneklerin dışına çıkılmadığı, vb. araştırılıp üzerinde durulmadıkça, devrimci zeminde dahi olursa, alternatif bir kültür oluşturmak

Örgüt fobisinin, yıllardır her türlü fırsat değerlendirilerek, özel gayretlerle büyütüldüğü; hiyerarşinin, önderlik olgusunun, irade ve yol göstericiliğin boy hedefi yapıldığı bilinmektedir. Bu, devrimci değerleri yok etmeyi kendine vazife edinmiş karşı devrim güçleriyle beraber; onların subjektif veya objektif uzantılarınca da sürdürülmektedir

olanaklı değildir. En azından, temenni edilen seviyeye ulaşmak olası değildir.

Kültür, toplumsal bir olgudur ve ortak emek ürünüdür; diğer bir ifadeyle üretimler toplamıdır. İnsanlık hiçbir güzelliğe zahmetsiz, düz bir yolda ilerleyerek ulaşmamıştır. Bilim yolunda dahi kafaların kesildiği, önermelerde ısrarın bedel gerektirdiği bilinir.

Tembel bir insan yüzmeyi öğrenmek yerine sığ sularda yıkanmayı tercih eder. Bu da bir yaşam biçimidir ve böyle de yaşamak tabii ki mümkündür. Ama Behrengi'nin Küçük Kara Balığın yaptığı gibi okyanuslara açılıp, zengin ufuklar eşliğinde farklı dünyalarla tanışmak, tembellerin işi değildir. Yatakta geçirilen süreyi uzun tutmak, genellikle bir çeşit hastalığa tekabül eder. Eğer ortada fiziki bir rahatsızlık yoksa, uyanmak istememek; gerçeklerle yüz yüze gelmemek, anlamlı bir uğraş sahibi olmamak gibi nedenlere dayanır. Örneğin hapishanelerde adli tutuklular veya politikleşmemiş politik tutsaklar, günde 15-16 saat yatarak vakit geçirmeye çalışır. Devrimcilere ise, hiçbir koşulda (içerde veya dışarda) kendini yatağa mahkum etmek yani uykuya yenik düşmek yakışmaz. Devrimci kültürü içselleştirip, onun gereklerini yaşamın tüm ayrıntılarında yerine getirebilenler için; kaldırılmaz yük, gerçekleştirilemez görev, başedilemez problem yoktur. İşte bu nedenle, devrimciliğin gerektirdiği kaliteyi yaşamlarında sağlayabilenler, zindanın en zifiri karanlığı ile tanıştığında "ben neden buradayım?" sorusuna yanıt vermekte güçlük çekmez ve zindanla da zindancıyla da baş etmeyi bilir. Aksi takdirde; kaytararak, üşenerek, yükten kaçınarak devrimci zeminde varlık gösterenler, tutsaklık gibi özel hallerde,

yalpalar ve sonuçta kendine de harekete de zarar verir.

Kısacası, "Yaşamak, bir şölendir. Bu şölene çağrılan kimseler pek çoksa da, masaya oturmayı başaranlar pek azdır." (Darwin)

DEVRİMCİ KİMLİĞİ DOĞRU VE YETERLİ BİÇİMDE KAVRAYANLAR DEVRİMİN GEREKTİRDİĞİ HİÇBİR ÇABAYI ANGARYA OLARAK GÖRMEZLER

İnsanların ücret karşılığı çalıştıkları, sömürüldükleri ve dolayısıyla angarya olarak gördükleri işlerde isteksiz olmaları, kaytarmaları, mesai saatlerinin bitimini dört gözle beklemeleri normaldir. Ama bu tutum ve isteksizlik, devrimci görevler karşısında ortaya çıkıyorsa, ortada bir terslik var demektir. Devrimci zeminde yapılacak işleri, iyi-kötü, zevkli-zevksiz diye sınıflamak da aynı tersliğin dışavurumudur. Uzun ve kısa vadeli hedefleri, devrimci kimlikle ilişkilendirip en küçük bir işi bile, hizmet ettiği bütünün içinde algılayamayanlar; tüm telkinlere, ajitasyon ve propagandaya rağmen, istikrarlı bir moral ve heyecan grafiği çizemez. Ve sonuçta, sadece moral dalgalanma yaşamakla kalmaz; hareketin kimi adımlarını, salt heyecan vericilik açısından ele alacağı için, kavrama ve adaptasyon güçlüğü çeker. Örneğin 1 Mayıs'taki ayrışmanın anlaşılmasındaki güçlüğü'nün sebeplerinden biri budur. Genellikle; cesaret, kahramanlık gibi feodal ölçeklerle donanmış ve duruşunu taraftarlıkla sınırlamış ülkemiz sol gençliği için ne yazık ki, uzun uzun yaptığımız açıklamalar ve sorduğumuz sorular çok şey ifade etmeyecek; yazılanı ya okumayacak, ya da okusa dahi, aidiyet ilişkisi içinde olduğu (taraftarı bulunduğu)

yapının sloganlaştırdığı ifadeleri tartışmasız bir ölçek olarak algılayıp, yoluna devam edecektir. İşte biz, kendi yoldaşlarımızda bu duruşun izlerini gördüğümüzde rahatsızlık duyuyor ve bunu değiştirmek istiyoruz. Çünkü bizim devrim diye bir sorunumuz var. Ve önümüzdeki yolun, salt "atılım, cüret" edebiyatıyla aşılamayacağının bilincindeyiz.

MARKSİZM'İN YOL GÖSTERİCİĞİNDE YÜRÜYENLER İÇİN ÖZ HER ZAMAN BİÇİM VE GÖSTERİŞTEN ÖNEMLİ OLMUŞTUR

Akılların çelmelendiği, insanların bilinç altlarının dahi yönlendirildiği, bilim alanındaki mütevazı çalışmaların bile, emperyalist projeleri besleyen bir ilişkilenebilir sokuşta günümüzde; düşünsel alandaki özgürlük daha büyük bir önem kazanmış ve daha heyecan verici olmuştur. Bu, çatışmanın ortasında kalıp, yara almadan çıkmaya; toz-duman içinde kalıp, tertemiz çıkmaya benzer.

Bir bakıyoruz ki bir bilim adamı, lazer üzerine yaptığı araştırma ve buluşların, bir gün karşısına savaş teknolojisinin bir aracı olarak çıkmasından dolayı dehşet ve çaresizlik hali yaşıyor. Veya bir psikolog, gördüğü eğitime, kazandığı uzmanlık sıfatına rağmen, bir gencin hastalık düzeyindeki egoizmini, "ailenin küçüğü olduğu için, çocukluğunda fazla ezilmiştir. Onu anlamak gerekiyor." biçiminde değerlendirmekte yani kitapta okuduğu örneklerin dışına çıkamamakta ve sonuçta, onu adeta olumlar duruma düşmektedir. Marksistler ise bir olgunun birden çok nedeni olabileceğini bilir. Bu nedenler içinde temel önemde olanını öne çıkarır ve nedeninin bilinmesinin, söz konusu fiile masumiyet kazandıramayacağından hareketle, değişimi zorlar. Bu örneği, Marksist olmanın önemine ve kazandırdığı avantajlara dikkat çekmek açısından verdik. Ancak Marksist olmanın ve özellikle de Marksizm'i an'a izdüşürebilmenin kolay olmadığını bilincindeyiz. Bu yolda öğrenmek de yapmak da, basamakları tükenmeyen bir merdiven gibidir. Bu nedenle yaparken öğreniyor, öğrenirken yapıyoruz.

SARSILMAZ İNANÇLARA VE MARKSİZM GİBİ BİR HAZİNEYE SAHİP OLAN DEVRİMCİLER BU KARANLIĞI YIRTARAK AYDINLIĞA ÇIKACAKTIR

Deniz Kaynak

Emperyalist kapitalist sistem, içinde bulunduğumuz çağda sömürgeleştirmek istediği ülkeleri konumlarına göre, niteliklerine göre sınıflandırmakta ve bu özelliklere göre her ülkeyi ele geçirme planlarını ayrı ayrı hazırlamakta ve bu planlarını işleme koymaktadır. Bunun en açık örneğini Afganistan'ın işgali, Irak'ın işgali, Gürcistan'daki "Kadife ve Çiçek devrimi", Kıbrıs meselesi ve Türkiye'nin gizli işgali vb. hareketleri incelediğimizde açıkça görüyoruz. Bütün bu planları ve faaliyetleri tek tek ele aldığımızda da, hepsinin arkasındaki niyeti ve amacı çok iyi anlayabiliyoruz. (BOP, Hazar havzası petroleri üzerinde ABD'nin egemenliğinin pekiştirilmesi, Petrollerin Batıya güvenle taşınması, vs.)

Emperyalistler için büyük bir stratejik hedef olan ülkemiz ekonomik, politik ve askeri alanlarda yoğun bir baskı altında tutulmakta ve ABD üssü niteliği taşıyan bir hale getirilme pratiği içerisinde bulunmaktadır. En son NATO zirvesinin Türkiye'de yapılması bu sebepleydi. Amaçları Türkiye'ye yeni roller biçmek ve bu rolü uygulamaya sokmaktı. Hatırlanacağı gibi zirve öncesinde sokak ortalarında vurulan devrimciler, devrimci kurumlara yönelik baskılar ve saldırılar, bombalamalara yönelik yapılan psikolojik savaş hareketi (sağdan ve soldan) bu nedenleydi. Amacı emperyalist tahakküme karşı çıkanların önünü tıkamaktı. Zirve öncesi ve sonrası yapılan bütün bu karşı devrimci, güdümlü faaliyetler halen de sürmekte olup, ekonomik ve politik anlamda varlığını açıkça hissettirmektedir.

Bugün, Kamu Reformu Yasa Tasarılarıyla, devleti küçültme anlayışlarıyla IMF, DB; emperyalist tekellerin emirleriyle harekete geçen devlet şahsiyetleri (yağmacılar), kamu alanında ve daha bir çok alanda revizyona gitmektedir. Buradaki amaç çok açıktır. Kamu alanındaki 1.5 milyon emekçinin sözleşmeli personel statüsüne geçirilmesi ülkemizi yöneten emperyalistlerin direktifidir ve uygulamaya başlanmıştır. Verilen niyet mektuplarının da diyeti açıkça emekçilere ödetilmek istenmektedir. Ücretli kölelik yaygınlaştırılmakta, işsizler ordusuna yeni neferler kazandırılmaktadır. Aynı zamanda devletin "ulusal bütünlüğü"nü savunan devletin yetkili şahsiyetleri de ülkenin bölünmez bütünlüğü adına bir sendikaya kapatma davası açmaktadır. İşbirlikçiler açıkça görüldüğü gibi, direktiflere uymuşlar, ekonomik alanda uyguladıkları planları siyasi alanda da uygulayarak oluşacak herhangi bir emekçi hareketinin önünü kesmek için harekete geçmişlerdir. Eğitim-Sen'in kapatılma davası bu anlamda düşünülmelidir. Emperyalistlerin ve işbirlikçilerinin bir oyunu olduğu düşüncesi akıldan çıkarılmamalıdır. Sözde ulusal bütünlüğü savunan MGK, Anayasa Mahkemesi ve onları açıkça destekleyen siyasi yapılar da (İP, ADD, Faşist Türk Solu dergisi) bunun uygulayıcısıdır ve işbirlikçilerdir.

Amaç kesinlikle bellidir. Her alanda uygulanan bu yağma politikalarının amacı, Türkiye'yi tamamen sömürge haline getirip bütün değerlerimizi elimizden almak ve bir halkı köle yapmaktır.

Bu durum devam ederken sol pencerede de bu sömürü politikalarına karşı çareler aranmakta ve bu sürecin önüne geçilmeye çalışılmaktadır. Bu anlamda neredeyse devrimci yapıların tümü Nato zirvesi sırasında ve öncesindeki eylemlere büyük umutlar bağlayarak bu süreci anti-emperyalist bir savaşın başlangıcı olarak görüp harekete geçmişti. Ancak bu anlamda direniş ruhu her ne kadar yaşatılmaya çalışıldıysa da, kitlelilikteki daralma ve örgütsüzlük nedeniyle başarı kazanıldığı görülmemiştir. 68 ruhuyla hareket edelim derken, mesele kamp girişimlerine, yasal mitinglere kadar indirgenmişti. Hatta BAK'çılar sayesinde trajikomik hikâyeler yaşanmıştı. Bu da trajedi yaşamayalım diyen "terörizm" istemeyen sivil inisiyatifçilerin sayesinde olmuştu. Yani önderliğini Memoli'nin (M.Ali Alabora) yaptığı direnişçi bir mücadele önerilmişti kitlelere. Yapılan miting konusunda da yaşanan yer sorunu ayrı bir trajediyi yansıtmaktaydı tabii. Ayrılıklar, olumsuzluklar, ölçeksizlikler..... daha bir çok sorun.

Objektif koşulların yoğun bir şekilde devrim ve mücadele anlayışının gerekliliğini hissettirdiği bugünkü durumda yaşadığımız bunca olumsuzluklar önemli bir sorunu yansıtmaktadır aslında. Bu sorun, devrimci öncülerin yetersiz oldukları gerçeğidir. *"Mücadelenin gelişimi pek çok objektif ve subjektif nedene bağlıdır. Günümüzde solun kendi subjektif konumu ve içinde bulunduğumuz subjektif koşullar mücadelesinin daha üst biçimlere, boyutlara geçişini engelliyor."* (Devrimci

Hareket Sayı:5 Syf:14)

Son yaşanan olumsuzluklar da göstermiştir ki, yoğun çabalar harca-yarak vermiş olduğumuz bu mücadelede artılara ve eksilere bakıldığında genel anlamda bir bunalımın yaşanıldığı görülmektedir. Bu tespite inanılsın ya da inanılmasın bu bir olgudur ve ajitasyonlarla ya da demagojilerle geçitirilmemesi gereken bir durumdur. Öyle ki bu sorun, bir çok insanın kafasını karıştırmakta, örgütlü olsun yada olmasın devrim için mücadele etmek isteyen bütün insanların yılgınlığa düşmesinin ve korkuya kapılmasının yolunu açmaktadır. Bu da genel anlamda mücadelenin seyrini düşürmekte ve güç kaybına neden olmaktadır. Solun bir bütün içerisinde hareket edememesi (antiemperyalist cephe) sol içi kavgalar ve kitlesel katılımlardaki düşüklüklerle açıkça görülen sorunlar devrimci kadroların da kötü anlamda etkilenmesine neden olmaktadır. Bunlar solun içinde bulunduğu genel sorunlar olup, aşılması mutlak gerekli olan meselelerdir.

Kim ne derse desin. Kim kendi yapısının biricik devrimci örgüt olduğunu düşünürse düşünsün, kim benim şu kadar kitlem var, o halde en büyük benim anlayışlarıyla hareket ederse etsin, içinde bulunduğumuz durumu değiştiremez. Aksine bu tür yaklaşımlar toplumsal mücadeleyi bireyselliğe iter ve zararlıdır. Başarının tam tersine bölünmüşlüğü yaratır ve kalıcılaştırır. Oysa gerçek olan toplumsal mücadelenin başarısıdır. Ancak bunu yakaladığımız ölçüde namussuzlara karşı dik durabiliriz.

Nitelik sorunu, değerlerde erozyon yaşanması, kadro sorunu ve samimiyetsizlik konusunda sıkıntılar aşılmadıkça başarılı olunacağı kuşkuludur. Meseleleri salt günlük çözümlerle aşmaya çalışmak, uzun vadede kazanılabilecek güçlü mevziler varken bu alanlarda ısrarcı olmamak da, ayrı bir sorundur. Buna en iyi örnek Kürt hareketidir. Açıkça görülmüştür ki, Kürt ulusal hareke-

tinin kısa vadeli çözümleri onları emperyalistlerin yanına sürüklemiş, Avrupa'dan çözüm beklentilerinde bulunulmuş, bazı sol hareketlerin de bu anlamda yanlış konumlanmasına yol açmıştır.

Günlük çözümler devrimci mücadeleyi sınırlar. Pragmatizmi ve burjuva politikacılığını aşılır. Marksizm'le ilgisi yoktur. Aslolan ideolojinin kendisi ve hedeflerimizdir. Bunun için her yerde TEK YOL DEVRİM şiarı haykırılmalıdır.

Burjuvazi, kendi iktidarını yık-maya çalışan proletaryayı elindeki silahlarla durdurmaya çalışarak (baskı, şiddet, iletişim araçları, kültür, vs.)bu oyunun sadece politik ve görünen yönüyle ilgilenmektedir. Oysa ki aslolan, sınıflar arasındaki diyalektik bağdır. Bu evrimsel süreç yani proletaryanın burjuvaziye karşı savaşımı tamamen doğal bir eylemdir ve kaçınılmazdır.

Değişik yapılar içerisindeki geri dönüşler, kısır tartışmalar, kadro yetersizliği gibi problemler olayları sadece politik olarak ele almanın ürünüdür. Sadece kuru politik iktidar mücadelesi vermek meseleyi salt günlük çözüm anlayışlarına indirger. Fakat tek bir gerçeklik vardır ki, o da devrimci mücadeleyi felsefi anlamda kavramak, sınıflar ve toplumlar arasındaki diyalektik bağ iyi anlamak ve bütün kadroların sorunların veya olayların özüyle ilgilenip buna göre çareler üretebilen, yılgınlığa kapılmayan niteliklerle hareket edebilmelerini sağlamaktır.

Bugünkü sorunlar elbette aşılacaktır. Her ne olursa olsun sorunlar büyük gibi görünse de, sorunları göğüsleyebilecek bir etken görün-mese bile bu kaçınılmazdır. Sarsılmaz inançlara ve Marksizm gibi bir hazineye sahip olan devrimciler bu karanlığı yırtarak aydınlığa çıkacaklardır. Yeter ki irade ve bilinçle somuta müdahale edilebilsin. Devrimci mücadele duruma göre araçlarını yaratacak ve zafere ulaşacaktır.

"Devrim biliminde kendiliğinden devrim ya da kendiliğinden ayaklanma diye bir şey yoktur. Çünkü her

halk hareketinin arkasında gizli etkenler vardır. Her birikim, belirli bir nesnel ortamda patlamalara yol açar. Bu tür patlamaların doğası ve niteliği öznel çabalarla belirlenir. Bir başka deyişle, her halk hareketinin zorunlu olarak kendiliğinden bir yanı vardır. Ancak bu kendiliğindenliği yan, o hareket içinde yer alan örgütsel yapılanma sayesinde belirlenmiş yollara kanalize edilir ve belirlenmiş hedeflere yönelir. Yığinsal hareket patladığı an, söz konusu örgütsel yapılanma bil-lurlaşmış ya da biçimlenmiş olmayabilir. Başlangıçta varlığı somutlaşmamış böyle bir yapılanma, olayların meydana gelmesinden önce bile, kendisini de yaratacak olan bir yönelim verir olaylara." (Bkz: İntifada Dersler. Analiz Yayınları Syf.14)

TEK YOL DEVRİM

Meseleleri salt günlük çözümlerle aşmaya çalışmak, uzun vadede kazanılabilecek güçlü mevziler varken bu alanlarda ısrarcı olmamak da, ayrı bir sorundur. Buna en iyi örnek Kürt hareketidir. Açıkça görülmüştür ki, Kürt ulusal hareketinin kısa vadeli çözümleri onları emperyalistlerin yanına sürüklemiş, Avrupa'dan çözüm beklentilerinde bulunulmuş, bazı sol hareketlerin de bu anlamda yanlış konumlanmasına yol açmıştır.

MASALINI DA ŞİİRİNİ DE GERÇEK VE DÜŞÜNÜ DE BAĞRINDA TAŞIYAN BİR DEVRİMCİLİK

Bahadır Deniz

12 Eylül sonrasında, yenilgi psikolojisiyle hareket etmek; rejimi değiştirme amacını, rejime kendini kabul ettirme ve mevcut düzen içinde yer edinme amacıyla ikame etmek; sol içinde hızla yayılan bir tutum halini aldı. Örneğin **Sinan Çetin**, "*kendini kurtaramayanlar, halkı kurtarmaya soyundu; birey bile olamadılar*" derken; gerçekte halkı ve bireyi daha iyi kurtarabilecek bir solu amaçlamıyor; aksine, varolanı tahrip ediyordu. Eleştirinin yapıcı olup olmadığı, büyük oranda eleştiri sahibinin yaşamsal duruşunda yansır. **Bugün Sinan Çetin'in ne yaptığı, o gün ne demek istediğinin somut ifadesidir.**

Tabii S. Çetin'in farklı versiyonları vardı ve hepsi bu denli kamufleksiz değildi. Örneğin kimileri solun açmazlarını kendine dert edinmiş gibi görünüp, rolünü solda durarak ve uzun süreli olarak oynadı. ÖDP, böyle bir çabanın iradi sonucu olarak ortaya çıkmıştır. **Dün ifade edildiğinde, sol kültür açısından yakışsız/ayıp sayılabilecek tercih ve duruşlar, uzun süreli örgütlü bir karşı çaba sonucunda, bir norm olarak benimsetilebilir hale geldi.**

Dün devrimcilikten, solculuktan gıdalanmış, devrimciliği gerçekten yüreğinin sol yanı ile yaşamış bir kuşaktan bu örneklerin çıkması, sorunu daha da trajik kılıyor. Çünkü 12 Eylül öncesinde biz, **masalını da, şiirini de, gerçek ve düşünüyü de bağrında taşıyan bir devrimcilik** yaşadık. Bu deneyim, bugün sağı keşfetmeyi değil, her şeyin çözümünü solda aramayı gerektiriyor. Tabii solculuk, CHP solculuğu olarak algılanmıyorsa. Bir şeyin aslı varken, uçuğunu veya çarpığını yaşamak isteyenlere değil

sözümüz. Örneğin, kastettiğimiz sol; "eline sağlık" demek yerine "eline solluk" demek değildir. Bu, işi sulandırmaktan başka bir şeye yaramaz. Halbuki solu anlatmak, benimsetmek, sevmek ve sevdirmek için öyle çok sebep var ki... Hele ki günümüzde, **postmodern duruşlarla normların bulandırıldığı bir atmosferde; netlik, değerlerde ısrar daha onurluca ve daha anlamlıdır.**

Daha önce de yazdık; kapitalizme karşı durmadan anti-emperyalist olunamaz. Düzene karşı durmadan da sol olunamaz; sol olunamayınca da, bunca insandışılama içinde pusulayı şaşırılmamak olası değildir.

Sosyalbilimin, zamana ve mekana göre değişebilen önermeleri sebebiyle belirli bir esnekliği var ise de bu, onun **keyfi ölçülerle eğilip-bükülebileceği** anlamına gelmez. Son 10-15 yıllık süreçte emperyalizmin, karşısındaki engelleri aşmak için bilim dahil, hemen her olguyu "yönlendirilebilir bir araç"a çevirdiği bilinmektedir. Tabii bunda, kendi özellikleri sebebiyle hizmet eden kişi, yapı ve örgütlerin de rolü unutulmamalıdır.

Rejimlerin neye göre biçimlendiği, bunu tayin eden dinamikler içinde neden sınıf mücadelesinin **belirleyici** olduğu kavranmadan, basit mantıklar yürüterek veya kahvehane sohbetlerini aşmayan bir seviye ile; faşist bir rejimin şiddet kullanmadan "demokratik adımlar" için ikna edilebileceğini düşünmek/varsaymak; böyle bir rejimin devamından yana çıkarı olanların işine yarar.

Bugün, egemenlerin kendi ihtiyaçları çerçevesinde gündeme

gelen ve "AB uyum yasaları" olarak anılan düzenlemeler doğru kavranmadığında, ülkenin demokratikleşmekte olduğu, bunun için mücadeleye ihtiyaç olmadığı, sürecin kendiliğinden işlediği biçiminde bir kanaat oluşur; ki bu, emperyalistlerin ve işbirlikçilerinin, oluşturmak için bin türlü zahmete katlandıkları bir sonuçtur. **Emperyalist tekellerin ve onların düzenlerinin üstyapısal yansıması olan siyasal gericiğin, kendiliğinden hak vermesi; yapısal niteliğine terstir.** Bu, sömürücü egemenler açısından tarihin hiçbir evresinde rastlanmış bir durum değildir. Bu bağlamda "herkes hakkettiği biçimde yönetilir" soyutlaması bir gerçekliği yansıtır. Yaşamın azıyla, hakların azıyla, demokrasinin azıyla yetinmek; sağlıklı düşünebilen insanların tercihi olamaz. Bu nedenle egemenler, bir taraftan düşünsel yetenekleri akamete uğratarken, diğer taraftan inançsız, hedefsiz, plan yapamayan, düş kuramayan bir toplum için çaba harcar. Bu yolda, şiddet ve tehdit gibi caydırıcı unsurlardan, akıl çelmeleyici faaliyetlere kadar çeşitli araçlara başvuran egemenler, aynı zamanda kaleyi içten fethetmeye ve dolayısıyla Truva atları oluşturmaya da özel bir önem verir.

Koca bir tarih boyunca süzülerek gelen ve kuşaktan kuşağa devrolunan değer biriktirme sürecini, adeta tersine işletip tuğla tuğla sökme görevi üstlenip; solda örgütsüzlüğü, bireyciliği kamçılıyıp, devrimci olanla mesafe oluşturduktan sonra; hatta böyle yapınca kitlelilik sağlanacağı propagandasını yaptıktan sonra; örneğin NATO karşıtı bir mitinge sadece 500 kişinin gelmiş olmasından yakınma hakkı

kalmıyor.

BAK'ın Saraçhane'de 5 Haziran'da yaptığı mitinge, beklenenin aksine kitlelerin rağbet göstermemesi, Birgün Gazetesi'nde yazan Doğan Tılıç'ı şaşırtıyor. "*Yahu, hani öyle sert sol sloganlar falan atmıyoruz. Sadece solcular olarak da dökülmüyoruz ortalığa. Alt tarafı 'Bush gelme' diyoruz.*" diyor D. Tılıç. Görüldüğü gibi hala sol olanla problemi var bu şahsiyetlerin. Gerçekte ise sorun solda değil, solu yanlış kullandı. Ve ayrıca solun "*aşırısı*", "*sert*"i olmaz. **Bu, günümüzde burjuva ideologların, devrimcileri sosyal demokratlardan ayırmak, uç ve marjinal olarak göstermek için başvurduğu bir tanımlamadır.**

Irak'ta Savaş'a Hayır Koordinasyonu'ndan ayrılıp BAK'ı oluşturan kesimler sadece Birgün Gazetesi'nde değil; yaşamın her alanında devrimcilik, solculuk ile mesafe koymayı bir alamet-i farika olarak tercih etmiştir. NATO toplantısını protesto için 27 Haziran mitinginde Kadıköy'de ortaklaşmaları kesimlerle 28 Haziran'da yollarını ayırmaları da bir tesadüf değildir. Hatırlanacak olursa zaten "Koordinasyon"dan ayrılma sebeplerini de "*orada taş atan olay çıkaran örgütlerin varlığı*" oluşturmuştu. Aslında onlar, tercihlerini çoğu kez açık biçimde ifade etmekten sakınmıyorlar. Açık veya örtük rollerini de oynuyorlar. Ama bazen, mesela 1 Mayıs'taki gibi, kimi dostlarımız onların **ciddi ciddi radikalleştiklerine** inanabiliyor.

Biz devrimciyiz; solda duruyoruz. Sınıf mücadelesinde sağ gibi elbette solun da yeri var. Ama bu, bir etiket bir isimlendirme farkı değildir. Sol; muhaliftir, düzene karşıdır; boyun eğmez, itirazının takipçisi olur ve fikrini eyleme döker. Karşıtıyla uzlaşarak idare etmeyi değil, onu yenerek, aşarak yoluna devam etmeyi bir tarz olarak benimser. Kısa günün karı hesabıyla yapılan ortaklıklar, atılan adımlar, kardan çok zarar getirir. Bulanıklık,

düzenin devamından yana olanlara yarar. Bu nedenle **devrimciler, her zaman ve her adımlarında kendilerini doğru anlaşılacak şekilde ifade etmeli, netlikten yana olmalıdır.**

Popüler kültürün biçimlendirdiği ölçeklerle yaşamı karşılayan kitlelerin durduk yerde devrimcileri keşfetmesi, kurtuluşun müjdecisi olduklarının ayırdına varması olası değildir. Kendiliğinden bir akış içinde ve tabii sistemin insafına terkedilerek büyüyen bir genç için, yolda sayısız tuzaklar vardır. Bu nedenle **insanlar arabesk müzik dinliyor, Brezilya dizileri veya seks filmleri izliyor, futbol maçlarını kaçırmıyor diye kızamayız; ama, olumlayamayız da.** Belki burada, örgütlü ile örgütsüz kesimleri ayırmak gerekiyor. Ve iki taraftan da ilgimizi esirgememek koşuluyla; örgütsel yönlendiricilik altındaki kesimin, popüler kültürle bir türlü kesilmeyen bağına masaya yatırmak gerekiyor. Hatta coşkuyu, motivasyon ve bağlılığı arttırmak için başvurulan kimi yöntemlerin ve kamçılanan kimi niteliklerin, kişileri **devrimcileştirme** yönünde mi, yoksa **tarafarlaştırma** yönünde mi, biçimlendirdiği üzerine kafa yorulmalıdır. Mesele; atılan sloganlar, taşınan bayraklar veya motivasyonun rengarenk araçları da değildir. Bunlar zaten, tek başlarına değil, hizmet ettikleri düşünce ile ilişkilendirilerek, ondan koparılmadan anlamlandırılması gereken olgulardır. Aksi takdirde emek, amaçtan bütünüyle kopar ve kişi, aracın esiri olur.

Tarafarlığın, rekabetin, hırs ve bencilliğin toplum kesimleri içerisinde en az bulunacağı yerin devrimci zeminler olduğunun ve motivasyonu aşındırmamayı gözeterek değerlendirme yapmak gerektiğinin bilincindeyiz. Son tahlilde, **artılar da eksiler de** hepimizdir. Ancak, yine de ve hepimizi ilgilendiren ölçekler adına uyarma ihtiyacı duyuyoruz. Gerek alanlardan gerekse alanları sayfalarına yansıtan gazete ve dergilerden aldığımız kesitler, kaygı verici

düzeyde bir **tarafarlaştırmanın** varlığını yansıtıyor. Aynı barikatı, her dergiden farklı biçimde okumak; aynı eylemin **birlik özneleri** olarak her yapının, artıları ve "ilk"leri sahiplenme gayreti; bizleri, kendimize en yakın gördüğümüz dost devrimci yapılar adına kaygılandırmıştır.

Devrimcilerin taşın suyunu sıkarcasına övünç sebepleri aramaya ihtiyacı yok/olmamalıdır. Devrim anlayışı, örgüt anlayışı ve çalışma tarzında taşınan önemli farklara rağmen, hemen her yapının Okmeydanı'nı salt "*başarılı bir savaş karesi*" olarak ve çok benzer bir üslupla aktarması, ideolojik-politik hat ile fiili duruş arasındaki çelişmeyi ele veriyor. Kaldı ki **hemen her yapının geçmişinde, övünç sebebi olacak, destansı pek çok pratik vardır.** Değişen koşullar, gelişen teknoloji, araç ve yöntemlere de yansır. Ancak öz, her zaman korunur. Devrimciler, en güçlü olduğu dönemlerde dahi, iktidar güçleriyle karşı karşıya gelinen her alanı, güç testi için bir sınav yeri olarak görmemiştir. Ama en zor koşullarda dahi (hapishanede veya dağda) fiziki teması mümkün kılan bir yaratıcılık ve cesaret örnekleri sergileyerek zarar vermeyi başarmıştır.

Bugün, yaşanan kuşak kopmasının sebep olduğu hafızasızlık, en alt düzeyde seyreden siyasal pratikle ve giderek düşen yaş ortalamasıyla birleşince; ortaya ne yazık ki devrimcilerin ağırlığını aşındıran bir görüntü çıkmaktadır.

Biz Devrimci Yolcuuz. Veli Eskili'nin, Necdet Erdoğan Bozkurt'un, Zekeriya Aydemir'in, ... yoldaşlarıyız. "Zorlama kahramanlıklara" ihtiyaç duymak; tarihimizi yazan binlerce isimsiz kahramana haksızlık olur. Bugün pratiğin düşen ivmesiyle yetinmek ve onun arasında övünç sebepleri aramak yerine, devraldığımız mirasın büyüklüğü ve kalitesine yakışır bir grafik çizebilmek için, hareketin teorik ve pratik mirası doğru okunmalı; gıda, doğru yerden alınmalı ve bizi tanımlamayan rekabet öğeleri ve ölçekler dikkate alınmamalıdır.

NATO Protestosu
(Hollanda)

Resistanbul 2004
(Berlin)

NATO Protestosu
(Berlin)

Sivas Anması (Berlin)

Sivas Anması
(Berlin)

**NATO Protestosu (Kadıköy)
27 Haziran 2004**

**EĞİTİM-SEN Mitingi
(Ankara)**

13 Temmuz 2004

**NATO Protestosu
(İncirlik Üssü - Adana)
Haziran 2004**

